

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Katedra církevních dějin a patristiky

Diplomová práce

POUTNÍ RUCH VE 20. STOLETÍ V LOMCI

Vedoucí práce: doc. ThLic. PaedDr. Martin Weis, Th.D.

Autor práce: Petr Centko

Studijní obor: Pastorační asistent

Ročník: pátý

2008

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

26.11.2008

Děkuji vedoucímu diplomové práce doc. ThLic. PaedDr. Martinu Weisovi, Th.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Poděkování patří také lomeckým řeholním sestrám – zejména S. M. Mladě a S. M. Marcele – za poskytnutí literatury, pramenů a množství informací. Dále velmi děkuji Mgr. Magdaleně Fryšové za její pomoc s jazykovými korekturami, v neposlední řadě všem nejmenovaným, kteří mě jakýmkoliv způsobem podporovali.

Obsah

Úvod.....	5
1. Seznámení s poutním místem Lomec	9
1.1 Místopis.....	9
1.2 Historie.....	9
1.3 Legenda o původu milostné sošky Panny Marie.....	12
1.4 Šedé sestry.....	12
2. Shrnutí poutního ruchu od jeho počátku do roku 1900.....	18
3. Poutní ruch před nástupem komunistického režimu (1900-1948).....	23
4. Od počátku komunistické totality do doby normalizace.....	31
5. Normalizace	32
6. Poutě po roce 1989 do současnosti	57
7. Významné osobnosti	83
Prameny.....	93
Literatura	93

Úvod

Tématem předkládané diplomové práce je **poutní ruch ve 20. století v Lomci**. Cílem je tedy ukázat náboženský život související s poutním ruchem na tomto starobylém místě na pozadí významných událostí zmíněného období. Těmito významnými událostmi nemíním pouze takové historické předěly, jakými byly světové války či nástup komunistické totality po roce 1948, ale kupř. i některá rozhodnutí, kterými státní úředníci ovlivňovali náboženský život i na takových místech jako byl Lomec. Bylo možné, aby docházelo i k takovým „absurdním“ situacím, jako na počátku sedmdesátých let, kdy tehdejší státní úředníci začínali zakazovat konání venkovních poutí, ale na druhou stranu v roce 1971 v Lomci povolili vznik řeholního domu Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, při kterém zanedlouho vznikl charitní domov, který vedl státní úředník, jenž byl ve spisech veden pod označením „tajemník“.

Při zpracování zmíněného tématu jsem se snažil použít veškerou dostupnou literaturu, různé prameny, dobový tisk a další materiály.

O problematice poutního ruchu a o dějinách Lomce do současnosti napsalo kratší či obsáhlejší díla několik autorů. Jedná se o díla vědecká i populární, v posledních letech existuje i bakalářská práce, která se tématem okrajově zabývá. Jednotlivé texty zmíním i kriticky zhodnotím až při jejich použití v této diplomové práci. Jejich seznam se nachází v *Seznamu pramenů a literatury* na konci mé práce.

Po probádání literatury bylo nutné prozkoumat dostupné prameny. Pramenný výzkum jsem provedl ve Státním oblastním archivu v Třeboni, Státním okresním archivu v Písku a Státním okresním archivu ve Strakonících. V prvních dvou archivech – v Třeboni a v Písku – se k této problematice dochovaly pouze zlomky informací. Většina archivních materiálů jsem proto získal ve Strakonících. Jednalo se o doposud jen okrajově zpracované nebo vůbec nezpracované archivní fondy. Jejich seznam se nalézá taktéž v *Seznamu pramenů a literatury*, jejich kritikou se opět zabývám v jednotlivých kapitolách.

Kromě archivních pramenů jsem použil i dobový tisk – kupř. časopis Ave z Lomečku, brožuru Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic, dále jiné nevydané prameny - lomeckou farní kroniku a svědectví pamětníků. Dosti informací jsem získal od S. M. Marceley, která mi převyprávěla celou historii Lomce od roku 1971, tedy od roku, kdy tam sestry začaly působit. Právě ona žije v Lomci od samotného vzniku kláštera. Dnes je už jedinou pamětnicí tehdejší doby – z jejího vyprávění mám zachován zvukový záznam. Některé informace jsem získal také z rozhovorů s místními farníky.

Veškeré materiály k tomuto tématu jsou různé povahy a mají různou výpovědní hodnotu, a proto chci hned na začátku zdůraznit, že právě tato různost byla brána v úvahu, jak při jejich kritice a interpretaci, tak při samotné tvorbě práce. Ke kritice pramenů musím dodat, že pro mne nebylo lehké tuto tematiku zpracovat, protože – jak jsem již naznačil výše – bylo mnoho materiálu v období totalitního režimu zničeno. Místy jsem byl vděčný za každý článek nebo informaci, která se k tomuto tématu vztahovala, ačkoli ji nebylo často možné ověřit.

Informace načerpané z literatury a pramenů mi do značné míry určily strukturu celé práce. Tam kde je to možné, postupuji chronologicky, tam kde je to nutné, tématicky. Diplomovou práci jsem rozčlenil do sedmi kapitol:

První kapitola je rozdělena do čtyř částí. Zde se zaměřuji na stručný popis poutního místa a jeho historii, dále zde uvádím původ milostné sošky Panny Marie a vznik a život místní Kongregace.

Další kapitola pojednává o poutním ruchu, od samého počátku do roku 1900. V této kapitole popisuji začátky Lomce – tehdejší církevní situaci, jak poutní, tak farní. V Lomci nebyl stálý kněz, proto mše svaté a pouti byly spíše příležitostné. Až v roce 1709, kdy přichází do Lomce stálý kněz, jsou bohoslužby pravidelné. Také se zde slaví tzv. Malá pouť – Boží Tělo a „Hlavní“ pouť, která se slaví pravidelně, a to v neděli po svátku Narození Panny Marie (8. září), a také se začíná celkově rozrůstat poutní ruch.

Ve třetí kapitole se zabývám poutním ruchem před komunistickým režimem, tedy od roku 1900 do roku 1948. Zde uvádím roky, které jsou

zaznamenány v lomecké kronice. Kromě poutí zde zmiňuji významný rok 1929. Byl to jubilejní rok vyhlášený papežem Piem XII. jako vzpomínku na tisícileté výročí úmrtí sv. Václava, sv. Jana Nepomuckého, který byl před 200 lety prohlášen za mučedníka zpovědního tajemství a zlaté kněžské jubilem papeže Pia XI. Toto jubileum bylo ještě papežem Piem XII. prodlouženo do konce června milostivého léta roku 1930. Dalšími významnými mezníky Lomce jsou roky 1909, 1930 a 1942, kdy zde proběhly lidové misie, které vedli redemptoristé. V letech 1943-1944 je v kronice zaznamenán největší počet poutníků – přicházeli prosit za odvrácení války.

Čtvrtá kapitola této práce je věnována počátku komunistické totality do období normalizace. K tomuto tématu se mi nepodařilo získat téměř žádné podklady, tudíž jsem zmíněnou problematiku více nerozvíjel.

Nejvíce je diplomová práce zaměřena na pátou a šestou kapitolu, kde se zmiňuji o počátku tzv. normalizace – nastává útlum poutního života v Lomci. A hned po roce 1989 velký nárůst poutního života, kdy kromě Slavnosti Těla a krve Páně a „Hlavní“ pouti začínají od března tohoto roku pravidelné pouti prvních sobot v měsíci a od října roku 1992 pravidelné tzv. Fatimské dny – památka Zjevení Panny Marie ve Fatimě.

Poslední kapitola pojednává o třech významných kněžích – o P. Mědílkovi, o P. Brabcovi a o P. Hobizalovi, kteří se zasloužili o rozkvět mariánského poutního místa.

Mariánské poutní místo Lomec se nachází přesně na hranicích strakonického a prachatického okresu, přibližně v půli cesty mezi městy Vodňany a Netolice. Lomecký areál, jehož dominantou je kostel zasvěcený Jménu Panny Marie, je obklopen hustými lesy, proto jej zdaleka není vidět. Přesto je mezi lidmi velice znám a hojně navštěvován. Pro svojí velikou oblíbenost byl v minulosti – a je i v současnosti – nazýván lidově Lomeček. V úvodu chci zmínit, proč používám výraz **v** Lomci či **v** Lomečku, přestože v dnešní době se většinou mezi lidmi používá předložka **na** Lomci. Pokud vezmu v úvahu, že Lomec je obec, část Libějovic, je proto gramaticky správně použita předložka **v**. Předložka **na** by se dala použít v případě, že bychom mínili lomecký vrch, kopec. Literatura, kterou

jsem použil v této práci, používá oba tyto výrazy. Konkrétně v dobovém tisku – Věstník – 1929-1937. Tyto věstníky mají v jednotlivém výtisku použity obě předložky. Dnešní tisk – Ave z Lomečku používá pouze předložku **na**.

1. Seznámení s poutním místem Lomec

1.1 Místopis

Lomec – lidově „Lomeček“, leží v libějovickém kraji na přesné hranici prachatického a strakonického okresu mezi městy Netolice a Vodňany. Obcí patří do Libějovic.

Lomecký areál se skládá ze samotného poutního a farního kostela, loveckého zámečku, školy (dnes fara a klášter řeholních sester), zvonice, hospody (dnes soukromý byt) a nově zbudované meditativní zahrady. Asi 100 m od kostela se nachází hřbitov, cestu k němu zdobí taktéž nově zhotovená křížová cesta.¹

1.2 Historie

Ve starověku byl tento kraj osídlen slovanským mírumilovným kmenem, který měl ve vážnosti ženy a věřil v záhrobní život. Svě zemřelé pochovávali ve velkých kamenných mohylách. Proto mu archeologové říkají jihočeský lid mohylový. Lomecké slovanské pohřebiště je nejzachovalejší tohoto druhu v Čechách a patří k největším na jihu Čech.

Název Lomec se traduje již od konce 14. století. Je jím nazýván rulový vrch, vysoký 515 m. Název Lomec získal podle nedalekého lomu, kde se těžil kámen. Byl užíván pro potřeby lidí z blízkého okolí, později posloužil i při stavbě kostela a to v letech 1695-1704, na který tehdy řemeslníci nalámali 280 sáhů

---

¹ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. *Poutní místo Lomec*. České Budějovice, 1999. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin. Vedoucí práce V. Teřhal, s. 6.

Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. – HRDINA, P. *Lomec – poutní kostel Jména Panny Marie*. 1.vyd., taktéž 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000, 2004, s. 6. Také srov. WEIS, M. *Jihočeské ave. Duchovní průvodce po poutních místech českobudějovického biskupství*. Praha: Arista, 2001, s. 59.

kamene. Zbytky zaniklého lomu jsou dodnes k vidění po levé straně příjezdové cesty.²

V dějinné minulosti patřil libějovický kraj (tedy také Lomec) - Malovcům (1352-1557). Malovcové pocházeli z neblahé tvrze Malovic. Ve znaku měli polovici bílého koně v červeném poli. Později Rožmberkům (1557-1610), kteří měli znak červené růže. Tento rod vymřel Petrem Vokem (+ 1611). Pak Janu hraběti Zrinskému (1610-1612), Švamberkům (1612-1621), ve znaku měli labuť, Buquoyům (1621-1801) a Schwarzenberkům (1801-1924).³

Historie Lomce je spojena svým původem zejména s Buquoy. Tato rodina pocházela z Francie z hrabství artoiského. Karel Filip přivezl na své české panství velkou rodinnou památku, věrnou kopii sošky Panny Marie tzv. Forienské (původem z Le Foy u Bruselu v Belgii). Karel Filip přikázal svému synovi Filipu Emanuelovi, aby někde na libějovickém panství postavil kostel ke cti Panny Marie a tam sošku umístil.

Základní kámen byl položen 1. května 1692 za účasti mnoha poutníků. Posvětil jej vikář a prachatický děkan Václav Presl s dalšími čtyřmi kněžími.⁴

S vlastní stavbou se začalo na jaře roku 1695, roku 1702 byl kostel dokončen a 14. září 1704 byl vysvěcen, opět za účasti mnoha poutníků z širokého okolí. Celý obřad vedl v přítomnosti dalších deseti kněží prachatický děkan a vikář Jan Schattauer, který kostel zasvětil Jménu Panny Marie. Slavnosti se zúčastnila pouze manželka Filipa, Růžena Harrachová. Filip Emanuel se vysvěcení nedožil, zemřel 4. května 1703.⁵

---

² Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 7-8.

³ Srov. BLESÍK, J. *Z pamětí Libějovic*. Vodňany: Kolej redemptoristů, 1948, s. 10-24. Srov. také ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 8. Srov. dále ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada – HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 1.vyd., taktéž 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000, 2004, s. 8.

⁴ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 9-10. Srov. dále *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1929, č. 3. také Srov. WEIS, M. *Jihočeské ave. Duchovní průvodce po poutních místech českobudějovického biskupství*. Praha: Arista, 2001, s. 59-60.

⁵ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 1. vyd., taktéž 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000, 2004, s. 13-15. Srov. dále ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 10, 13. Srov. také *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1932, č. 6.

Kostel je stavba ve vrcholně barokním slohu, má čtvercový půdorys, stěny jsou částečně vypouklé a rozčleněné polosloupky (pilastry). Uprostřed kostela je velký baldachýnový oltář, stavěný po způsobu oltáře sv. Petra v Římě. Kolem oltáře se tyčí čtyři mohutné, točené, korunami, révou a umělými hlavicemi zdobené sloupky. Na vrcholku sloupů drží čtyři andělci akantové věnce, na nichž je zavěšen svatostánek ve tvaru lucerny. Svatostánek má dvě části: ve spodní části – Nejsvětější svátost oltářní, v horní – milostná soška Panny Marie. Po stranách svatostánku kynou čtyři andělkové. I z podstavců oltářních sloupů hledí okřídlené hlavy andělů. Na římse jsou rodové erby Buquyouů (tři rovná břevna v červeném poli) a Harrachů (červené pole s třemi pštosími péry). Znaky drží dva gryfové a jsou zakončeny korunou. V kostele se nacházejí také dva malované iluzivní oltáře z poloviny 18. století. Svatyněka je tak maličká, že schodiště na kazatelnu muselo být přistavěno zvenčí. Roku 1720 byla ke kostelu přistavěna sákrstie, roku 1935 přibily varhany.

Působivý zevnějšek věžovité stavby, která se účinně uplatňuje v krajině, je dovršen malebnou členitou cibulí, provázen čtyřmi menšími cibulkami v rozích. Věž je zakončena železným španělským křížem.⁶

V nejvyšším bodě dosahuje chrám výšky 30 m. (Pro srovnání: jeden oltářní sloup v chrámu sv. Petra měří asi 31 m).

Kostel s oltářem je tak krásné a vzácné dílo, že se těší pozornosti všech, kdo Lomeček navštíví.

V prvopočátcích v Lomci sídlili poustevníci – Ivanité.

Lomeček se svatyní a lákavou přírodou se stal oblíbeným místem některých osobností z kulturního světa, např. J. Holečka, J. Nerudy, J. Vrchlického a zejména tzv. vodňanského trojlístku (Zeyer, Mokřý, Herites). Právě zde vzniklo Zeyerovo dílo „Mariánská zahrada“.

---

⁶ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 9-11. Dále srov. WEIS, M. *Jihočeské ave. Duchovní průvodce po poutních místech českobudějovického biskupství*. Praha: Arista, 2001, s. 61-62.

1.3 Legenda o původu milostné sošky Panny Marie

Před mnoha lety žil ve španělském Nizozemí poblíž Bruselu rolník s těžce nemocnou manželkou. Aby mohl své nemocné ženě v zimě zatopit, pokácel na svém poli starý dub. Sotva se dal doma do štípaní, viděl, že se do čehosi zasekl. Byla to soška Panny Boží, zarostlá do kmene. Manželka ho prosila, aby sošku opravil. Potom se k ní manželka modlila a byla uzdravena.⁷ Kněží nechali pro sošku vystavit krásnou kapli z darů věřících. Ze dřeva poraženého stromu byly vyřezávány další sošky, které byly původní sošce velmi podobné a stejně zázračné. Tak se sláva sošky rozšířila do celého světa. Dokonce prý byla uctívána i Indiány v Americe. A právě jednu z těchto kopií dostal darem od svého švagra i Karel Filip Buquoy. Jedná se o asi 20 cm vysokou, jemně řezanou sošku Matky Boží. V levé ruce drží Dítě Ježíše, v pravé ruce žezlo. V tom se liší od originálu, kde malý Ježíš spočívá na pravé ruce. Jezulátko objímá dlaní královské jablko.⁸

1.4 Šedé sestry

Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka z Assisi byla založena v Praze 6. ledna 1856 dvěma rodnými sestrami Annou (později S. M. Dulcelínou, 1813-1868) a Marií (S. M. Xaverií, 1814-1867) Plaňanskými a jejich přítelkyní Františkou Johannou Grossmannovou (1825-1907) – první představenou. Už v roce 1853 se rozhodly založit spolek pro ošetřování nemocných, jehož zvláštním účelem bylo vyhledávat a ošetřovat všechny opuštěné a nemocné bez rozdílu náboženství a národnosti, což sestry mají činit jen z lásky k Bohu, bez nároků na odměnu. Vyhledávaly také opuštěné a umírající a staraly se o jejich pohřbení.⁹

---

⁷ Srov. *Divotvorná Matka Boží v Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 4-6. Srov. také *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1932, č. 7. Srov. taktéž DIBELKOVÁ, I. *Poutní místa v Čechách*. Praha: Olympia, 2004, s. 85-86.

⁸ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 8-9. Srov. dále ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada – HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 9.

⁹ Srov. VLČEK, V. *Ženské řehole za komunismu (1948-1989)*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2003, s. 320.

Dne 23. března 1856 oblékly sestry řeholní roucho – černý hábit s šedým límcem a šedým pláštěm. Lidé jim podle toho říkali „Šedé sestry“ a tento název jim zůstal doposud. Sestry se chtěly jmenovat „Chudé sestry sv. Františka“ a vyměnily šedé roucho za černý hábit, přesto jim tato přezdívka zůstala. Dnes tvoří řeholní oděv černý hábit s pláštěnkou, která nahrazuje škapulíř. Hlavu kryje bílý čepec s černým závojem. Hábit je přepásán černým cingulem se sedmiradostným růžencem Panny Marie. Doživotní snoubenky nosí snubní prsten se znakem tří hřebů a nápisem IHS.¹⁰

Od roku 1856 se první členky Kongregace věnovaly ošetřování nemocných po domech. Dnes by se tato činnost dala nazvat pečovatelskou službou. Později se jejich činnost rozšířila i do nemocnic. V roce 1859 byly sestry posílány ošetřovat zraněné vojáky v Itálii a na Balkáně. Později tak rovněž ošetřovaly raněné za první světové války. Kongregace neměla vlastní nemocnice, a tak sestry pracovaly ve státních nemocnicích až do roku 1959, někde i do roku 1962. Mimo řadu menších ústavů působily sestry až do odvolání roku 1960 v nemocnicích v Plzni, Klatovech, Praze, Sušici, Havlíčkově Brodě, Humpolci, Kolíně, Benešově a Hradci Králové, kde měly i svou soukromou ošetřovatelskou školu. Ta byla roku 1949 zestátněna. Po roce 1962 byly sestry posílány do domovů důchodců, léčeben pro dlouhodobě nemocné, ústavů pro debilní mládež a do odkladových nemocnic.¹¹

V období druhé světové války byla většina sester zaměstnána v nemocnicích, a nebyly proto nuceny odejít v rámci takzvaného totálního nasazení na práci do „Říše“. Mateřským domovem Kongregace byl dům v Bartolomějské ulici s přílehlým kostelem sv. Bartoloměje. V září 1938, v předtuše války, nechaly představené převést staré a nemocné sestry do Poděbrad – do lázeňského domu, který Kongregace vlastnila. Od roku 1939 bylo nutno každoročně žádat o pracovní povolení pro sestry cizinky (Slovenky, Polky,

---

¹⁰ Srov. *Řeholní život v českých zemích – Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 260.

¹¹ Srov. VLČEK, V. *Ženské řehole*, s. 321.

Maďarkey) a platit poplatek 900 Kč ročně. Od 7. září 1939 byly zřízeny noční hlídky sester, aby varovaly ostatní v případě náletu.¹²

Domy v Bartolomějské byly v blízkosti policie, a tak došlo velmi brzy k obsazení části domů německou policií a vojskem. Německá armáda zabrala rovněž dům pro důchodce na Zbraslavi, domov důchodců v Pyšelích a lázeňský dům v Poděbradech pro své potřeby. Ale přes všechny těžkosti byla sestrám umožněna jejich činnost bez perzekucí. Sestry tajně zásobovaly partyzány, ošetřovaly raněné a vyhledávaly potřebné. Stále také dostávaly finanční příspěvek od státu na sociální programy, které vedly. Každoročně také probíhalo skládání slibů sester. Mohly také navštěvovat zdravotní školu v Hradci Králové a dokončily opravu jednoho domu v Bartolomějské ulici, který byl ve špatném statickém stavu. Postupem času byly sestrám odebírány další části obytných domů v Bartolomějské. Objekt byl změněn na lazaret, kde sestry ošetřovaly raněné. Ani v období náletů však nebyl žádný objekt, který Kongregace spravovala, zničen.¹³

V letech 1945-1948 byly Kongregaci vráceny všechny zabavené objekty a mohla tak opět v klidu začít jejich činnost. Přibýlo mnoho nových sester a Kongregace se rozrůstala. V té době sestry pracovaly v nemocnicích v Hradci Králové, Humpolci, Čáslavi, Havlíčkově Brodě, Městci Králové, Mladé Boleslavi, v Praze v dětské nemocnici, v Benešově, Sušici, Klatovech, Kolíně, Plzni, Rychnově nad Kněžnou a v léčebně pro nemocné tuberkulózou na Pleši. Dne 25. února 1948 nastává změna společenského systému a následuje doba perzekucí, i když zpočátku nebyla drastická, protože stát potřeboval vyškolené zdravotnice z řad řeholních sester.¹⁴

Nyní přiblížím období 1948-1989. Dne 11. března 1948 byl znárodněn penzion „Charitas“ v Poděbradech a obsazen ruskými vojáky. Sestry se musely do tří hodin urychleně vystěhovat a od 1. dubna 1949 musely opustit vedení ošetřovatelské školy, která byla také zestátněna. Od 6. května 1949 se několikrát konala „hasičská prohlídka“ objektů v Bartolomějské ulici a 17. srpna toho roku bylo sestrám nařízeno urychlené vystěhování a předání objektů ministerstvu

---

¹² Srov. VLČEK, V. *Ženské řehole*, s. 322.

¹³ Srov. tamtéž. s. 322-323.

¹⁴ Srov. tamtéž. s. 323-324.

vnitru. Sestry se stěhovaly nejprve do domu v Obloukové ulici a poté do bývalého kláštera sester Voršilek v Ostrovní ulici. Odtud se v roce 1953 odstěhovaly do internačního kláštera v Broumově, kde byly soustředěny ženské řády.¹⁵

Od října 1949 byl znárodněn i kostel sv. Bartoloměje, který ministerstvo vnitra a jiné instituce používaly jako skladiště. Od 1. prosince 1950 vchází v platnost nařízení o ohlašovací povinnosti řeholnic a sestrám je tak znemožněn volný pohyb mezi jednotlivými domy. V těchto letech se sestry nesměly ani společně účastnit duchovních cvičení a byly přemlouvány k odchodu do civilu.¹⁶

Po nástupu normalizace začala další vlna pronásledování, sledování a znemožňování volného pohybu. V letech 1986-1987 byla generální představená opakovaně vyslýchána StB a v klášteře – charitním domově v Lomci – byly prováděny domovní prohlídky. Bylo také spáleno mnoho „rizikové“ literatury. Správcem charitního domova byl vždy ustanoven někdo, kdo byl buď členem StB nebo sympatizoval s komunistickým režimem.

V roce 1971 bylo státem nařízeno odstěhování sester z Broumova a každá Kongregace si měla vyhledat své nové působiště. Matka generální představená Dagmar Kösslová začala objíždět různá místa v republice, kde by se mohly sestry usídlit a požádala o pomoc tehdejšího českobudějovického biskupa ThDr. Josefa Hloucha, který projevil přání, aby sestry odešly do Lomce.¹⁷ Dne 24. září 1971 přicestovaly do Lomce první tři sestry, postupně do roku 1974 přicházely další sestry.¹⁸ Část sester odešla do Oseku u Duchova.¹⁹ Lomec se stává mateřincem Kongregace. Dne 26. srpna 1974 byla v Lomci posvěcena prozatímní kaple sester a od toho dne se zde sloužila denně mše svatá. V prvních letech bylo sestrám

---

¹⁵ Srov. VLČEK, V. *Ženské řehole*, s. 324.

¹⁶ Srov. LOVEČKOVÁ, S. M. Ludmila. Lomeček a řeholní sestry. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci. Sborník příspěvků z odborného semináře, konaného dne 14. září 2004 v Městské galerii ve Vodňanech u příležitosti kulatého výročí vysvěcení chrámu*. Vodňany: Městské muzeum a galerie, 2005, s. 134-135.

¹⁷ Srov. tamtéž. s. 135.

¹⁸ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 58.

¹⁹ Srov. VLČEK, V. *Ženské řehole*, s. 325.

zakazováno se účastnit veřejných bohoslužeb a lomeckých poutí. Během dalších let se situace sester pozvolna zlepšovala.²⁰

V roce 1990 byl sestrám navrácen zcela zdevastovaný mateřský klášter v Bartolomějské v Praze. Z Lomce bylo do Prahy posláno pět sester, aby vytvořily první malou komunitu. Po obnově kláštera v listopadu 1993 se do něj nastěhovaly sestry z Oseka. V červnu 1995 byl v dezolátním stavu Kongregaci vrácen i kostel sv. Bartoloměje. Díky štědrosti mnoha dárců byl kostel 18. dubna 1998 opět posvěcen kardinálem Miloslavem Vlkem a navrácen svému účelu. V Lomci nadále zůstává mateřinec a je zde i noviciát. Mladší sestry pečují o staré a nemocné spolusestry, jsou zapojeny do adorační činnosti v lomeckém kostele při pravidelných bohoslužbách a poutích a vydávají soukromý časopis „AVE z Lomečku“, který vychází od poloviny roku 1990. Pořádají se zde také exercicie – duchovní cvičení pro dívky a ženy.²¹ Také zde bývají duchovní obnovy pro kněze, bohoslovce, jáhny a další různé duchovní akce. Během celého roku si do Lomečku přijíždějí odpočinout kněží z celé republiky, biskupové Čech a Moravy a jako vzácný host zde tráví pravidelnou dovolenou kardinál Miloslav Vlk. Také musím zdůraznit, že Lomeček přijímá mnoho vzácných hostů i ze zahraničí (mimo jiné v 90. letech beninský kardinál Gantin). Jeho Eminence Mons. Dr. Bernardin kardinál Gantin sloužil na lomeckém vršíčku mši svatou v úterý 13. srpna, tedy o fatimském dnu. Spolu s ním byl u oltáře velký doprovod: Jeho Excellence Mons. Dr. Giovanni Coppa, arcibiskup a náš tehdejší apoštolský nuncius, dále Jeho Excellence Mons. Dr. Antonín Liška CSsR, náš tehdejší biskup českobudějovický – dnes už zemřelý, Mons. Václav Dvořák, papežský prelát a generální vikář naší diecéze – také už zemřelý, Mons. Dr. Karel Simandl, generální sekretář ČBK, a mnoho kněží a asistence.²²

V této části zmíním organizační strukturu kláštera. První konstituce vypracoval P. František Havránek z Rytířského řádu křižovníků s červenou

---

²⁰ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 58-59.

²¹ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 59-60.

²² Srov. *Ave z Lomečku*, srpen 1996, s. 6-7.

hvězdou ve spolupráci s P. Pavlem Pelikovským OFM, podle Řehole III. řádu sv. Františka z Assisi. Schváleny byly pražským ordinariátem 8. ledna 1862. Konstituce byly poté upraveny a schváleny roku 1982 pod názvem „Regule a Život klášterních společenství bratří a sester III. regulovaného řádu sv. Františka“ a naposledy byly konstituce schváleny 8. prosince 2000. Biskupské schválení kongregace obdržela 26. března 1862 a papežské schválení dostala 1. dubna 1972. Státní schválení Kongregace dostala místodržitelským výnosem ze dne 23. června 1862. Zaměření Kongregace je stále v duchu serafínské milosrdné lásky, chudoby a pokory.²³

Kongregace je institutem papežského práva, tj. podřízena přímo Svatému Otci. Je řízena centrálně. Ustanovující zákonodárnou moc vykonává generální kapitula. Vedení Kongregace je v rukou generální představené a její rady.²⁴

---

²³ Srov. *Řeholní život v českých zemích – Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997, s. 258.

²⁴ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. Lomec – *Poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 57.

2. Shrnutí poutního ruchu od jeho počátku do roku 1900

Po vysvěcení kostela se zde nemohly konat pravidelné bohoslužby. Z Chelčic, kde sídlil farář a Lomec tam patřil farou, bylo daleko a kněží bylo málo. Občas se však přece sloužila mše svatá, když s větším procesím přišel kněz. Např. roku 1706 o tehdy zasvěceném svátku sv. Jakuba sloužil zde mši svatou velký ctitel Panny Marie lomecké P. Lukáš Pakosta. V srpnu toho roku na svátek Panny Marie Sněžné zase farář z Netolic.²⁵

Postupně přibývalo procesí i jednotlivých poutníků. Rádi se tu prý zastavovali budějovičtí řezníci, jdoucí za obchodem. Roku 1706 přešle libějovický purkrabí Felix Maxmilián Lenter arcibiskupské konzistoři do Prahy žádost, aby dovolila konat procesí ve výročí posvěcení kostela. Procesí měli povolení vést okolní duchovní správce: děkan vodňanský a faráři chelčický, netolický, bavorovský a bílohůrecký. Později bylo povolení rozšířeno i na faráře z Protivína. Poutí neustále přibývalo a arcibiskupská kurie byla opatrná v povolování dalších procesí. Proto chtěla, aby se každoročně žádalo o nové povolení. Vrchnost pak musela platit každý rok určitou částku.²⁶

Od roku 1709 jsou už bohoslužby pravidelné, do Lomce přichází stálý kněz. Největší ruch vždy býval o hlavní pouti slavící se dodnes v neděli po svátku Narození Panny Marie (8. září).

Rok od roku přicházelo stále více procesí a poutníků, putujících ze všech stran. Podle několika málo dochovaných záznamů vidíme, jak mocnou posilou bývaly lomecké poutě a kolik lidí bylo vyslyšeno.

V květnu 1741 putovali do Lomce vodňanští měšťané, zoufalí pro veliké sucho, trávající již mnoho týdnů. Během dvou dnů začalo pršet. Roku 1757 přišli prosit za ochranu proti loupeživým Prusům lidé z Němčic. V zápětí se vodňanští

---

²⁵ Srov. *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1933, č. 8 a ŠÍPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 35.

²⁶ Srov. tamtéž.

spěchali modlit za obleženou Prahu a když byli Prusové u Prahy poraženi, přišli Matce Boží poděkovat.²⁷

Nejen v dobách sucha, vojny, ohně, ale i v dalších pohromách a problémech přicházeli lidé prosit Pannu Marii o pomoc a děkovat za vyslyšení. V roce 1784 za vlády Josefa II. byl vydán zákaz poutí a průvodů, které se směly konat jen někdy, např. o Božím Těle. Přesto lidé přicházeli samostatně, někteří i tajně ve skupinách v noci.

Stoleté jubileum, slavící se v roce 1801, přitáhlo do Lomce opět mnoho poutníků.

O hlavních poutích navštěvovalo poutní svatyni tisíce poutníků. Z nich pravidelně více jak tisíc přijímalo svaté svátosti. Zpovědní prostory pro mnoho poutníků nestačily, proto v roce 1812 musela být postavena nová zpovědnice pod kazatelnu.²⁸

Např. o velké pouti 11. září 1814 se sešlo v Lomci mnoho lidu, přišlo také několik kněží, aby posloužili poutníkům svatými svátostmi. V předvečer pouti byly zpovědnice obleženy až do půl desáté hodiny večerní. V osmnáct hodin po požehnání byla snesena milostná soška a byla dána poutníkům k uctění. Velký příval poutníků nastal druhý den ráno. První bohoslužba se konala v sedm hodin, hlavní mše svatá až po desáté. Tuto slavnou bohoslužbu měl sloužit děkan bavorovský, zdrželo ho však zaopatřování. Zastoupil ho tedy primiciant Břečka z Netolic. Před polednem přispěchali na pomoc další kněží – z Bílé Hůrky, Nákří, Myšence a dva kaplani z Netolic. S pomocí těchto duchovních, a také kněží z Vodňan a z Němčic, se pokračovalo ve zpovídání až do dvou hodin odpoledne. Poutním požehnáním v šestnáct hodin byla pout' ukončena a procesí se rozcházelo. Tohoto dne bylo podáno 1 800 svatých přijímání. Příštího roku bylo dokonce podáno 2 310 svatých přijímání. Při dřívějších poutích zasedali kněží do zpovědnic již ve tři hodiny ráno, ve čtyři hodiny se podávalo svaté přijímání a v pět hodin bývala první mše svatá.

---

²⁷ Srov. *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1933, č. 8.

²⁸ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 36.

Poutní kázání se konala česky a německy. Zástupům českých poutníků, které chrám nemohl pojmout, mluvil kněz pod lipami před farou. Tam měl pro tyto účely postavené přenosné podium. Zvláště v letech 1831-1833, kdy cholera řádila po celé Evropě, zástupy lidí ještě více přibývaly. Např. o zářijové pouti v roce 1832 se zde vyzpovídalo 3 000 lidí. Podobně v roce 1839, za pěkného počasí, se podávalo svaté přijímání venku před kostelem plně tři hodiny.²⁹

Tyto velké pouti působily velké starosti nemajetnému místnímu knězi. Aby měl čím pohostit vypomáhající kněze a nakrmit jejich koně, musel předem vyhlásit sbírku osadníkům. Kostelník Vojtěch Kadič z Krtel obcházel vesnice a sbíral seno a oves. Přijímal i dary pro kuchyni, přesto však bylo všeho málo. Více pomoci přinášely almužny a voskové oběti poutníků (různé napodobeniny vytvořené z oranžově žlutého vosku – postavy dětí, také tvary různých údů – ruce, nohy, oči, apod, dále figury různých zvířat, domů a mnoho dalších napodobenin). Vosk se prodával na michalském trhu v Netolicích.

Velká událost pro zdejší lid se zde konala roku 1840. Na svátek Nanebevzetí Panny Marie (15. srpna) za účasti přes 5 000 poutníků byl zde pokřtěn žid ze dvora rábínského – Jakub Zima. Dostal jméno František a své příjmení Zima, se svolením úřadů, změnil podle místa křtu na Lomecký. Kmotrem mu byl pan direktor z Libějovic.³⁰

Jak už bylo zmíněno výše, v letech 1831-1833 v tomto okolí řádila zákeřná nemoc cholera. Této nemoci nebylo konce ještě roku 1850. Ve Vodňanech zemřelo za rok 100 lidí. V sousední osadě lomecké se stali obětí nákazy pouze dva manželé a jedno dítě z Krtel – díky ochraně Panny Marie. O jarní pouti zpovídalo 10 kněží až do odpoledne, svatých přijímání bylo rozdáno 1 050. Mnozí lidé, kteří chodívali do Lomce až na podzim, tohoto roku přišli již na jaře - poutníci z Netolic přišli již v červnu prosit za odvrácení cholery, z Chelčic, z Vodňan, Vitějic, Bílé Hůrky a Šipouna připutovali v červenci. V srpnu a září znovu přišli vodňanští. V neděli po Božím Těle, na druhou hlavní slavnost lomeckou, přišel obvyklý průvod z Němčic, o hlavní pouti i německé procesí

²⁹ Srov. *Divotvorná Matka na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 22-26.

³⁰ Srov. tamtéž. s. 24-26. Srov. také *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1929, č. 3.

z Chrobol a české z Paračova. Následujícího roku vítal v září kostelník lomecký zase průvody z Čichtic, Velkého Brodu a z Husince. Přišli i němečtí poutníci z Frantol, bylo jich však tentokrát méně. V roce 1880 přestávají pouti i kázání v němčině.³¹

Do Lomce putovala i libějovická vrchnost, pokud pobývala na svém panství v Libějovicích. Zvláště Adolf Schwarzenberg s manželkou Idou³² bývali pro své prakticky žité křesťanství velkým příkladem. Na první neděli srpnovou roku 1867 zajeli do Lomce i se svým strýcem a primasem českého království Bedřichem Schwarzenbergem. Kardinál o půl desáté dopolední zde sloužil tichou mši svatou a pak byl přítomen na kázání místního faráře.³³

Častým hostem v Lomci býval za dob svého pobytu ve Vodňanech (1887-1899) básník Julius Zeyer. Rád chodíval na zdejší poutě, v kostele měl již své místo na chrámovém kůru. Po mši svaté se procházel mezi krámky perníkůřů a těšil se slavnostní náladou lidu. Nakoupil mnoho perníků a dalších mlsnot a pak je rozdával chudým dětem.³⁴

Přitahovala ho sem tichá samota a milý stín lomeckých lesů. Křížem krážem prošel všechny lesní cesty a pěšiny. V tomto krásném a tichém prostředí vzniklo jeho nesmrtelné dílo „Mariánská zahrada“, vydané ve dvou posledních letech svého pobytu ve vodňanském kraji. Rád sem vodíval všechny své hosty. Nejčastěji však chodil se svými přáteli Otakarem Mokřým a Františkem Heritesem³⁵

Nejraději sedával a rozjímal před zdejším hřbitovem. Ten se mu tak zalíbil, že zde chtěl být pohřben. Dokonce měl doma připravený pěkně kovaný kříž, který měl být dán na jeho hrob. Jednoho dne však přišel na hřbitov po prudkém a vydatném dešti. Byl tam připravený hrob k pohřbu, napršená voda se nestačila vsáknout. Básník si myslel, že je to spodní voda. V mokré zemi nechtěl

---

³¹ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 26.

³² Ta darovala například kostelu červený ornát s obrazem Panny Marie obšitý zlatem, další ornát bílý aj.

³³ Srov. tamtéž. s. 27.

Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 37.

³⁴ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s.27.

Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 37.

³⁵ Viz 1. kapitola, s.10.

odpočívat, proto od svého úmyslu upustil.³⁶ Básníková láska k lomecké svatyňce byla všeobecně známá. Dokonce byly vydány i pohlednice s lomeckým kostelíkem a podobenkou Zeyerovou, pod níž byla jeho oblíbená slova „*Život je trpký, však sladší je smrt*“.³⁷

I dnes sem přicházejí lidé, které k návštěvě Lomečku inspiroval J. Zeyer. Jednoho studenta upoutalo, jak Zeyer krásně líčí svůj pobyt na Lomečku své přítelkyni Zence Braunerové. Udělal si tedy výpisky, přišel do Lomce, zde si je předčítal a srovnával s tou krásou a byl básníkovi velice vděčný, že ho na toto poutní místo upozornil.

Cestou, kterou básník z Vodňan chodíval k mariánské svatyni, chodí dodnes mnoho poutníků a turistů. Tato cesta je po něm pojmenována „Zeyerova stezka“.

Závěrem této kapitoly chci zmínit rok 1859, který byl důležitým mezníkem v dějinách Lomce. Po dlouhých a obtížných jednáních u císařských úřadů se splnilo přání všech lomeckých kněží. Dne 1. března tohoto roku byla zdejší duchovní správa povýšena biskupem Jirsíkem na řádnou farní správu. Prvním lomeckým farářem se stal pater Václav Peške.³⁸

---

³⁶ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 28. Srov. také ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 37.

³⁷ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 28. Srov. také ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 37.

³⁸ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 28.

3. Poutní ruch před nástupem komunistického režimu (1900-1948)

První pouť, která je zmíněna v lomecké kronice, byla v roce 1906. V tomto roce zde působil 33. farář - Vít Zeman. O této pouti píše takto: „*Letošní pouť lomecká byla velmi skvělá. Jméno P. Marie připadlo na neděli – v sobotu bylo Narození P. Marie. Bylo zde lidstva, že to nikdo nepamatuje. Počasí bylo krásné a k svatému přijímání přistoupilo na 700 komunikantů. Zdejší hostinský ale měl smůlu; ohromný nával lidí, na což on nebyl připraven, vypil mu všechno pivo, takže v 1 hodinu odpoledne nikdo ani za drahý peněz více piva nedostal! Lidé odcházeli žízňiví a s reptáním velikým z Lomce“!*³⁹ Tato pouť byla pro místního duchovního správce poslední. V červnu roku 1907 P. Zeman vážně onemocněl a odjel na léčení do lázní (Karlovy Vary). Po dobu jeho nemoci vedli duchovní správu důstojní pání z Chelčic. Na počátku srpna tohoto roku se P. Zeman vrátil z lázní, ale jeho nemoc se zhoršovala. Proto bylo třeba zajistit stálejší výpomoc. Výpomocným kaplanem byl jmenován P. Matěj Bolech z Vitějovic u Prachatic, který místního nemocného kněze zastával do 25.zář 1907, kdy farář Vít Zeman umírá ve svých 46 letech. Přestože v Lomci působil jen čtyři roky, postaral se o výzdobu zdejšího chrámu. Zajistil nová roucha, kostelní prádlo a mnoho dalších potřeb takovou měrou, že dlouhá léta bude vzpomínána jeho neobyčejná péče o chrám. Pohřeb byl vykonán 27.zář 1907 za velké účasti okolních kněží (asi 30) a mnoho osadníků.⁴⁰

Novým administrátorem se stal dosavadní výpomocný kaplan P. Matěj Bolech, který byl na kněze vysvěcen 28.července 1907.⁴¹

Zdejší pouť připadla tedy na dobu výpomoci zmíněného patera.

V kronice se o pouti píše takto: „*zdejší pouť, účast; schůze byla značná, ale přec ne jako léta předešlá. Ve slyšení svaté zpovědi vypomáhali: vdp. P. Max.*

---

³⁹ Farní archiv Lomec (dále jen FA Lomec), *Farní kronika Lomce - III. Liber Memorabilium Ecclesia Lomecensis ab.*, s. 168.

⁴⁰ Srov. tamtéž. s. 170.

⁴¹ Srov. tamtéž. s. 170.

*Jelínek, farář a P. Jan Tichý, II. kaplan, oba z Bavorova, vdp. P. Jiří Čadek, I. Kaplan v Netolicích, P. Josef Frejlach, kaplan z Chelčic a P. Flor. Fencel, kaplan z Vodňan. Na faře vládl smutek, neb trpěl zde právě mnoho těžce nemocný místní farář vldp. P. Vít Zeman, jenž za deset dní nato odešel na věčnost – duši svou Bohu odevzdal“.*⁴²

Další malá zmínka o pouti je zapsána v kronice roku 1908 v čase duchovní správy místního faráře Josefa Lešky.

Ten zde uvádí: „*Pouť v roce 1908 se nevydařila, poněvadž před ní po dvou dnech a i v den pouti samé silně přšelo, a se ochladilo. Však to byl také poslední déšť v roce tomto, nebo pak nepršelo a nesněžilo až do 20. prosince. O pouti 1908 měl kázání velebný pán Jiří Čadek, kaplan netolický a zpívanou mši svatou důstojný Pán Maxmilián Jelínek, farář bavorovský“.*⁴³

Pouť v roce 1909 proběhla opět za přítomnosti P. Lešky.

„*Tohoto roku 1909 zavítal do Lomce na chrámovou pouť nejdůstojnější pan biskup náš Josef Antonín Hůlka; měl o 9. hodině mši sv., kázání a pak podával sv. přijímání. K slavnosti této dostavil se na faru lomeckou uvítat J. M. též Jasný kníže Pán Adolf Josef ze Schwarzenbergu s princeznou Teresií. V tomto roce ku přání Biskupské milosti byla mše sv. za nádherného počasí sloužena venku pod lípou“.*⁴⁴

Také v tomto roce od 18. do 28. dubna se konaly v Lomci svaté misie. Vedli je kněží z řádu Nejsvětějšího Vykupitele ze Svaté Hory. Účast byla veliká, zvláště při slavnostech Nejsvětější Svátosti, mariánské a při svěcení misijních křížů.⁴⁵ O svatých misiích přijalo 1460 lidí Tělo Páně.⁴⁶

O rok později, ve dnech 24.-29. dubna, se konala obnova svatých misíí.

Kronika udává: „*Kommunikantů bylo tentokrát vzhledem k tomu, že také před tím na krátko bylo sv. missie v Selci – 1270. Počasí až do té doby nepříznivé*

---

⁴² Cit. FA Lomec. s. 170.

⁴³ Cit. tamtéž. s. 172.

⁴⁴ Cit. tamtéž. s. 175.

⁴⁵ Jedná se o hlavní kříž před kostelem a několik dalších křížů v lomecké lokalitě.

⁴⁶ Lomecká farnost měla v této době 1472 občanů., srov. tamtéž s. 175.

*samým počátkem obnovy sv. missie (podobně jako před rokem) tak se změnilo, že kázání a sv. požehnání mohla se konati venku“.*⁴⁷

Při těchto svatých misiích byla posvěcená křížová cesta a kamenný kříž před kaplí ve Velkých Malovicích (farnost Lomec) – v úterý 26.dubna, a hřbitovní kříž v Lomci dne 28.dubna (čtvrtek).⁴⁸

V těchto letech, kromě hlavních každoročních poutí, navštívilo Lomec asi patnáct procesí, kromě dalších jednotlivců, kteří sem přišli hlavně v letních měsících. Svatých přijímání bylo ročně rozdáno asi tři tisíce. Z pravidelně přicházejících procesí byla proslulá pouť katolických žen z Českých Budějovic – poprvé k Matce lomecké zavítaly s rodinami v květnu roku 1925. Byla to neděle určená „Ochraně matek“.⁴⁹

Výše zmíněné poutě jsou v lomecké kronice zaznamenány velice stroze a další nejsou v kronice ani nikde jinde. Tehdejší poslední místní duchovní Josef Leška v roce 1915 na vlastní žádost odchází spravovat farnost chelčickou, v té době je Lomec pod záštitou šlechty a v roce 1926 se opět na vlastní žádost P. Leška vrací do Lomec, který mají ve své správě redemptoristé. P. Leška se zasloužil o opravu vnitřku i vnějšku kostela.⁵⁰

Další menší zmínka o poutích od roku 1909 je až v roce 1925, kdy kronika říká: „*Poutní slavnost Jména Bl. P. M. hýřila nejistým a chladným počasím. Přes to sem přišla čtyři procesí – mimo to veliké zástupy lidu. Při všech 5 mších sv. byl kostel plný, a ještě mnoho věřících pokorně stála venku. Slavnostní kázání před velkým zástupem věřících pod lipou měl vdp. rektor M. Janů z juvenátu z Libějovic, mše sv. obětovali kněží z téhož juvenátu, kteří spolu vdp. os. děkanem Leškou z Chelčic v sobotu a v neděli vypomáhali ochotně při slyšení sv. zpovědi. ... bylo 439 (čtyři sta třicet devět)“.*⁵¹

---

⁴⁷ Srov. cit. FA Lomec. s. 176.

⁴⁸ Srov. cit. FA Lomec. s. 176.

⁴⁹ Srov. *Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic*. Lomec: Duchovní správa, 1928, s. 29.

⁵⁰ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 25-26. Srov. také ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada – HRDINA, P. *Lomec – poutní kostel Jména Panny Marie*. 1. vyd., také 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000, 2004, s. 40, 48.

⁵¹ Cit. FA Lomec. s. 190.

„Z popudu a za štědré finanční pomoci vdp. děkana Lešky z Chelčic (daroval ročně 500 Kč (pět set Kč)) byly uspořádány v Lomci sv. missie v době od 7.-14.listopadu 1925. Jako misionáři působili v tomto týdnu na vinici Páně na zdejší osadě vdp. Redemptoristé z Č. Budějovic: Frant. Vošahlík, superior a Josef Novák. Slověm výmluvným, která z jejich náboženských srdcí a úst pokynula, naslouchalo tolik osadníků, kolik jsem očekával – ani missijní slavnosti netěšili se nadprůměrné návštěvě – participovali na tomto mém nemilém překvapení: 1) doba poválečná, 2) krátké dny a pak hlavně 3) velice špatné počasí, zvláště v II. polovici sv. missií a pak volby do národního shromáždění dne 15. listopadu 1925. jako missionářský kříž byl posvěcen velký kříž na vnitřní zdi kostelní“.⁵² Přijímajících bylo celkem přibližně 876.⁵³

V roce 1929 se v Lomci konala jubilejní pouť k Panně Marii Lomecké s příslibem plnomocných odpustků.⁵⁴

Více o jubilejní pouti tohoto roku je zaznamenáno ve Věstníku poutního kostela v Lomečku (1. května 1929):

„Našim poutníkům!

Všichni katolíci závodí letos ve spolek, aby důstojně oslavili jubilejní rok 1929. Pobízí je láska k zakladateli českého státu sv. Václavu, jehož tisícího výročí smrti vzpomínáme, pobádá všechny láska k rodákovi naší diecése sv. Janu, který před 200 lety prohlášen byl za mučedníka zpovědního tajemství, nutká je i láska společnému otci křesťanstva papeži Piu XI., jehož zlaté jubileum kněžské oslavuje celý svět. Protože však většina věřících nemůže se účastniti národních oslav v Praze a v Nepomuku, ani navštívit s českou poutí papežský Řím, myslíme, že přátelům našeho poutního místa se zavděčíme návrhem, aby oslavili letošní památná jubilea aspoň jubilejní poutí k Panně Marii lomecké. Letos tato pouť nabývá zvláštního významu i tím, že nejdůst. pan biskup č.-budějovický (přípisem č. 2616 z 20. března 1929) dovolil, aby každý poutník, který „na Lomec vykoná pouť a při té příležitosti dvakrát chrám Páně navštíví, sv. svátosti přijme a na úmysl sv. Otce se pomodlí, získal odpustky milostivého léta“.

⁵² Cit. FA Lomec. s. 190.

⁵³ Srov. tamtéž. s. 190.

⁵⁴ Srov. Věstník poutního kostela v Lomečku. Lomec: Duchovní správa, 1929, č. 2.

Zveme proto všechny věrné ctitele Matky Boží lomecké k těmto jubilejním poutím. Přijďte letos v hojnějším počtu nežli jiná léta čerpat nadšení u trůnu nebeské Královny, obětujte den, dva dny poutní pobožnosti, abyste snadno získali vzácné odpustky mimořádného milostivého léta!

Chceme ovšem, aby průběh jednotlivých poutí byl povznášející a letošního památného roku důstojný. Prosíme proto účastníky a vůdce lomeckých poutí, aby se jednotlivá procesí osad sousedních dohodla, že sejdou se na některý poutní den na Lomci společně. Jestliže se takový společný poutní den předem oznámí, bude možno duchovní správě na Lomci poutníkům co nejlépe posloužiti a postarati se po každé o poutního kazatele, o několik mší svatých i potřebné zpovědníky.

Takové zajištěné poutní dny budou letos: 20. květen, 2. červen, 9. červenec a 15. září, den hlavní pouti na Lomci.

Na shledanou všichni u Matky Boží“!⁵⁵

Nabídka místního duchovního správce Josefa Lešky prostřednictvím tehdejšího lomeckého zpravodaje (Věstník poutního kostela v Lomečku) byla velmi pozitivně přijata.

Hned 20. května na pondělí svatodušní byla návštěva u Matky Boží velmi dobrá – přišla tři procesí: z Vodňan, z Němčic a z Netolic. Kromě těchto zmíněných procesí přišlo množství jednotlivých poutníků z okolí i z daleka. Těmto poutníkům se věnovalo celé dopoledne pět kněží. Eucharistii přijalo 130 věřících.

V neděli 2. června o svátku Božího Těla byl v Lomci přímo nával návštěvníků. Kostel byl přeplněn a mnoho dalších poutníků muselo být venku a tísnit se mezi stánky, které byly nastaveny kolem kostela.

Své ovečky přivedli duchovní pastýři z Bílé Hůrky (asi 400 účastníků), z Chelčic a Vitějic.

Po těchto dvou stanovených poutních dnech přišlo procesí také 13. června. I přes nepříznivé počasí připutovalo 100 poutníků ze Sedlce, Plástovic a z Černěvsí. I pro ně byla sloužena mše svatá s promluvou.⁵⁶

---

⁵⁵ Cit. *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1929, č. 2.

⁵⁶ Srov. tamtéž.

Dne 9. července, v třetí poutní den, hostil Lomec osm kněží a přes 500 poutníků z Bavorova, Strunkovic, Svinětic, z Protivce a Blanice. Provázel je P. Maxmilián Jelínek. Přišli se pomodlit k Panně Marii po katastrofálním krupobití (4. července), kdy vítr a kroupy zničily v celém kraji úrodu a postižení se nevyhnul ani lomecký les.⁵⁷

Druhou neděli v srpnu zavítal do Lomce z Českých Budějovic „Spolek křesťanských matek“ (asi 300 poutnic) vedených P. Klímkem.

O třetí neděli srpnové přijela autobusem mariánská družina dívek (30 účastnic). Tyto poutnice s sebou přivezly vzácného hosta z Ameriky – redaktora a hudebního skladatele dp. Matějů, rodáka z Prahy. Zde se cítil jako doma. Zasedl i za varhany a zahrál k oslavě lomecké Královny. Mariánské písně hrál z paměti až do večera, kdy se všichni za velké bouře vraceli domů.⁵⁸

Dne 31. srpna navštívilo horu lomeckou 80 studentů z libějovického ústavu. Přišli se zpěvem a s růženci v rukou. Získali papežské odpustky a vyprosili si požehnání Boží do příštího školního roku.

Podobným způsobem navštívili Matku Boží v Lomci děti z „Dětství Ježíškova“ na chelčické osadě v neděli 24. května a 1. září odpoledne. V chrámě vykonali spolkovou pobožnost se zpěvy a s básnickými výstupy.

Nejlépe se vydařila pouť 15. září na den Jména Panny Marie (hlavní pouť). Počasí bylo ráno mlhavé, ale kolem deváté hodiny se vyčáslilo. Ctitelů Panny Marie lomecké připutovalo mnoho. Procesí P. Slavíka přišlo už v sobotu v předvečer pouti – 160 účastníků, převážně z řad mládeže. V neděli dopoledne se dostavili poutníci ze Lhenic – 250 lidí, ze Žernovic – 40 lidí, a druhé procesí z Vodňan (70 poutníků), které přivedl P. Husa. Vystavená milostná soška Matky Boží v pozlacené schránce nebyla ani na okamžik osamocena, stále se před ní pokorně modlily zástupy věřících. Všichni měli možnost získat jubilejní odpustky. Kněží měli plné ruce práce už v sobotu od půl třetí odpoledne a v neděli ráno od šesti hodin. Svátost eucharistie přijalo 500 věřících. Slavnostní kázání proběhlo venku. Po slavné mši svaté účinkoval pěvecký sbor z Vodňan. Až pozdě

---

⁵⁷ Srov. *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1929, č. 2.

⁵⁸ Srov. tamtéž.

odpoledne zmizela z Lomečku řada aut, kočárů a povozů a vyprázdnily se stánky se zmrzlinou, okurkami a různými památkami z poutí.⁵⁹

Za rok 1929 přijalo v Lomci přes 1 000 poutníků svatých svátostí.⁶⁰ Stojí za zmínku, že to byla velká oběť těchto jubilejních poutníků. Mnozí z nich museli brzo ráno na lačno vyrazit ze svých domovů, aby mohli přistoupit ke svátosti eucharistie.

Jubilejní rok 1929 byl Svatým Otcem prodloužen do konce června roku 1930, tudíž lomečtí poutníci měli ještě příležitost získat plnomocné odpustky ve prospěch svých zemřelých.

V roce 1930 se na hoře lomecké konaly opět misie, viz. kronika lomecká: *„Ve dnech 27. dubna – 1.května 1930 konali v Lomci missijní pobožnost dpp. missionáři C. SS. R z koleje pražské: P. Otto ..., rektor, a P. Josef Kaňovský. Penitentů bylo 650, komunikantů 800“.*⁶¹

Po dvanácti letech se zde opět konaly svaté misie (opět zaznamenáno v kronice).

*„Od 17. do 24. května 1942 konali zde redemptoristé z Budějovic P. Karel Jež, rektor, a P. Jan Blesík sv. misie. Kajícníků 986, sv. přijímání 2 100“.*⁶² Po delší odmlce se objevil záznam v kronice lomecké o hlavní pouti roku 1943 a 1944. V období obou světových válek putovalo do Lomce mnoho poutníků. Prosili u Matky Boží za ochranu a mír pro celou zemi. Právě v letech 1943 a 1944 bylo zaznamenáno nejvíce poutníků.

„Na letošní pouť ušetřila Prozřetelnost překrásné počasí, takže účast převýšila mnohá léta minulá, kdežto jindy vycházející z kostela krtelskou branou vyprostili se z tlačnice brzy za dveřmi, byli letos přímo mačkáni až za kříž. Jen jízdních kol bylo postaveno u školy na 1 000 a při líbání – a to přece převážná část k uctění Milostné Sošky nechodí – bylo přes 3 000 mincí. P. Dokoupil vyšel po prvé z kostela od rána před 2. hodinou odpolední a ku snídani se dostal o ½ 6

---

⁵⁹ Srov. *Věstník poutního kostela v Lomečku*. Lomec: Duchovní správa, 1930, č. 5.

⁶⁰ Srov. tamtéž.

⁶¹ Cit. FA Lomec, s. 206.

⁶² Cit. tamtéž, s. 236.

*h. večer. Vpomáhali P. Karel Jež a Stanislav Míka z Budějovic a Fr. Srubek, administrátor z Chelčic“.*⁶³

Rok 1944: „*Pouť byla letos velmi čteně navštívena. Štěstí pro ni bylo, že v sobotu bylo pěkné počasí a že nepršelo v neděli hned zrána, takže poutníci ranní se již vydali na cestu, nežli kol 9. hodiny se dalo do deště. Sv. zpovědí bylo asi o 50 více než roku minulého“.*⁶⁴

Další větší duchovní akce nejsou opět v kronice ani v dalších materiálech dochovány.

---

⁶³ Cit. FA Lomec. s. 238.

⁶⁴ Cit. tamtéž. s. 239.

4. Od počátku komunistické totality do doby normalizace

V tomto období poutní místo Lomec ani okolní farnosti dle výpovědi několika svědků (starších farníků) nepocit'ovaly žádné výrazné změny, týkající se poutního ruchu a vlastně celého duchovního života. Tehdejší lomecký farář P. Antonín Mědílek se při bohoslužbách vůbec nezmiňoval o politice a vůbec o veškerém mimoduchovním dění v republice a lidé, to byli chudí a obyčejní, tudíž neměli kde získat jakékoliv informace z vlasti a už vůbec ne ze světa. Občas prý (dle výpovědi farníka) přišel na farní úřad nějaký příkaz či zákaz od tehdejší vlády, ale pan farář na žádné takové obsílky nereagoval, vůbec se tím nezabýval. A kupodivu nebyly zaznamenány žádné postihy ani žádné komplikace.

5. Normalizace

V období normalizace začalo velice politicky přituhovat, poutě nebyly doporučované, i někteří lidé, bydlící blízko nějakého poutního místa, ochotně pomáhali politické moci tím, že posílali poutní autobusy i jednotlivce jiným směrem. Přesto vše byl Lomec hojně navštěvován. Poutní místo navštěvovalo mnoho poutníků i turistů tuzemských – nejvíce z Moravy, ale i ze zahraničí, zvláště z bývalé NDR a z území Sovětského svazu. Východní Němci se o Lomci dozvěděli od ředitele zvonařské dílny Apolda, která zhotovila v roce 1974 dva zvony pro Lomec – „Václava a Marii“.

V těchto letech dokonce ČSAD nesměla poskytovat dopravu na poutní místa, proto řidiči autobusů psali do cestovních dokladů jiná navštěvovaná místa (např. zámek Kratochvíle, Hluboká nad Vltavou). Přitom se jelo do Říмова, Kájova nebo do Lomce.

Ze zajímavých návštěv stojí za zmínku návštěva studentů Akademie umění z Leningradu (nyní je to S. Peterburg), kteří jezdívali každý rok (do roku 1989). Když byli v Lomci poprvé, měli na prohlídku asi půl hodiny (doprovázel je pan profesor Korecký), ale zdrželi se mnohem déle, další rok už bylo rezervováno mnohem víc času.⁶⁵

Poutní slavnosti se ještě mohly konat venku. V roce 1971 o hlavní pouti bylo deštivé počasí. Na tuto pouť vzpomíná ještě dnes nejstarší žijící lomecká řeholnice S. M. Marcela – vypráví, jak v tomto roce měly být vystěhovány z Broumova. Prosily o pomoc tehdejší biskupa českobudějovického, který jim nabídl k obydlí Lomeček, a proto je pozval na tuto pouť, zda by jim toto místo vyhovovalo. Tři sestry, včetně Matky představené, přicestovaly tedy do Lomečku. Budova dle sester nevyhovovala klášternímu životu, navíc špatné počasí na ně zapůsobilo negativně a nevěděly, jak se rozhodnout. Sestry se modlily, aby alespoň na chvíli přestalo pršet a ukázal se kousek modré oblohy. To se také

---

⁶⁵ Zvukový záznam osobních vzpomínek S. M. Marcely z Lomce (rozhovor se S. M. Marcelou ze dne 17.10.2007).

opravdu stalo. Matka Boží sestry vyslyšela, proto se sestry rozhodly zůstat a začaly klášter postupně budovat.⁶⁶

Od té doby, co se řeholnice přistěhovaly do Lomce, začal být Lomec ostře sledován vojenskou posádkou z Libějovic, umístěnou v bývalém zámku, kde sídlili redemptoristé a také StB. Také v samotné budově kláštera sídlil státní úředník (v listinách jmenovaný jako tajemník, nejspíše „vedoucí charitního domova“), pověřený dozorem nad životem řeholních sester. Všechny sestry byly upozorněny, že nemohou chodit do kostela na mše svaté, že mají svoji domácí kapli. Bylo jim zakázáno chodit po vesnicích a bavit se s lidmi. Jakmile přijel autobus nebo auto do Lomce, tajemník už pozoroval, zda jsou příkazy plněny. Sestra, která se starala o kostel, měla nařízeno kostel odemknout a odejít (hlavně od Němců) a zamknout kostel po jejich odchodu.⁶⁷

*„Sedmdesátá léta a tzv. normalizace opět znemožnily jakýkoliv svobodný náboženský projev na veřejnosti. Jestliže ještě v 50. a 60. letech mohla být mše sv. sloužena o hlavní pouti a o Božím těle venku, byl po roce 1970 vydán zákaz konání bohoslužeb mimo areál kostela“.*⁶⁸

Většinu poutníků to ale neodradilo, chodili na poutě dále, i když často za velkých obětí. Museli jít kus cesty pěšky, protože ke kostelu byl zákaz vjezdu, na všech příjezdových cestách stáli příslušníci VB a StB. Zapisovali si SPZ přijíždějících vozidel.⁶⁹

Poslední pout' konaná venku bylo Boží Tělo v roce 1973. Oficiálně bylo oznámeno, že poutě a procesí se nemůžou konat venku, protože sestry odmítají uklízet nepořádek způsobený poutníky. Stále více se objevovali zvláštní lidé při poutích, ale byli tak nápadní, že se hned poznalo, že to nejsou „praví poutníci“, že jsou zde služebně. Při hlavní pouti byly mše svaté v kostele za velké účasti lidu –

---

⁶⁶ Více o řeholních sestrách a jejich začátcích jsem psal v 1. kapitole – Seznámení s poutním místem Lomec, 1.4. Šedé sestry.

⁶⁷ Osobní vzpomínky S. M. Marcely z Lomce (rozhovor se S. M. Marcelou ze 17.10.2007).

⁶⁸ Cit. HRONKOVÁ – OUIRODOVÁ, L. Proměna mariánských poutí v jižních Čechách ve 20. století. In *300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci. Sborník příspěvků z odborného semináře, konaného dne 14. září 2004 v Městské galerii ve Vodňanech u příležitosti kulatého výročí vysvěcení chrámu*. Vodňany: Městské muzeum a galerie, 2005, s. 77.

⁶⁹ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 38.

dopoledne tři mše svaté, odpoledne jedna mše svatá. Většinou byla hlavní pouť vedena kapitulním vikářem, kterým byl P. Trdla a pak P. Josef Kavale.⁷⁰

„Radostnou a místně významnou událostí pro Lomec bylo udílení svátosti biřmování. Stalo se tak o pouti dne 9. září 1979. Příprava vzdálená byla vykonána v květnu při mši svaté (místo homilie), bližší v neděli 2. září. Biřmovanců bylo 78.“⁷¹

O této pouti zapsal do kroniky lomecké P. Stanislav Brabec: *„Biřmoval p. kapitulní vikář P. Josef Kavale z Č. Budějovic. Dopoledne měl poutní mši sv. a odpoledne o 1/2 3 bylo sv. biřmování. Sešlo se dost kněží, takže o funkce bylo postaráno. Také účast věřících, jak dopoledne, tak odpoledne byla velmi pěkná. Biřmovanci přijali svátost biřmování velmi soustředěně, jak bylo konstatováno. Měli jsme všichni radost, že se vše vydařilo, protože sv. biřmování se tu neudílela už dlouho, není pamětníka“⁷².*

Další zmínka z období normalizace je 14. září 1980 o hlavní pouti. Opět do kroniky zaznamenal duchovní správce Stanislav Brabec.

„Byla konána za pohnutých okolností. Na všech příjezdových cestách na Lomec byla umístěna značka: zákaz jízdy všech vozidel a kromě toho tam stál člen VB (veřejné bezpečnosti). Auta musela zůstat stát, ale neměla kde. Průhledná akce byla zdůvodňována jakýmsi pomyslným nebezpečím možné havárie aut. Já jsem tu osm let a za celou dobu k nějaké havárii nedošlo. Tvrdý zásah postihl i p. kapitulního vikáře, který měl na Lomci hlavní bohoslužby.

Duchovní správce poslal odvolání na Bezpečnost, na ONV, MNV Libějovice, na konsistoř. Také p. kapitulní vikář podal stížnost na ministerstvo. Máme svobodu náboženskou. Byl to neslýchaný, až surový zásah proti Lomci a jeho návštěvníkům, odporující základním požadavkům náboženské svobody. Nezapomeneme, ale odpouštíme.

---

⁷⁰ Osobní vzpomínky S. M. Marcely z Lomce (rozhovor ze S. M. Marcelou ze dne 17.10. 2007).

⁷¹ Cit. FA Lomec. s. 248.

⁷² Cit. tamtéž. s. 248.

Ani počasí nám moc nepřálo – pršelo. Přesto účast byla slušná, v lidech mnoho upřímné zbožnosti. Je vidět, že mariánská úcta žije. A to je hlavní, i když tu nesměl být ani jeden obchůdek!!!“⁷³

V kronice jsem také objevil zápis o vzácné návštěvě Lomce dne 26. června 1982 Jeho Eminence njdp. Msgre Dr. Františka kardinála Tomáška, arcibiskupa pražského, primase a metropolity českého, který se vracel z Českých Budějovic, kde v katedrále uděloval svátost kněžství.⁷⁴

V osmdesátých letech jsou tedy veškeré duchovní akce v kostele. Kostel je však vždy plný, velký počet poutníků (až 600), ke svátosti eucharistie přistupuje až 400 věřících. Do roku 1989 je Lomec vždy pod řádnou kontrolou – vojáci z Libějovic (armáda) i StB a již zmíněný „tajemník“.

I když se v této době dělalo vše pro to, aby poutní místa osiřela, přesto v Lomci bylo pořád živo. Zajímavé je, že kostel navštěvovali i před listopadem 1989 jak žáci základních škol, tak i studenti. Přicházely sem i tehdejší školy v přírodě, děti z mezinárodních pionýrských táborů. Jednoho dne navštívil Lomec autobus plný dětí (ZŠ) z Prahy. Jejich rodiče pracovali po světě, mezi nimi byl i syn korejského diplomata.⁷⁵

Do roku 1989 se konaly každoročně tyto poutě: hlavní – září, malá – Boží Tělo, soukromé – poutní zájezdy, školní výlety, školy v přírodě.

Ještě musím zmínit, že v období totality vždy v září také probíhala v Českých Budějovicích zemědělská výstava „Země živitelka“. Většinou závěr této výstavy se shodoval s nedělí, kdy je v Lomečku hlavní pouť, tím pádem musela být odložena. Důvod byl takový, aby lidé, vracející se z Budějovic, nezajeli na Lomec.

O velké pouti roku 1988 bylo povoleno konečně sloužit bohoslužby venku. Ovšem za podmínky, že venkovní oltář musí být co nejmenší a po mši svaté se musí vše ihned sklidit.⁷⁶

---

⁷³ Cit. FA Lomec. s. 257.

⁷⁴ Srov. tamtéž. s. 266.

⁷⁵ Osobní vzpomínky S. M. Marcely z Lomce (rozhovor ze S. M. Marcelou ze dne 17.10.2007).

⁷⁶ Srov. tamtéž.

Na úplný závěr této kapitoly budu citovat korespondenci církevních tajemníků ohledně kláštera a P. Brabce a vůbec poutního místa Lomec. Mou osobou získaná korespondence je převážně z roku 1980, a to mezi církevním tajemníkem Bláhou, který v Lomci bydlel, a Vernerem ve Strakonících na ONV. Bláha byl pověřen, aby podával veškeré informace o dění na poutním místě.

Dopis tajemníka pro věci církevní ONV Strakonice církevnímu tajemníkovi ONV České Budějovice ze dne 29.8.1974.

„Věc: Poutní slavnost na Lomci.

Dne 15.zářít t.r.se koná pouť na Lomci za účasti kapitulního vikáře.Tyto poutě se vyznačují velkou návštěvností a místní církevní orgány se snaží tuto tradici udržet a rozšířit.

V rámci tlumení religiozity tohoto místa učinil ONV Strakonice jistá opatření,mezi jinými i to,že nedovolil Jednotě v okrese na tuto pouť posílat prodejní krámky.Protože se pravidelně rok co rok na Lomci objevují prodejní stánky z okresu České Budějovice,žádám Tě,aby Tvým prostřednictvím učinilo podobné opatření i vedení Jednoty a RaJ ve vašem okrese.Souběžně s tímto by bylo vhodné zamezit případným zájezdů autobusům ČSAD z vašeho okresu.

Děkuji za pochopení a jsem s pozdravem

Jos.Verner,cirk.tajemník“⁷⁷

Dopis ze dne 14.2.1980, Písek.

„A h o j Pepíčku .

Předně Tě zdravím a dík za zasláná čísla. Na závěr dopisu říkáš,abych se zase ukázal,nebo,abych Tě pozval na L o m e c . Mám za to,že já se ukazuji častěji ,a podle děvčat,hlavně Balkové,asi moc často. Jenom Ty se neukazuješ vůbec.Abys

---

⁷⁷ ONV Strakonice, odbor církevní – církevní záležitosti, církevní materiál, složka 1970-1980, dosud nezpracováno (dále jen SOKA Strakonice, fond ONV), originál dopis ze dne 29.8.1974 – podepsán Vernerem, církevním tajemníkem ve Strakonících.

neřekl, zvu Tě k příjezdu na tuto stran termín si musíš vyvolit sám, až přečteš to, co Tě posílám.

Jenom bych rád, abys při volbě termínu k příjezdu nevolil pondělí 25.2. a nebo úterý 26. téhož měsíce. Také pondělí 3.3. t.r., to jsem zase zadán. Na tento den mne zadala Jelínková z MK. Já jsem jí psal, že ten krám dávám dohromady a 18. II. že tam přijedu. K tomu účelu jsem si předkoupi jízdenku na autobus, abych se do autobusu vůbec dostal a sedět, a po telegra který jsem dostal dnes 14. II. večer, musíš jej zítra 15. vrátit.

Josefe, pěkně si to přečti, hlavně to červeně zarámované a doufám, že se toho ujmeš. V tom případě se musíš telefonicky domluvit s předsedou MNV, on je přes den v kasárnech, proto musíš volat kasárny. Chtěl jsem Tě připsat telefon kasáren, ale já jej zde v notesu nemám. Jestliže jej sám neznáš, tak jej na ONV jistě snadno seženeš.

S pěkným pozdravem

Bláha⁷⁸

(vlastnoruční podpis)

„Hodnocení faráře Brabce – farnost Lomci.“

Brabec je povahy arogantní a tak jako je na lidi výše postavené až podlízavě úlisný, tak vůči druhým se chová tak, aby je ovládal a snaží se na ně mít vliv. V náboženských otázkách je velice agilní a z tohoto důvodu také dnešní zřízení mnoho v lásce nemá, což také dosvědčuje odsouzení na deset let. Brabec ani po této zavyučené v nynější době ze své aktivity mnoho neslevil, možná, že vůbec nic, kterážto aktivita nemusí být trestná, ale kterou aspoň v takovém měřítku mnoho farářů nedělá. Jde hlavně o časté návštěvy po celé farnosti. Rád navštěvuje staré občany, zřejmě je mu jedno zda jsou věřící nebo nevěřící, vtírá se v jejich vědomí, jen když někoho uloví. V případě, že se mu jeho záměr nepodaří hned uskutečnit tak jak si představuje, návštěvu opakuje. V roce 1979 zašel také do jedné rodiny v Malovicích, kde mají starce 94 roků, přišel jej navštívit i když jej

---

⁷⁸ SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 14.2.1980 – podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

*nikdo nevolal a s tím starcem se navzájem neznali. Tento stařec je ve věci církevní příliš slabý, není-li vůbec bezvýznamný. Brabec jej chtěl zřejmě spasit a když hned nepochodil prohlásil, že zase brzy přijde. Jenomže, stařec na něho nečekal a zemřel bez jeho požehnání“.*⁷⁹

*„Brabec, aby se mohl po farnosti lépe a rychleji pohybovat, koupil se k tomu účelu nové kolo. Jenomže, kolo se musí šlapat a v krajině kopcovité i do vrchu tlačit. Zde na Lomci je terén takový, že z Lomce se snadno sjíždí, ale na Lomec se musí kolo z velké dálky tlačit. To se však velebnému pánu nelíbilo, on se nechtěl namáhat, jen všude se lehce dostat. Nechal si kolo svým nohsledem pěkně vyčistit a pověsit. Jelikož zase nechtěl chodit pěšky, kolo prodal a koupil si „Pionýra“, aby měl po farnosti lehčí a rychlejší pohyb. Několikrát jsem jej potkal na silnici, já na kole a on Pionýru, ale dělali jsme oba, jako kdybychom se neviděli, nebo neznali. Jako pěšího jsem jej nikdy na silnici nepotkal, než když jej několikrát sledoval, jak snad chodil po vesnici na náboženství, pochopitelně, aby on o tom nevěděl“.*⁸⁰

„To krátce po nástupu na Lomec a seznámení se na MNV-Libějovice, mně jednou říká nyní již zemřelý, tajemník, že farář Brabec chodí 14. denně do Krtel vyučovat náboženství. Tajemník Švec, bydlel sice ve vedlejší vesnici, ale byl rodákem z Krtel, kde také vyrůstal, takže u něho nebyl problém aby to nezjistil. Tím se stalo, že i když mně do toho nic nebylo, že jsem sledoval faráře několikrát jak do Krtel kráčel. Chodil tam ve středu čtrnáctidenně. Pod paždí měl malou aktovičku, kde měl zřejmě slabikář, nebo katechismus a kráčel zkratkou, polní cestou. Já pak jsem šel po silnici a to v uctivé vzdálenosti a schovával se za stromy aby mne nepoznal. Pokud to terén dovolil, přibližoval jsem k němu, ale před vesnicí byla rovinka, musel jsem čekat až zašel do vsi, a když já jsem tam došel, zašel někam do baráků a více jsem jej neviděl. Procházet se po vsi to nešlo, když jsem nevěděl kam zašel a snadno by se mohlo stát, že by byl mohl na mne koukat z okna, a věděl by, kolik uhodilo. Tolik chytrý a vychytralý byl, nebo

---

⁷⁹ SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

⁸⁰ Tamtéž.

je, jinak by byl nemohl být u biskupa Hloucha, který jej ještě vycvičil a cvičil jej tak dlouho, až tohoto zavřeli a biskupa Hloucha internovali. Tato sledování jsem opakoval 4 x a když jsem nezjistil nic, více jsem riskovat nemohl, řekl jsem si, že mně do toho nic není, poněvadž, kdyby zjistili, že špehuji, mohl bych se z Lomce odstěhovat, a to by pí Jelínková mně moc nepochválila. Ještě několikrát jsem dával pozor, kdy a jak se vrací zpět na Lomec. Někdy přijel autobusem, to přijel pravidelně 15 ,45 hod., někdy jej přivezli osobním autem, to ovšem přijížděl všelijak. Upustil jsem od toho, nevím jak dlouho to ještě trvalo a nebo jestli to ještě trvá, nevím. Tak tedy skončila moje scherlocká anabase, jisto však je jedno, že nechodí jen na jedno místo pro nic a za nic“.⁸¹

„Brabec je také agilní ve sloužení bohoslužeb. Letní doby, jak jsem to počítal měl 6 x týdně bohoslužby, ale nyní, jestli snad jen pro zimní období, mně překvapilo, když jsem to znovu počítal, že je dělá 4x týdně. Na tabuli má vyvěšené bohoslužby středa a neděle dopoledne, úterý a pátek odpoledne. Dále má na tabuli uvedeno, že mimořádné bohoslužby se oznamují v kostele. Účast na bohoslužbách ráno a to zvláště v zimním období, ve všední dny, bývá tak do deseti, hlavně babiček. Odpolední bohoslužby bývají více navštíveny, hlavně pak letní doby, kdy jen z jedné strany, zřejmě z obce Krtel přijelo na kole i 18 děcek-školáků. Přijdou a nebo také přijedou autem i dospělí lidi. Někdy se také stalo, že se tam sjede více aut a to auta i se značkou České Budějovice, nepočítaje auta se značkou Prachatic. Několikrát jsem o tomto mluvil se zemřelým tajemníkem Švecem. On se smával a říkal, že to jsou věřící funkcionáři strany, a i důstojníci, to jak z Budějovic, tak také i z okresu Prachatic, kteří se tam jdou do ústraní, aby je nikdo neviděl, složit Bohu poklonu. Když pak takové auta přijedou ojedinele, jdou tam i za jinou záležitostí, kterou by před známou veřejností nechtěli provádět. To měl na mysli, že se tam provádí opakované svatby a i křty. Při této příležitosti, když již jsem u takovýchto duchovních funkcí a pro uvedené kategorie funkcionářů, byl také prováděn křest, sice normálně, účastníci pocházeli z této farnosti , a celá rodina prý je u KSČ. Děda vyšší důstojník, jeho manželka také členka strany, dcera, které bylo

---

⁸¹ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

děcko, je také členkou strany-nevím sice co dělá-zda-li vůbec něco dělá a její muž je také členem strany. Také nemám tušení kde pracuje a nebo co dělá. Takové věci se velmi těžko shánějí a jestliže se informátor nepodřekne a nebo se mu hned nerozumí, ptát se, to nejde, to již neřekne. Sice vím o koho se jedná i kdo dal informaci, ale oficiálně to nevím! Člověk musí šetřit, člověka od kterého se něco doví, pak on má možnost to popřít, jelikož takové věci se před svědky nepovídají.“⁸²

„Já osobně když o tomto přemýšlím a přidám k tomu povahu Brabce, kloním se k názoru tajemníka Švece, a to proto, že nějaké potvrzení, že měl církevní svatbu nebo křest, nikdy potřebovat nebude, a proto může být, jen proto, že je vykonán. Žadatel o tento úkon a zvláště, když nechce aby se to veřejnost dověděla, dobře zaplatí, dušička má pokoj, a postižený se snáze dostane do nebe. Brabec i jiným způsobem zpestřuje bohoslužby, aby byly provedeny ve velkém lesku, ve významných církevních dnech. K tomu účelu mívá také 16 ministrantů, to hlavně o pouti na Lomci, a aby bylo ještě veselo těm, kteří se nemohou, nebo nechtějí dostat do kostela, a z pouti také něco měli, vysune z okna fary dva tlampače, které jsou slyšet až ke kostela, takže ti co jsou venku mají jak muzikum tak i povídání z kostela. farnost Lomec má šest obcí, dvě na okrese Strakonickém, a čtyři na okrese Prachatickém. Obce jsou to poměrně malé a tím je malá také farnost. Prý nejméně za rok každou obec obšťastní výkonem bohoslužeb, kde si také ze dveří kapličky, pro lidi popovídá „⁸³

„Letní doby, když měl otevřené dvře do kostela, aby mu vysíchal měl na dvojích dveřích vývěsní tabulky a vedle kostel také jednu. Na těch kostelních mívá vymalovány různé biblické výjevy s povídáním. Nebo také foto-záběry, příkladně Boží muka, asi, aby to svatost kostela ještě více utvrdilo, apod., někdy se tam také ukázaly fotografie mužů, třeba jak mladý člověk-muž, nebo již vyspělý chlapec, u toho je povídání, jak se ten mladík hlásí k Bohu, hlavu má vzhůru, dívá se k nebesům a oči má zasněné. Další fotka dvou snoubenců s povídáním jak vstoupili do svatého svazku manželského. (A já si říkám, já vím do svatého svazku

---

⁸² SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

⁸³ Tamtéž.

manželského a za chvíli se začnou mazat klackama!t.j. poznámka pisatele.)Tyto a různé nesmysly si však sám nedělá,jistě mu pomáhá to dělat Hájková, která také chodí s fotoaparátem.Já sice jsem jí neviděl,já mám okna na zadní stranu a tam jsem se ještě nedlouho koukal na starou dřevěnou boudu,později na haldu země a nyní zase na kousek nové chalupy, a neupraveného prostoru,jelikož se zase začne stavět,takže se tam hodí všechno jako na smetiště.všechno co se děje,děje se uprostřed,kam má pěkný výhled velebný pán i když sedí u stolu,jelikož jej má u okna směrem na kostel.Já se tam také chodím dívat na ty vývěsky a to vím,je-li farář doma, že mne vidí a dává pozor co budu dělat. Že pozor dává,nebo alespoň zkraje dával,viděl jsem jak se v jeho okně při rychlém otočení záclona pohnula.“⁸⁴

„Zmínka ještě o jiné činnosti.Brabec v roce dostal souhlas (rok 1976) provést ve Skočicích o pouti k poutníkům promluvu.Při tomto povídání si počínal tak,že nepřímo napadal naše státní zřízení a z toho pak zase on měl řízení na ONV Strakonice za přítomnosti KCT a OCT.Z tohoto řízení mohl mu být zaprovedený přečin odebrán státní souhlas, který je stejně jen prozatímní.Proč se to nestalo,nevím.Myslím,že to tehdy bylo dosti vážné,poněvadž když jsem řekl Kösslové,že kdyby ona řekla,že nemají o Brabce další,zájem,že by byl dán rychle pryč,ale ona řekla,že ať si toto udělá st.správa,že toho má proti Brabcovi dost,to jmenovala ty Skočice,a že nikam nesmí“.⁸⁵

„V roce 1978 Brabec dopisem požádal MNV Libějovice,aby mu přispěli na opravu cesty,tj. cesta od křížku lesem až na Lomec a to není cesta MNV, nýbrž St.Lesů Protivín.Místní národní výbor nemá peníze na cesty MNV tak na cestu která mu nenáleží,teprve peníze nemá.Jelikož MNV mu na dopis neodpověděl,vykřičel to v kostele,kde ze sebe udělal velikého chudáka,že udržuje cestu vlastní prací,platí materiál a nikdo mu nic nedá.Lidé to donesli na MNV a členové to nelibě nesli,neboť to bylo do určité míry štvání věřící proti státní správě.Jako pisatel dodávám,že jestliže ne všechn materiál platily sestry,tak většinu ano.Nakonec nevím jaké má Kongregace vyúčtování,ale je možné,že sestry platily, faktury mu zůstaly a on,ač jej nechci nijak podezřívát,v tomot případě by

⁸⁴ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

⁸⁵ Tamtéž.

měl možnost peníze za ně získat. Na uvažování tohoto případu, ještě přijdem. Mně se totiž stalo v podzimu loňského roku, že přišel Brabec do naší kanceláře a požádal mne abych také napsal na St. lesy Protivín, aby cestu opravili, když jí odvozem pokáceného dřeva rozbili, s dodatkem, že celou dobu co je na Lomci Charitní domov, farní úřad cestu na svůj náklad opravuje a nikdo mu nic nedá. Za určitý čas zase přišel do kanceláře a ptá se mne, zda již něco ohledně té cesty přišlo. Říkám mu, že dosud nic. On se trochu rozpovídal a říká, že jsem to hezky napsal, hezky a prý vidíte, také Vám ani neodpověděli. Řekl jsem mu, aby přinesl všechny faktury, že je opíšem a pošleme je do Protivína. On však nechtěl a nakonec z něho vylezlo, že mu zaplatili. Říkám mu na to, že to udělal moc krásně že mne postavil do krásného světla. Já tam píši, že neplatí a Vy najednou řeknete, že Vám zaplatili. Když jsem o tom přemýšlel, říkám si, že byli v Protivíně ještě dobrý, poznali, že jsem blbeček, že nevím, že již platili a že chci ještě jednou zaplatit“!⁸⁶

„V poslední době poslal Brabec na MNVd další dva dopisy. V jednom žádal MNV aby mu zaslali výpis všech občanů, a sice: “Výpis z příjmu obyvatel“. Proč, Snad asi věděl, kolik oni přiznávají mimořádný výdělek a kolik zdaňují, aby on se jich také přidržel, aby se vysoko nezdasil. Druhý dopis který na MNV Poslal /MNV-Libějovice-oněž se jedná/, aby mu zaplatili materiál na cestu, o které již psáno, že je to cesta St. lesů Protivín, nebudu to opakovat, tedy materiál, kámen a drť, současně za práci s opravou cesty dělníkům. V dopise uvádí, že je chudý duchovní správce s důchodem Kč 900,- a roční štolou Kč 1.200. Opakuje zase, že nikdo mu nic nedá, že to musí platit sám. Nakonec dopisy odesílá pod čís. jedn., a zde se je možno domnívat, že to píše za farní úřad, protože by nebylo logické, když to bude jeho soukromý dopis, že mu dával své jedn. číslo, a to prostě z těch důvodů, že jistě tolik doipsů nepíše. Dopisy byly na MNV

---

⁸⁶ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

projednány a zastavovali se nad tím, že by měl Brabec jen tak málo štoly za cel rok, t.j. 1.200 Kč, čemuž i přiložená tabulka odporuje“.⁸⁷

„Tabulka, jež je přiložena, je přiložena záměrně, aby bylo vidět jak se Brabec v církevních úkonech činí, že se z ní také nechá vyčíslit i průměrný příjem. Dále se přikládá pro srovnání mezi farnostmi snad nejmenší do 1.500 farn., s farnostmi poměrně velké - Vodňany, prakticky v sousedství, kde je 7 i více farníků, a kde správce této farnosti, je psaným správcem farnosti Lomec.

Tím končím a požádám OCT Strakonice, kdyby se na šinnost faráře Brabce podíval.

15.II.1980

Bláha „⁸⁸

(vlastnoruční podpis)

„Rozmluva s jedním občanem obce – L i b ě j o v i c e

o p. faráři z L o m e ě k u

B r a b c e m

1./ Farář, i když mu do toho nic není připravil MNV o hrobaře pro hřbitov na Lomci. Celý případ vyvstal asi takto. V minulém roce se zde oběsil hrobař, v obci byl mladík, který byl vyučen zedníkem a měl zájem o tuto práci. MNV byl pochopitelně rád, že má hned náhradu a ustanovil jej tedy hrobařem. Farář Brabec ač s ním neměl co dělat, měl stále proti němu nějaké námitky a toho mladíka stále jen temperoval, až ten se rozlobil odnesl MNV klíče od umrlčí komory a sešit, a přestal to dělat. MNV na základě toho, rozhodl, že žádného hrobaře žádat nebude, ať prý si to s lidmi pan farář nyní vyřídí sám.⁸⁹

Protože to již projednával MNV, jistě, že předseda MNV, by to vysvětlil i s podrobnostmi.

---

⁸⁷ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 15.2.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

⁸⁸ Tamtéž.

⁸⁹ Tamtéž., dopis nepodepsán, ze dne 21.5.1980.

2./ Podle získaných zpráv, farář Brabec si nechal udělat foto kostela a oltáře, s nimiž pak dělá propagaci a prodává je zájezdům. Fotografie jsou dělány po domácku, zadní strana bez adresy výrobce, a bez uvedené ceny. Dá se soudit, že foto byla dělána na Lomci a jistě, Hájková nemá od této výroby daleko. Informátor byl v kostele a několika lidmi, zřejmě ženami, ta jedna by byla ráda fotografii měla, řekla tedy o ní faráři a ten zřejmě má, jak kostel, tak i oltář, každé na jednom obrázku, jí tedy dal dvě ty fotografie, a ta že neměla drobné, informátor je zaplatil deseti korunou, farář chtěl vrátit, ale on odmítl, takže dva obrázky stály 10,- Kč. Informátor pak dodává, kolik, že musí vydělat na obrázkách, když tam přijede plný autobus lidí a koupí si každý jen jednu fotočku, pak je to 60-70 Kčs, kdyby jen prodával po 1 Kč, ale oni dají jistě více.

Tyto fotografie měl farář ukryty v sákrístii, kde pod nějakými přepínači od signálu proti vloupání do kostela má nějakou almárku asi s dvěma šuplíkama a tam je má uložené. Tehdy je měl v nějaké červené krabičce.

Snad by bylo dobře, mu to tam prošťourat !

21. května 1980“⁹⁰

Další dopis byl sepsán dne 28. srpna 1980.

„A h o j J o s e f e !

Píši Tě o našem zástupci Boha, který 25. 8. ráno vtrhnul do kanceláře a když jsem tam byl, vyvolal si jeptišku před dveře a říká jí, aby mu dala vědět až tam přijede doktorka z H y j e n y, že s ním má něco vyjednáno. Bylo mi divné, co by mohl od hyjeny chtít. Když pak jsme vyšli na obhlídku terénu pod stavbu, zastavila se pracovnice z hyjeny u mne a ptá se, co je to v dole za baráček, myslela, že je to farní úřad. Vysvětlil jsem jí, kde farář bydlí. Když pak jsme se měli vyjadřovat ku staveništi, tak Hygiena tam nebyla šel jsem se po nich podívat. v chodbě jsem je potkal a ptal jsem se doktůrka, kde se zdrželi. Říkal mně, že na hřbitově. Na další dotaz, říká doktůrek, že márnice je ve špatném stavu a vysvětluje, že je pozval

---

⁹⁰ SOKA Strakonice, fond ONV, dopis nepodepsán, ze dne 21.5.1980.

farář.Že prý MNV vybírá peníze z hrobů a márnici neopravuje.Říkám doktůrkovi,že farář měl na toto nejmenší právo a dodávám,že MNV,peníze jež vybere musí přiznat okresu a až co dostane,a na co to dostane,teprve to může dělat“.⁹¹

Na to ve středu jsem odpoledne jel ven a na hřbitov jsem zajel se na márnici podívat.Je tedy v obohém stavu a také jsem říkal předsedovi,ta že by chtěla celá zbořit a postavit jí novou .Ve čtvrtek ráno jsem šel na předsedu a cestou jsem rozebíral situaci mezi předsedou a farářem.První střet byl,že farář vykřičel MNV v kostele,že mu nechťí dát peníze na štěrk,který koupil. Druhý střet byl ,že vyhnal MNV hrobníka a nyní třetí střet je,že pozval Hygienu,aby se šla podívat na márnici.

Farář se zaměřil přímo na tohoto předsedu,protoč nechťel peníze od dřívějšího MNV,vždyť ta cesta je námi opravována co jsme tam,za naše peníze,a nikdy si na to nevzpomněl až nyní.On by byl asi bývalý tajemník s ním vyběhnul.Druhý případ-hrobník,tato věc za minulého MNV byla dobrá,a tato třetí věc,se mohla opravovati již před deseti a nebo i dvaceti léty a nebo až třeba za minulého MNV,to farář také viděl a nic v tom neudělal až nyní.Bylo by třeba jej pořádně skřípnout.On totiž vyjadřuje,aby jej všichni včetně státní správy poslouchali.

Předseda říkal,že je na něho vysazen ohledně dedečka jeho manželky,který zemřel a farář jej nepohřbíval.Pokud jde o márnici,říká předseda,že jí mají do příští pětiletky v plánu na kterou vysadili 50.000 Kčs,ale pokud má zprávy,že sice oprava byla schválená ale,místo 50.000 Kčs,že na opravu dostanou jen 15.000,- Kčs. To prý bude na koupi několika panelů.Nakonec říká,nač márnici,když každého nebožtíka přivezou autem přímo na hřbitov

Poněvadž u nás nebylo tehdy o tom mnoho hovořit,píši Tě to.

S pozdravem

---

⁹¹ SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 28.8.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

*Bláha*⁹²

Další dopis je odvolání duchovního otce Stanislava Brabce na Okresní národní výbor ve Strakoncích, Kapitulní konsistoř v Č. Budějovicích, Veřejnou bezpečnost Vodňany, MNV Libějovice a Archiv. V tomto odvolání jde o jistý problém, který se stal o hlavní pouti lomecké dne 14.9.1980.

„V Lomci dne 16.9.1980

O d v o l á n í

Podepsaný se tímto odvolává proti jednání odd.VB ve Vodňanech, rep. proti těm, kdo nařízení dali.

Oč jde?

O poutní slavnosti na Lomci dne 14.9.1980 byla na všech příjezdových cestách umístěna značka Zákaz jízdy všech vozidel. Tím bylo znemožněno autům zajet s účastníky pouti až blíže ke kostelu. Prostor kolem kostela v rozloze 90 a 82 m² je majetkem kostela a byl by při rozumném uspořádání vozidel dostačil pro většinu aut. Celá jinak průhledná akce byla zdůvodňována jakýmsi pomyslným nebezpečím možné havárie apod. Já jsem tu osm let a za celou dobu jsem tu nezažil žádnou vážnější havárii jako je jich stovky na silnicích, opatřených tolika značkami, hlídanými VB./viz. na př. jen dnešní JP, rubriku Z deníku VB / To by se musel dát zákaz jízdy všech vozidel na všechny silnice. Jak kdo jede, je osobní odpovědnost řidiče a důsledky si nese sám. Nemůže za ně trpět společenství nebo organizace např. Lomec, jeho kněz a věřící“⁹³

„Odmítám proto spolu s věřícími celou duší takové a podobné zásahy. Pomoc je jistě vítána a byla by vděčně i VB kvitována. Tvrdý zásah postihl i nejvyššího představeného naší diecéze českobudějovické, který jel spolu s krajským církevním tajemníkem na Lomec. Naše ústava, která by měla být respektována všemi,

---

⁹² SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 28.8.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

⁹³ Tamtéž., originál dopis ze dne 16.9.1980 – podepsán P. Brabcem, duchovním správcem lomeckým, razítko duchovní správy.

zaručuje svobodný výkon bohoslužeb a tedy také svobodnou cestu k nim. Věřící, kteří sem chodí a jezdí, jsou pokojní lidé, kteří nenosí pod kabátem samopaly, nikoho neohrožují, pracují na polích, v továrnách a jinde, modlí se tu za mír. Tohle je jejich odměna?

Lidská společnost by se jim měla odvděčit úpravou cesty a ne, aby ji musel opravovat kněz –inv. Důchodce nebo věřící sami. To je nemožná situace! Společnost by jim měla obstarat o pouti občerstvení, aby si je nemuseli vozit sebou zdaleka jako před sto lety. To by byl postoj k lidem věřícím nejen na papíře, ale skutkem, a to by potom lidé věřící mohli také přilnout socialismu!

Za svou osobu bych ještě řekl : Pocházím z chudé rodiny. Otec byl zedníkem , a to ne takovým jako někdy dnes. On měl 20 Kčs na den a živil pětičlennou rodinu, vlastně sedmičlennou. Otec měl velký zájem o sociální otázku a tento zájem jsme po něm převzali . Kdybych se směl přiznat, chodíval jsem jako mladý člověk na schůze KSČ na Rejlkově náměstí v Táboře a hledal jsem možnosti,jak pomoci všem ostrčeným,mezi které jsem se také počítal i se všemi doma....

Žádám , aby se už nikdy neopakoval jakýkoliv způsob jednání, vůči nám,který by zaváněl šikanováním. Jsme děti této země a tohoto národa a jako takoví máme plné právo na to,aby se s námi jednalo způsobem a metodami,které odpovídají tomu, o čem pořád slyšíme a čteme . Chceme se v této zemi cítit skutečně doma i jako věřící lidé!

*Očekávám Vaši omluvu a vysvětlení“.*⁹⁴

Dále je zde vlastnoruční podpis P. Stanislava a razítko DUCHOVNÍ SPRÁVA V LOMCI – 387 71 LIBĚJOVICE.

Odpověď ONV Strakonice na odvolání P. Brabce ze dne 29.9.1980:

„Pane faráři,

---

⁹⁴ SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 16.9.1980 – podepsán P. Brabcem, duchovním správcem lomeckým, razítko duchovní správy.

na základě na Vašeho odvolání, adresované rovněž ONV Strakonice a odeslané dne 16.9.1980, dovoluji si Vás pozvat k vyjasnění celého případu sem, na ONV, do kanceláře místopředsedkyně ONV s. Novákové a to dne 2.10.1980 (čtvrtek) v 08,00 hod. Ve své odvolání uvádíte řadu závažných skutečností, ne-li přímo obvinění, která zasluhují objasnit ve Vaší přítomnosti.

S pozdravem

*Josef Verner,
tajemník pro věci církevní“⁹⁵*

Na tento dopis opět reaguje P. Brabec hned druhý den 30.9.1980 takto:

„Okresní národní výbor

ve Strakonících.

Sděluji, že se k jednání 2.10.1980 nemohu dostavit. Můj zdravotní stav je takový, že to nedovoluje. Mám po ruce lékařské vysvědčení z nervového oddělení, kde jsem se po několikrát léčil. Nesnesl bych bez ujmy na zdraví další nervovou zátěž. Ostatně věc je naprosto jasná, dosvědčená všemi návštěvníky na Lomci o pouti 14. září. Já už nemohu nic dodat. Lékařské vysvědčení o léčbě mám, obávám se je přiložit, aby se mi neztratilo.

Celou záležitost řeší i náš nejvyšší církevní úřad, jehož představitel p. kapitulní vikář, byl zásahem o pouti také postižen za přítomnosti p. krajského tajemníka. Na tento úřad se také v dalším jednání laskavě obraťte. Kopii mého odvolání příslušným úřadům má také.

---

⁹⁵ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 29.9.1980 – podepsán Vernerem, církevním tajemníkem ve Strakonících.

V úctě⁹⁶ (vlastnoruční podpis + razítko)

Dne 20. října 1980 odpovídá na dopis P. Brabce náčelník Okresní správy SNB Alois Růžička:

„K Vašemu dopisu (připomínce) ze dne 16.9.1980 sděluji, že jsem osobně provedl prošetření připomínek v dopise uvedených.

Pokud došlo k nevhodnému jednání příslušníka 00 VB Vodňany s osádkou vozidla z Č. Budějovic, ve kterém jel KTC s. Drozdek a představený jihočeské diecéze Kavale, byla tato nevhodnost s příslušníkem projednána a vytknuta, dále bylo uloženo, aby se takovýto způsob jednání již neopakoval.

Pokud jde o zákaz vjezdu do lesa v okolí kostela na Lomci upozorňuji, že jde o lesní cesty, na kterém se v plné rozsahu vztahují ustanovení Zákona č. ...?/56 Sb. O ochraně přírody, Zákona ČNR č. 96/77 Sb. Ze dne 20.12.1977 o hospodaření v lesích a státní správě lesního hospodářství, zejména §§ 1, 2 a 18 tohoto zákona, a dále pak Obecně závazné nařízení JČ KNV z 11.6.1973. Cesty vedoucí ke kostelu jsou majetkem Státní lesní správy a obecně na nich platí zákaz vjezdu všech vozidel s výjimkou vozidel Čs. Státních lesů. Je nedostatkem, že tento trvalý zákaz dosud na cestách nebyl umístěn. Tento nedostatek bude v dohledné době napraven. Přechodné opatření – umístění zákazů vjezdu na cestách ke kostelu na Lomci, bylo realizováno po dohodě s Lesní správou v Protivíně a s přihlédnutím k dopravní situaci, která při příležitosti poutí na Lomci vzniká, což je plně v kompetenci SNB.⁹⁷

Navíc podotýkám, že sám páter Brabec se asi před měsícem telefonicky domáhal na dopravním inspektorátu na zdejší OS SNB zákazu příjezdu soukromých vozidel do blízkosti kostela s tím, že je tak ohrožována významná kulturní památka a klid prostředí, kde žijí důchodci. Umístěním trvalého zákazu

---

⁹⁶ SOkA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 30.9.1980 – podepsán P. Brabcem, duchovním správcem lomeckým, razítko duchovní správy.

⁹⁷ Tamtéž., originál dopis ze dne 20.10.1980 – podepsán Růžičkou, náčelníkem okresní správy SNB ve Strakonících.

vjezdu všech vozidel s povolením výjimky pouze pro vozidla duchovní správy Lomec a dopravní obsluhu bude tomuto přání vyhověno. Umístění dopravních značek je v souladu též s vyhláškou 100/1975 Sb., jejich umístění bylo projednáno a schváleno MNV Libějovice.

Škoda, že páter Brabec se nedostavil na jednání dne 2.10.1980 na ONV, kde by byly všechny otázky vhodně projednány. Tím jeho „odvolání“ ani omluvný dopis s ironickou poznámkou o možnosti ztráty „nějakého“ potvrzení nesvědčí o jeho pomstivé snaze o součinnost se státními orgány.

Náčelník: Růžička Alois

(vlastnoruční podpis)

Na vědomí:

1. – Duchovní správa v Lomci
2. - MNV Libějovice
3. – KS SNB Č. Budějovice
4. – ONV Strakonice

---

4. – OS SNB⁹⁸

Dopis ze dne 27.10.1980:

„Zdravím Tě Josefe !

Jednou jsme se dohodli, že spolu navštívíme KCT. Vzpoměl jsem si na to a nyní hledám termín, kdyby se to hodilo, říká se, kdo hledá, že najde, a já jsem našel čtvrtek 13.XI.1980. Já totiž budu od 5.XI. bezprizorní, budu vystěhován a to až do 14.XI. V těchto dnech budu na Lomci nepravdělně a nebo také ne, a když, tak se tam nebudu do odpoledních hodin zdržovat. Neměl bych tam kde spát, leda, jestliže by mne třeba některá mladice vzala k sobě.

---

⁹⁸ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 20.10.1980 – podepsán Růžičkou, náčelníkem okresní správy SNB ve Strakonících.

Toto je všechno v důsledku toho, že mne zde budou trochu vylepšovat byt, aby tolik nesmrđěl ztuchlotinou, a jak se mi zdá, oprava nebude v tom rozsahu jak jsem předpokládal.

Vracím se však k té návštěvě, a jaký asi budu mít pracovní program. 5.XI. odjíždím odpoledne domů, v pondělí 10.XI. jedu ráno na Lomec. Jak se tam dlouho zdržím ještě nevím, to ale podle okolností, možná, že jen do 9. hodin a nebo do poledne. V úterý 11.XI. na Lomci nebudu, až ve středu 12.XI., a 14.XI. v pátek tam také nebudu. Tím vlastně chci říci, že bezodkladně ohlásíš naši návštěvu na 13.XI. a mně to zatelefonuješ, že máme jet 13.XI. na KNV. V případě, že bych na Lomci nebyl, řekneš jim, aby si to poznamenaly a mně to vyřídily. Ať to zapíší na kalendář, nikoliv na papírek, který by mohly snadno zahodit. To však s kalendářem se nestane. Opakuji, že bych velmi rád ten čtvrtek 13.XI., a proto začni jednat hned jak toto dostaneš, aby KCT na ten si mezitím nesjednal něco jiného.

Minulý týden, ten náš „ P Á N “ si u nás vypůjčoval zákony a to za více roků. Asi v nich něco hledal/to jistě/ co by se mu š i k l o !

S pěkným pozdravením

B l á h a „⁹⁹

„Ahoj Josefe!

Lomec 18.11.80

Toto mělo být pokračování dopisu, který jsem Ti odepsal. Po delším odstupu doby, nějakých těch dnů, jej neruším, jak jsem měl v úmyslu, a myslím si, že si to také přečteš.

28 .října jsem byl u předsedy MNV –Libějovice, kde bylo mluveno o lečems. Původně jsem tam šel, zda on obstaral foto kostela, a to nejraději vnitřku. I když byl osobně v Plané u Mar. Lázní, tam totiž mají Peesáci středisko, neobstaral jí, a místo fotografie mne řekl pěknou pohádku.

Dotyčná paní od jejich branže, která za přispění předsedy MNV ji měla zde koupit, jí marně hledala, až zjistila, že její pan syn jí zapartikoval ve škole., a tím je po fotografii. Jinak je to pěkně blbá pohádka, že ?

---

⁹⁹ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 27.10.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

Pak mně předseda říkal o činnosti našeho „Pána“, služebníka Božího, který prý měl psát druhý dopis, který částečně potírá ten první. V těch dnech jsem jednou seděl v kanceláři a on tam po ránu přišel a vypůjčoval si tam zákony vydané v několika rocích, a je možné, že připravuje a nebo již odeslal III. (třetí). vydání dopisu.

*V druhém vydání prý se omlouvá, že je nervově chorý (pak by neměl dělat faráře, třeba jen výpomocného), přece lidé, které on nemá rád a to jsou v první řadě funkcionáři, nenechají se jím všelijak napadat a urážet. Má prý pěkné pracovní vysvědčení z doby nasazení. Jenom neuvádí, kým byl nasazen a kde. Můžeme si to trochu rozebrat: Byl-li nasazen Němci, což je vyloučeno, tak neměl pěkně dělat, ale měl kdesi ukradnout a rozbít. Jenomže, tam to ale hrozilo useknutím hlavičky, tak jim/Němcům/budeme raději věrně sloužit. Že byl Němci nasazen na nějakou práci slyším prvně, oni ale lojalní duchovní nasazovali, jelikož je potřebovali, aby jim pomáhali balamutit náš lid a přitom aby potvrzovali vyvýšenost Němců z vůle Boží*¹⁰⁰

*Byl-li někde nasazen za našeho zřízení, neměl proti němu pracovat, tím nemusel být zavřený a také nasazený. Známe také je, že i někteří kriminalisté jim drželi palce a byli by je nejraději domů pustili i když neměli ani polovinu odslouženou. Pokud mu jde o nervy, tak z toho je nemucí mít choré, a i kdyby na to měl 4 vysvědčení, tak udělal si to sám a to v boji proti své vlasti. Přitom ovšem o hlavičku nemusel mít strach. Nešlo mu o ní, jako šlo mně. Také jsem byl nervově vyčerpán, ale 5. měsíční pobyt na Šumavě mne dal do pořádku, ani nikde se ničím neoháním.*¹⁰¹

V tom druhém dopise prý také uvádí, že zde spravuje cestu, a to asi proto, aby se zase zalíbil.

Předseda ale říkal, že on ten druhý dopis nedostal, že mu to telefonoval nějaký plukovník, informoval jej o tom a současně mu říkal, aby na ten první dopis neodpovídal.

---

¹⁰⁰ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 18.11.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

¹⁰¹ Tamtéž.

Nejzajímavější je na celém případě, že se na toto místo dostal kriminálník a že jej nelze z toho vyhodit .

Nyní ještě o něčem jiném .

Ve dnech mého vystěhování z mého přebývání, kdy jsem také odjížděl v dopoledních hodinách, sešel jsem se jednoho dne s nějakou paní, která také jako já, měla hodně času na další přípoj ve Vodňanech, tak jsme počali tak trochu hovořit. Já, podle její řeči jsem měl dojem, že je z Chelčic, chtěl jsem něco vědět o zemřelém Srubkovi, říkám, že jim tam zemřel farář, a ona, že již tam mají jiného. Já jako hlavní osoba jsem se tomu divil a ptal jsem se, koho. Tu tedy vyšlo najevo, že pochází z Nestánic, kam také zasahuje JZD z Chelčic. Tím přišla řeč na Brabce. Ona říká, že si toho hledí, a že v kostele topí, má tam dvoje elektrické kamna. Jedny má v kostele a druhé v kapli. Pochopitelně, že jsem s ní o nicem, nemluvil, ale je mi divně že dostal souhlas k instalování elektrických kamen, kam ve všední dny do kostela chodí 5 – 10 lidí, a jistě, že on tam topí. Na jedné straně se elektřina obmezuje, snažíme se všichni jí šetřit pro důležitější podniky a on na takovou volovinu používá elektrické kamna. Jejich typ ovšem neznám.

To by tak bylo vše ,   zdraví

Bláha¹⁰² (vlastnoruční podpis)

Následující dopis: Lomec, 24.11.1980

„A h o j Josefe ,

Nevím, ale možná, že se zde něco děje. Ve čtvrtek po kolaudaci jsem jel domů a potkal jsem cestou k autobusu faráře Brabce. Slušně jsme se pozdravili, a když byl laskavej, začali jsme hovořit. Já se jej mezi jiným ptal, že snad z Lomce odchází, ale on říká, že nic neví, kdo co tu říkal. Já mu pravil, že nic neví, jenom jsem zaslechl, že chce jít z Lomce pryč. On sice nic neví, nikdo mu nic neříkal, ale

---

¹⁰² SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 18.11.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

říká, že je tím strašně rozmrzelý a jenom by jen pořád brečel./Tak tedy o tom ví!/Také jsme nazýli na silniční značky a na jeho stížnosti, že tím mají zamezen přístup i osobní vozy. Já mu říkal to, že možná svým hurováním zapříčinil on sám, ale on říká že chtěl jen těžké nákladní auta a traktory aby tam nesměly jezdit. Pochopitelně, že jsem mu neříkal, kdo co říkal.

Když pak jsme se rozcházeli on říká, že již je mu to jedno, že má státní skoušky a topení v kotlích a na svařování, že bude dělat toto. Já mu na to říkám, že půjde do prdele ,že je jich málo, že bude dále knězem, když však ne zde, tak jinde. Hezky mně poděkoval a rozešli jsme se. Poděkoval mně, jako kdybych já rozdával dividendy. Dnes 24.11. ráno při mém příjezdu jsem jej opět potkal, že šel na autobus. Ptám se jej, kam jde a on říká, že do města si nějaké věci zařídit. Já si myslím, že spíše hledá někoho, nebo jede za někým, který by mu pomohl, aby tu mohl zůstat a aby nemusel plakat.

Dále, nevím není-li to shoda okolností, že i velebná matka jede něco kupovat do Budějovic, jak mně řekla šoférka, když již budou brzy vánoční svátky. Podle mého názoru, jestli nejsou spolu smluveni a nejedou do Budějovic oba dva, aby se pokusili odvrátit jeho odchod .

S pozdravem

*Bláha*¹⁰³ (vlastnoruční podpis)

V následujícím dopise se otec Stanislav Brabec chce rozumně domluvit s ONV Strakonice ohledně zákazových značek na přístupových cestách do Lomce.

„Vážený pane tajemníku ,

V Lomci dne 12. ledna 1981

Nedívejte se, prosím, na následující řádky jako na „lezení ke křížku“ ,ani na snahu o svalení nějaké viny na druhé.

---

¹⁰³ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 24.11.1980 - podepsán Bláhou, vedoucím charitního domova v Lomci.

Oč jde ? Zdá se mi, že mezi duchovní správou v Lomci a ONV Strakonice se vytvořil stav menšího napětí . Zavinila to situace s přístupovými cestami, která vznikla o loňské zářijové pouti. Skončilo to zatím trvalým umístěním zákazových značek na všechny lesní cesty , vedoucí na Lomec. To snad bylo podle litery zákona správné. Ověřil jsem si to dodatečně v příslušných Sbírkách zákonů a nařízení . I když i příslušné zákony, citované také OS SNB připouštějí v odůvodněných případech vyjímky j. na př. zákon ČNR č.96/77 sb.

Ovšem radikální řešení rozhodně nepřispělo k dobrému vztahu lidí k úřadům, což by mělo být zváženo. Všichni bez rozdílu přesvědčení toto rozhodnutí těžce nesou . Už dříve, jak jsem slyšel, tu třeba býval omezen příjezd k Lomci , ovšem na pozemcích před vjezdem do lesa bylo zařízeno parkoviště pro auta a členové JZD vybírali poplatky. To teď být nemůže , protože na jedné straně je krskovna, na druhé oseté pole JZD Chelčice. A místa před vjezdem bylo ponecháno co nejméně.

Ale nechme minulost minulostí. Já ovšem teď skoro lituji, že jsem přece jen nepřijal vaše pozvání k jednání na 2.10. Důvody k omluvě jsem měl: zdravotní i cestovní. Také se přiznám, že radikální řešení situace o pouti, nedobré jednání s některými lidmi/ placení pokut apod./ ve mně vyvolalo určitou nechuť jednat. Byl bych býval toho názoru, že vzhledem k situaci Lomce, ležícího uprostřed lesů , se mělo postupovat s větší citlivostí.

Co bylo, bylo , to se dá těžko vzít zpět. Ale snad by se mnohé příště dalo řešit jinak . Chtěl bych Vás ubezpečit o upřímné touze po dorozumění, zejména v případných kolisových situacích . Jsem už starší člověk / nar.1913 / , dívám se už jedním okem za práh života. Takoví starší lidé už touží po jasnu , po klidné práci/ už jí mnoho nenadělají/ a těžko snášejí déle trvající napětí .

Ať je tedy mír a dobrá vůle i na Lomci !

Pokoj a dobro do nového roku Vám přeje“¹⁰⁴

(vlastnoruční podpis + razítko)

---

¹⁰⁴ SOKA Strakonice, fond ONV, originál dopis ze dne 12.1.1981 – podepsán P. Brabcem, duchovním správcem lomeckým, razítko duchovní správy.

Na základě tohoto dopisu a dalších stížností občanů ve věci umístění zákazových značek na příjezdových komunikacích do Lomce došlo nakonec k domluvě po projednání dne 5. května 1981 a značky byly odstraněny.¹⁰⁵

Zde se ještě chci vrátit k nemilé události o velké lomecké zářijové pouti roku 1980 (viz. odvolání ze dne 16. září 1980 – citováno výše). Pouti se zúčastnil tehdejší kapitulní vikář Mons. Josef Kavale s krajským církevním tajemníkem. I oni byli 1km od kostela zastaveni příslušníkem VB, a tudíž se museli ke kostelu dostat pěšky. Ve všech získaných materiálech se uvádí, že kapitulního vikáře čekal po lomecké slavnosti tvrdý postih a že sám podal stížnost na ministerstvo.

Já jsem se osobně s Mons. Josefem Kavalem setkal v Českých Budějovicích dne 21. dubna 2008 v jeho sídle (farnost sv. Jan). Tuto událost jsme spolu rozebírali a z toho vyplynulo, že Mons. tuto událost kriticky nebral, bral to s humorem, že přišel do Lomce jako opravdový poutník a žádnou stížnost nepodával. Mons. jako kapitulní vikář, v té době nejvyšší církevní autorita českobudějovické diecéze, měl veškeré pravomoce, a tudíž mu nemohl nikdo z komunistického režimu uškodit.¹⁰⁶

---

¹⁰⁵ Srov. SOKA Strakonice, fond ONV, dopis ze dne 5.5.1981.

¹⁰⁶ Zvukový záznam osobních vzpomínek Mons. Josefa Kavaleho z Českých Budějovic (rozhovor s Mons. Josefem Kavalem ze dne 21.4.2008).

6. Poutě po roce 1989 do současnosti

V dnešní době je Lomec znám svými mariánskými sobotami. Počátek těchto poutí se datuje od jarní pouti v březnu (v pátek 25.3.) 1988. Vznikly z iniciativy tehdejšího lomeckého faráře P. Františka Hobizala. Následovala první sobota v květnu 1988 a měla následující motto: mariánská sobota, v mariánském měsíci, v mariánském roce, na mariánském Lomečku. V tomtéž roce se uskutečnila v sobotu 1. října růžencová pouť a 8. prosince se slavilo ukončení mariánského roku. Od první soboty v březnu 1989 se konají poutě každou první sobotu v měsíci už zcela pravidelně. V prvních letech v letních měsících se jedna sobota nazývala „dlouhá“, tzn. první mše svatá byla sloužena od 18 hod., druhá ve 22.30 hod..

Od října 1992 se zde konají tzv. Fatimské dny. Jsou každého třináctého dne v měsíci, v den výročí prvního zjevení Panny Marie ve Fatimě.

Lomec je též znám velkým množstvím poutí, které se zde konají v průběhu celého roku. Dnešní podoba poutí už není formou „putování“ jako dříve. Většinou je sloužena mše svatá, potom následuje beseda (fórum, dětské divadelní hry, apod.), pak jsou vedeny litanie k Panně Marii a na závěr následuje uctívání Panny Marie. Soška je přede mší svatou snesena ze zavěšené schránky nad oltářem a během mše svaté stojí na obětním stole. Po zakončení poutě je opět vrácena do schránky zavěšené nad oltářem.¹⁰⁷

Poutě, konající se v Lomci, jsou např. Tříkrálová, Hromniční, Postní, Jarní, Májová, Červnová, Boží Tělo, Červencová, Letní, Zářijová, Hlavní poutní, Mládežnická, Růžencová, Dušičková, Adventní, Mikulášská a další.

Hlavní pouť je konána na svátek Jména Panny Marie 12. září.

Na začátku devadesátých let probíhaly poutě asi v tomto duchu.

Tříkrálová – v lednu, po slavení eucharistie přicházejí Tři králové.

Hromniční – únor, poutníci si přináší svíce, ty se před kostelem posvětí a s hořícími svícemi se přichází průvodem do kostela.

---

¹⁰⁷ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 39. Také srov. WEIS, M. *Jihočeské ave. Duchovní průvodce po poutních místech českobudějovického biskupství*. Praha: Arista, 2001, s. 58-69.

Postní – vždy první sobotu v březnu. Postní doba začíná Popeleční středou a trvá šest týdnů. Pátá neděle je květná, tou začíná Svatý týden, kdy si křesťané připomínají utrpení Páně.

Velikonoční – v duchu Svatého týdne.

Májová – v květnu, v mariánském duchu.

Malá pouť lomecká – slavnost Těla a Krve Páně, slavnost vždy ve čtvrtek. Venku jsou rozmístěny čtyři oltáře, průvod Božího těla postupně obchází všechny oltáře, před každým zastavuje, čte se evangelium a před každým se koná zvláštní pobožnost. Před průvodem jdou družičky a sypou na cestu květiny.¹⁰⁸

Dětská – červen – přede mší svatou je tříhodinový program pro děti.

Pouť nemocných – červencová.

Letní – srpen, po mši svaté následoval průvod kolem kostela za zpěvu mariánských písní.

Podzimní – zářijová, v závěru slavnosti světelný průvod.

Velká pouť lomecká – září, tento den se konají obvykle postupně čtyři bohoslužby. Odpoledne se v kostele uctívá Matka Boží lomecká.

Růžencová – v říjnu, před zahájením bohoslužby se poutníci modlí růženec. Na tuto pouť přijížděli často poutníci z Moravy, v roce 1996 s sebou přivezli dokonce cimbálovou kapelu. V podvečer se obvykle konal světelný průvod.

Dušičková – listopadová, začíná vždy na hřbitově pobožností za zemřelé. Poté se jde průvodem do poutní svatyně, kde je sloužena mše svatá za zemřelé, jejichž jména přítomní dávají na oltář.

Adventní – prosinec – na tuto slavnost se zde scházelo až 500 poutníků, aby si připomněli narození Krista a společně prožili atmosféru Vánoc. Po mši svaté přichází sv. Mikuláš, děti přednesou básničky, zazpívají a následuje nadílka.¹⁰⁹

Fatimské dny mají více modlitební atmosféru než první soboty. Začínají modlitbou růžence, po něm je mše svatá a následuje adorace před vystavenou

---

¹⁰⁸ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 39.

¹⁰⁹ Srov. tamtéž.

Nejsvětější Svátostí Oltární. V samém závěru je zasvěcení se Panně Marii. Ujal se i nápad, že některé tyto dny si vedou různé farnosti v čele se svým knězem.¹¹⁰

Po roce 1989 se letní poutní bohoslužby konaly na volném prostranství před kostelem, protože jeho kapacita je velmi omezená. Byl pořízen přenosný oltář se stupínkem, který se musel po každé venkovní mši svaté uklidit. Tehdejší českobudějovický biskup ThDr. Antonín Liška, místní farář P. František Hobizal a Šedé sestry si přáli vybudovat venkovní areál pro letní bohoslužby. Byl zvolen útvar kruhové stavby, jehož střecha spočívá na šesti sloupech. Kryje kamenný oltář, na kterém jsou vytesána počáteční písmena řeckých slov – Ježíš Kristus – Boží syn – Spasitel. Na pomocné sakristii je vytesán monogram Panny Marie a z celé stavby by měla působit úcta k Panně Marii a k jejímu jménu. Celé dílo bylo realizováno v roce 2000. Posvěcení celého areálu vykonal českobudějovický biskup ThDr. Antonín Liška při májové pouti dne 5. května 2001, za účasti mnoha kněží a poutníků.¹¹¹ Této slavnosti jsem byl osobně přítomen, ministroval jsem. Celý den bylo oblačno a zima, ale nepršelo. Když jsme však vyšli průvodem přivítat biskupa ThDr. Antonína, spustil se vydatný déšť, který nás provázel celou slavností. Přesto mohu říci, že to byla velmi krásná slavnost.

Nyní bych se podrobněji zmínil o některých oficiálních i neoficiálních poutích v Lomečku od května roku 1990, které jsou zaznamenány v lomeckém zpravodaji – AVE z Lomečku. Většiny těchto poutí jsem se osobně účastnil již jako malý chlapec, za doprovodu maminky. V mé rodné farnosti – Chelčice - jsem začal ministrovat již ve čtyřech letech, proto i na poutích, kterých jsem se účastnil, jsem sloužil Pánu Bohu u oltáře jako ministrant. Takto konám až po dnešek. Poslední čtyři léta se poutí účastním zcela pravidelně, od 10.11. 2006 jako akolyta. Vždy ochotně a rád vypomáhám nynějšímu otci Patriku Maturkaničovi při organizování těchto poutí.

Díky lomeckému časopisu se široká veřejnost má možnost dozvědět o veškerém dění v Lomečku. Proto je známo, že v sobotu 17. března 1990 navštívil

---

¹¹⁰ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 40.

¹¹¹ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada – HRDINA, P. *Lomec – poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 38-40.

mariánský Lomeček otec biskup Mons. Dr. Miloslav Vlk. Důvodem návštěvy byla duchovní obnova chlapců.

Druhou návštěvou otce biskupa byl pobyt v Lomci ve dnech 26.-30. března, kdy zde spolu s pražským světícím biskupem Mons. Radkovským konal duchovní cvičení před biskupským svěcením.

V sobotu 5. května byl otec biskup v Lomečku potřetí, a to v plném lesku biskupského úřadu.¹¹² Byla to velká májová pouť. Celý areál byl do posledního místa zaplněn. Přijely autobusy z Českého Krumlova, Štěkně, Bavorova a Bílska. Byla zde i kyvadlová doprava z Vodňan do Lomce. Cesta k poutnímu areálu byla tak zatarasená, že náš otec Miloslav musel se svým doprovodem jako poutníček jít kus cesty pěšky. Uvítání a koncebrovaná mše svatá bylo venku, u oltáře.¹¹³

Bylo velmi nádherné počasí, otec biskup to v homilii vyjádřil těmito slovy: „*V této nádherné chvíli, v nádherném prostředí si uvědomujeme, kterak potřebujeme toto společenství víry u Panny Marie na Lomci – a jak nás to povzbuzuje!*“¹¹⁴ Po mši svaté následovala diskuse. Moderátor i věřící dávali otcí své dotazy. Pan biskup odpovídal na všechny otázky, dokonce i o společenské povinnosti. Když otec biskup dával požehnání milostnou soškou, už se stmívalo.

Přítomni byli tito kněží: otec vikář Soukup z Č. Krumlova, otec Johánek ze Záhoří a lomečtí otcové – Slávek Švehla (lomecký kaplan), František Hobizal (farář bavorovský a lomecký) a Nepomucen (lomecký duchovní správce Šedých sester), který spolu s otcem Bartákem z Protivína zpovídal. Vše řídil sekretář Lilák.

V sobotu 12. května navštívili Lomec poutníci z Klatov. Po jejich odjezdu připutovali mladí poutníci z Valašska – byli plni nadšení, víry a radosti.¹¹⁵

Rušná byla i sobota 26. května, připutovali sem poutníci ze Sušice a okolí. Vedl je bratr Václav Podlaha. Dále přijeli poutníci z Besednice a okolí pod vedením P. Vendelína Zboroně O. Carm. Byli zde také všichni tři lomečtí otcové.

---

¹¹² Srov. *Ave z Lomečku*. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, květen 1990, s. 2.

¹¹³ Srov. tamtéž.

¹¹⁴ Cit. tamtéž. s.2.

¹¹⁵ Srov. tamtéž. s. 3.

Velké překvapení svým příjezdem způsobil otec Josef CFSS, misionář z Brazílie. Ten byl hlavním koncelebrantem večerní mše svaté. Homilii měl P. Slávek. Po mši svaté vyprávěl misionář o svých zážitcích z Brazílie. Potom následoval zpěv bavorských litaní a na závěr P. Slávek dal požehnání milostnou soškou a dal ji k uctění.¹¹⁶

První mariánské sobotě v červnu počasí moc nepřálo, bylo deštivo a chladno, ale poutní svatyně byla přesto přeplněná. Kromě místních osadníků a lidí z vedlejších farností přijeli i poutníci z Č. Krumlova. Z kněží se účastnili této pouti: P. děkan Barták z Protivína, P. Johánek ze Záhoří a P. Vendelín z Č. Krumlova a opět zde nesměli chybět otcové lomečtí. Hlavním koncelebrantem byl P. Johánek, v homilii mluvil o přijetí Ducha svatého v lidské duši. Po mši svaté P. Slávek s kytarou zahájil „dětský“ program – písní „Kdo stvořil ...?“, pak následovala dětská anketa – moderátor P. Slávek a P. František. Potom následovalo lomecké fórum s vážnými připomínkami a nakonec, jako vždy, uctění Panny Marie lomecké.

První sobota červnová (2.6.) byla rušná již od rána, protože zde byla v dopoledních hodinách svatba.¹¹⁷

Hlavní malá pouť lomecká – slavnost Těla a Krve Páně připadla na čtvrtek 14. června. Počasí mile překvapilo, překvapilo i velké množství lidí. Přítomno bylo šest autobusů – Štěrkeň, Řepice, Kestřany, Jinín, Paračov, Záhoří u Písku s okolím, Bavorov + Bílsko a Kašperské Hory. Koncelebrovaná mše svatá začíná v 18 hod. za účasti P. Mirka, P. Johánka, P. Pavla a třech lomeckých otců. Do zpovědnice usedl lomecký senior otec Nepomucen. Homilii si posluchači vyslechli na téma Eucharistie. Eucharistická slavnost byla sloužena ve svatyni, velké zástupy byly i venku, takže i tam bylo podáváno svaté přijímání. Po mši svaté byl eucharistický průvod ke čtyřem oltářům. Nejsvětější Svátost nesl P. Slávek. Zvony se slavnostně rozezněly a dechová kapela hrála „Ježíši Králi“. Do

---

¹¹⁶ Srov. *Ave z Lomečku*, červen 1990, s. 5.

¹¹⁷ Srov. tamtéž. s. 5-7.

toho ministranti cinkali zvonečky. Byl to krásný a milý hold našemu Kristu – Králi - na poutním místě Jeho Matky.¹¹⁸

Jedna neznámá poutnice v časopise Ave z Lomečku vzpomíná na tuto slavnost takto: „*Já i moje známá jsme poprvé na této slavnosti. Ještě nikdy jsme ji nezažily, jen jsme o tom slýchaly – a je to tak moc krásné!*“

P. Miroslav hovoří zase takto: „*Jsem rád, že jsme sem jeli! Moji věřící si odnášejí hluboké dojmy.*“

P. Slávek: „*Co mě nejvíce těší: ta ukázněnost a zbožnost lidí! Vůbec se nebavili.*“¹¹⁹

V úterý 3. července přijel zvláštní autobus příbramských dětí, vypravený ze Svaté Hory. Doprovázel je P. provinciál redemptoristů Jan Zemánek CSsR, P. Jan Přimda CSsR, tři bohoslovci, dvě řeholní sestry z Kongregace Dcer křesťanské lásky a několik rodinných příslušníků. Mši svatou koncelebroval P. Zemánek ze Svaté Hory a P. František z Lomce. V promluvě P. Zemánek vzpomínal na svůj pobyt v Libějovicích, na časté výstupy juvenistů na posvátný vrch lomecký. Dětem se v Lomečku velmi líbilo.

První mariánská sobota v červenci (7.7) byla velice zajímavá, především počasím. Přestože hrozil déšť, vydrželo přesně tak dlouho, jak byl dlouhý program venku. Až když začal program uvnitř kostela, spustil se déšť. Opět zde byla velká účast. Autobusy – z Písecka, Č. Krumlov, Bavorov + Bílsko a kyvadlová doprava Vodňany – Lomec a velký počet aut. V 18 hod se na příjezdové cestě u Žákova kříže (1 km od kostela) konala krátká pobožnost a potom se průvod lidí (mládež, bohoslovci, kněží i novokněží) vydal s procesním křížem k poutní svatyni. Průvod byl přivítán všemi třemi lomeckými zvony. Před mší svatou byli přivítáni novokněží, kteří symbolicky přinesli Kristův kříž: P. Alois Sassmann SDB a P. Jan Wirth. Oba dva byli hlavními koncelebranty novokněžské mše svaté. Další přítomní kněží: generální superior petrínů P. Xaver Kobza z Písku, arcibiskupský vikář P. Jan Fernet z Milošova, P. Johánek, P. Vendelín a místní P. František. Ve zpovědnici byli opět místní P. Nepomucen a

---

¹¹⁸ Srov. Ave z Lomečku, červen 1990, s. 5-7.

¹¹⁹ Cit. tamtéž. s. 7.

protivínský děkan P. Barták. Po slavnosti Eucharistie bylo udělováno novokněžské požehnání za zpěvu různých křesťanských písní (např. Tisíckráte..., Ježíši Králi). Této pouti se zúčastnilo také šest bohoslovců, několik sester z Kongregace Nejsvětější Svátosti a samozřejmě naše Šedé sestry svatého Františka, které jsou přítomny každého dne v Lomečku a zároveň celý areál připravují k uskutečnění všech církevních akcí.

Poutní slavnost končila, ale ne pro všechny, někteří odjížděli do svých domovů, jiní zase přijížděli, aby se zúčastnili druhé části této slavnosti. Tato sobota se nazývala tzv. „dlouhá“. To znamená, že první část poutě probíhala obvyklým způsobem od 18.00 hod. a druhá část byla zahájena adorací. I v této části byla možnost přistoupit ke svátosti smíření a pak byla sloužena závěrečná mše svatá ve 22.30 hod. Ve zpovědnici byl P. František, adoraci vedl P. Johánek, k oltáři přistoupili čtyři kněží. Hlavním celebrantem byl P. vikář z Milošova Jan Gerndt. Dlouhá mariánská sobota červencová skončila ve 23.30 hod., kdy se Lomeček ponořil do nočního klidu.¹²⁰

Dne 4. srpna proběhla další první sobota. Přijely autobusy z Vimperka a Písku a množství aut. Bohoslužba proběhla venku. Hlavním celebrantem byl vimperský děkan P. Václav Hes, homilii měl jáhen Jan Lachman z Říma. Dále koncebrovali: otcové karmelitáni – P. Johánek a P. Vendelín a lomečtí otcové – P. Slávek, P. František, Nepomucen a nový lomecký kaplan P. Jan. Ve zpovědnici se vystřídali P. Nepomucen, P. Barták a P. Vendelín. Po mši svaté následovalo mariánské pásmo: „Navštívení Panny Marie v jihočeské diecézi“, závěr byl určen pro uctívání P. Marie.

Další vzácnou návštěvou v Lomci byl P. Augustin Chlest CFSS, který působil v Brazílii, USA a nyní v Belgii. S radostí navštívil poutní svatynku. Další host připutoval z Říma – Msgre. ThDr. Jaroslav Polc. Byl doprovázen proděkanem teologické fakulty ThDr. Stanislavem Prokopem z Prahy.

V sobotu 11. srpna přijeli do Lomce poutníci z Babic, Jakubova a dalších osad kolem Moravských Budějovic. Vedl je bohoslovec Pavel. Měli zde společný růženec, svatou zpověď, výklad o poutní svatyni a potom večerní mši svatou. Na

---

¹²⁰ Srov. *Ave z Lomečku*, červenec 1990, s. 6-7.

závěr s upřímnou zbožností uctili Matku Boží. Po všechen čas se jim věnoval místní farář František. V ten samý den, ale už v dopoledních hodinách, navštívili Lomeček poutníci z Křivsoudova. Mši svatou v 10.00 hod. pro ně sloužil P. Nepomucen.¹²¹

Po dvou týdnech – v sobotu 25. srpna - připutovali do Lomečku poutníci z moravské Třeště a okolí. Zde jim S. M. Marcela učinila výklad o kostele, pak se pomodlili na místním hřbitově. Potom v kostele se pomodlili svatý růženec, kdo chtěl, mohl přistoupit ke svaté zpovědi. Vyvrcholením byla mše svatá. Na úplný závěr byla dána milostná soška k uctění.¹²²

V posledním srpnovém týdnu se na poutním místě objevili poutníci z Německa. Se zájmem si prohlédli lomecké památky a vykonali si pobožnost. Vedl je vsdp. ThDr. Josef Jiran.¹²³

Na první sobotu zářijovou (1.9.) byl pozván otec opat Vít Bohumil Tajovský. Z jeho promluvy mne zaujal hned krásný úvod – „Sešli jsme se zde, abychom načerpali sílu, naději a radost pro náš každodenní život.“¹²⁴

Dále z jeho promluvy cituji: „*po sametové revoluci přicházejí na naše poutní místa opět velké zástupy lidí. Lidé přicházejí jen jako turisté, jen aby shlédli krásy stavitelské, aby se pokochali krásou přírody a odcházejí. Mají sice v duši jakýsi záblesk něčeho krásného, ale to je vše. Pak ale přicházejí jiní, skuteční poutníci, kteří přicházejí proto, aby jednak uctili Pána Ježíše, jeho matku, ale také proto, aby zde načerpali naději, sílu, milosti a dary pro svůj život, který není dnes nijak lehký.*

Bratři a sestry,

*První povinností poutníků je, aby zde očistili svá srdce, aby zde složili všechno to, co je tíží v jejich svědomí“.*¹²⁵

---

¹²¹ Srov. *Ave z Lomečku*, srpen 1990, s. 7.

¹²² Srov. tamtéž. září 1990, s. 14.

¹²³ Srov. tamtéž.

¹²⁴ Srov. tamtéž. s. 4.

¹²⁵ Cit. tamtéž. s. 4.

Dopoledne proběhla zase svatba se mší svatou. Venku přelo, proto se ozývaly hlasy, že pouť se nebude moci konat venku, ale farář lomecký prohlásil: „*Počkejte! Vřak Ona si to Panna Maria zase udělá po Svém!*“¹²⁶ A tak se také stalo. Během dne se vyčasil, a tak mohla být bohoslužba sloužena venku. V 17.30 hod. začal v kostele růženec, bohoslužba byla sloužena v poutním areálu. I na tuto slavnost přijelo mnoho aut a několik autobusů: Písecko, Radomyřl, Týn nad Vltavou, Bavorov + Bílsko. U oltáře spolu s opatem Tajovským byli ministranti, premonstrátští novicové, bohoslovci a kněží (generální superior Kongregace Bratří Nejsvětější Svátosti P. Xaver Kobza, P. Johánek O. Carm a lomečtí otcové).¹²⁷

Dne 9. září se koná opět velká lomecká pouť v čele s otcem biskupem Msgre. Dr. Miloslavem Vlkem.

Místní farář František přivítal poutníky a otce Miloslava netradičním způsobem:

„Pochválen buď Pán Ježíř Kristus!

Ztiřte se, uklidněte se, uvolněte se!

Vítám vás srdečně na Lomečku. A chtěl bych jménem vařím, jménem svým, bohoslovců, sester především uvítat mezi námi jeho Excelenci našeho nejdůstojnějšího Otce biskupa Msgre Dr. Miloslava Vlka.

Otče biskupe, ten začátek je trořičku takový porouchaný. Protože ono hrozně lilo, ale já jsem řekl lidem, že se pomodlíme Pod ochranu tvou a že by třeba Matička Boží si mohla udělat svátek. A představte si, že když už jsme měli všechno v kostele připravené, tak Panna Maria asi se rozhodla, že by to mohlo být venku. Tak teď budeme prosit Vaři trpělivost, abyste po tom uvítání trořičku posečkal, a my jsme to mohli přinést zase zpátky. Já Vás srdečně vítám na Lomečku. Přejí Vám u Panny Marie hodně potěření, povzbuzení, radosti, tak, jak to u Panny Marie člověk dostává.

*Ale já už teď nebudu mluvit, naše děti Vás uvítají místo mne“.*¹²⁸

Potom následovala uvítací píseň dětí.

¹²⁶ Cit. Ave z Lomečku, září 1990, s. 14.

¹²⁷ Srov. tamtéž. s. 15.

¹²⁸ Cit. tamtéž. s. 6.

Otec biskup odpověděl takto:

„Chvála Kristu!

*Děkuji pěkně za přivítání panu vikáři, děkuji pěkně za přivítání dětem. Děti, když vítají, to je vždy takový útok na city, víte, ale to, co ony zpívaly – abychom byli jedno – to je to, co bych chtěl i při této pouti, abychom uskutečnili. Aby tady byla jedna rodina Božích dětí, poněvadž když jsme jedno a když jsme jedna rodina v Kristu, pak On je uprostřed nás. On to slíbil. Kde jsou dva nebo tři v mém jménu, to znamená v té opravdové Boží lásce, tam jsem Já uprostřed nich. A tak bych si přál, aby se uskutečnilo to, co ty děti zde zpívaly: abychom byli jedno, abychom byli vzájemně vůči sobě v lásce, abychom zakusili, že Bůh je blízko“.*¹²⁹

Tato pout' měla tento program: v 8.15 hod. – ranní mše svatá v poutní svatyni, v 10.00 hod. přivítání biskupa, potom následovala pontifikální mše svatá, v 11.30 hod. poutnická mše svatá opět v poutní svatyni, po ní uctění Panny Marie, od 13.00 hod. proběhla křížová cesta v kostele, ve 14.00 hod. začala venku beseda s otce biskupem, v 15.00 hod. opět venku mše svatá, kterou sloužil lomecký kaplan a nový děkan vodňanský P. Slávek. Spolu s ním celeburovalo ještě několik kněží z okolí (děkanové z Netolic, Volar, Bílé Hůrky, Protivína, Strakonice, novokněz P. Alois a P. Jan, dva jáhnové a bohoslovci). Po ní slavnostní Te Deum. Závěrem celého dne bylo v poutní svatyni opět uctění Panny Marie. Možnost přistoupit ke svátosti smíření byla po celý den.¹³⁰

Dne 27. září, den před slavností sv. Václava, připutovala do Lomečku výprava z linecké diecéze pod vedením dp. P. Franze Kesslera, který zde pro ni sloužil bohoslužbu. Intence mše svaté byla za lomecké Šedé sestry, za lomeckou farnost, za jeho poutníky a za ty, kteří museli zůstat doma. Zmíněný duchovní v homilii prohlásil, že poprvé v životě slouží mši na území, jehož vláda prohlásila za ateistický stát a že zde Bůh neexistuje. Poděkoval tedy všem, kteří dokázali, že to není pravda, že Bůh i zde opravdu existuje.¹³¹

---

¹²⁹ Cit. Ave z Lomečku, září 1990, s. 7.

¹³⁰ Srov. tamtéž. srpen 1990, s. 9., srov. také září 1990, s. 18.

¹³¹ Srov. tamtéž. říjen 1990, s. 14.

Na první mariánskou sobotu v říjnu připadla skautská pouť. Program proběhl venku, protože účast byla velická. Do kostela by se tedy všichni nevešli. Opět přijeli autobusy a to: z Vimperka, dále z Volyně, Č. Krumlova, Písecka, Vodňanska a Štěkně. Od 15.30 hod. začal v poutní svatyni růženec, potom šel průvod ven k oltáři. Koncelebrující kněží: P. vikář Soukup z Č. Krumlova, P. Slávek (br. Kinoma), P. František (br. Kukůskůs). Hlavním celebrantem byl generální vikář českobudějovické diecéze Václav Dvořák (br. Třiň'a). Po příchodu k oltáři byla slavnostně vztyčena vlajka a zpívala se junácká hymna. Dále program pokračoval jako obvykle, s tím rozdílem, že celá tato akce byla zaměřená samozřejmě na skauting. Na úplný závěr se konal světelný průvod.¹³²

Další návštěvu přivítalo poutní místo v sobotu 13. října z Třeboně pod vedením p. Jaroslava Novotného (dva autobusy). Důvodem jejich pouti byla zde přítomnost Otce biskupa, který přijímal sliby sester lomeckých.¹³³

V posledním týdnu měsíce října roku 1990 (26.10.) poctila Lomeček opravdu vzácná návštěva. Kolem 15.00 hod. začínají slavnostně vyzvánět zvony na přivítání čtyř významných církevních hodnostářů – Jeho Excellence arcibiskup Giovanni Coppa, apoštolský nuncius, Jeho eminence František kardinál König, emeritní arcibiskup vídeňský, Jeho Excellence českobudějovický biskup Miloslav Vlk a Jeho Milost generální vikář českobudějovický Václav Dvořák. Generální představená Matka Arsenie, její předchůdkyně Matka Dagmar a lomecký P. Nepomucen v čele celé komunity přivítali drahé hosty. Přicestovali z návštěvy Strakonice, a tak následoval krátký odpočinek. V 16.00 hod. proběhlo občerstvení a potom se celá Kongregace i s místním paterem sešla v klášterní kapli sv. Ducha, kde všichni tři biskupové udělili sestřičkám své požehnání. Později se návštěva odebrala do kostela, kde poklekl před Matkou Boží, po té za hlaholu zvonů a doprovodu celé Kongregace usedli do auta a opustili Lomeček.¹³⁴

Hned druhý den – 27. října - bylo v Lomečku opět živo. Po 15.00 hod. přijeli mladí Pražané, kteří už s otcem Františkem navštívili filiální kostel v Blanici, kde měli mši svatou a pobožnost za zemřelé, a také Bavorov, kde na

---

¹³² Srov. *Ave z Lomečku*, říjen 1990, s. 15-16.

¹³³ Srov. *tamtéž.* s. 16.

¹³⁴ Srov. *tamtéž.* listopad 1990, s. 6-7.

místním hřbitově se také zúčastnili pobožnosti za zemřelé. Po příjezdu následovala křížová cesta v kostelíku a po ní mše svatá, při které zpívali a hráli Missu in G od rakouského skladatele Huberta Hanghofera pro sóla, sbor, varhany a orchestr, také zazpívali jeden z meditativních zpěvů Taize a „Air“ od J. S. Bacha (flétna, housle, violoncello, viola).¹³⁵

Dušíčková pouť se konala 3. listopadu. Počasí bylo sychravé s přeháňkami, proto i nálada byla opravdově dušíčková. Zahájení bylo v 15.00 hod. na lomeckém hřbitově pobožností a litaniami za zemřelé, pak se průvod přesunul do kostela, kde byla v 16.00 hod. sloužena bohoslužba za zemřelé. Hlavním celebrantem byl novokněz a lomecký kaplan P. Jan Wirth, spolu s ním byli u oltáře lomečtí otcové – Slávek a František. Do zpovědnice usedl P. Donát Bohumil Barták O. Cap., Děkan z Protivína. Kázání měl P. Slávek, intence byla za oběti věznic, koncentračních táborů, válek, za umučené a za zavražděné.¹³⁶

Dne 10. listopadu v sobotu přijela na lomeckou horu dětská pouť z Berounska (60 účastníků), pod vedením P. Petra Fořta, arcibiskupského vikáře z Praskoles. Děti měly svůj program venku, protože v kostele zrovna P. Nepomucen oddával snoubence. Po skončení svatebního obřadu měly děti v kostele svoji mši svatou, zpívaly a modlily se.¹³⁷

Bylo 1. prosince, když v Lomci začala opět pouť, tentokrát už v dopoledních hodinách, v adventním duchu. Všichni jsme očekávali příchod našeho Spasitele. Zvony vítaly poutníky ze Strmilova, Blažejova, Jarošova nad Nežárkou a Nové Včelnice, kteří přijeli třemi autobusy pod vedením P. Johánka O. Carm., také přijela další auta, takže byla svatyně opět plná. Tentokrát se do Lomečku sjelo hodně dětí, které se těšily na svatého Mikuláše. Do zpovědnice usedl opět P. Nepomucen. V 10.00 hod. začíná poutní koncelebrovaná bohoslužba, hlavním celebrantem byl P. Johánek a dále byli přítomni P. Donát z Protivína a P. František. Po mši svaté a krátké besedě se ozvaly zvonečky a do chrámu přišel svatý Mikuláš a anděl. Tento světec hezky promluvil k dětem, anděl

---

¹³⁵ Srov. *Ave z Lomečku*, listopad 1990, s. 10.

¹³⁶ Srov. tamtéž. s. 10-11.

¹³⁷ Srov. tamtéž. prosinec 1990, s. 9.

rozdával dárky a nakonec Mikuláš každému dítěti udělil křížek na čelo, přitom se hezky zpívalo.¹³⁸

V podobném stylu probíhaly poutě i v následujících letech, proto jsem se rozhodl, že ostatní ročníky už nebudu podrobně popisovat. V následujících řádkách se zmíním o poutích krátce.

V roce 1991 připadla první mariánská sobota na 5. ledna. Motto této pouti bylo „Tříkrálová“. Vzácným hostem a zároveň hlavním celebrantem byl kanovník budějovické kapituly, apoštolský protonotář Msgre. Josef Kavale. Spolu s ním koncebrovali P. Emil Soukup, prelát a vikář z Č. Krumlova, P. Slávek, P. Jan a P. František (lomečtí otcové). Ke svátosti smíření měli lidé možnost přistoupit k P. Nepomucenu Tvrdkovi CFSS nebo k P. Donátovi Bohumilovi Bartákovi O. Cap., děkanovi z Protivína. Po skončení Eucharistické slavnosti přistoupili k oltáři Tři králové, zazpívali koledy a pak s nimi ve zpěvu pokračovali všichni poutníci.¹³⁹

V měsíci únoru, na svátek Uvedení Páně do chrámu (Hromnice), připadla poutní slavnost, byla nazvána Hromniční. Přestože v těchto dnech vládly velké mrazy, účast byla velmi pěkná (asi 250 účastníků). O této pouti dokonce psaly strakonické noviny ASTRA. Ve zpovědnici obětavě zpovídal děkan protivínský. Mši svatou vedl ThDr. Josef Jiran, městský vikář a děkan z Písku, spolu s ním byl u oltáře P. Emil Soukup, prelát a vikář (Č. Krumlov), Prof. ThDr. Jan Sklorz z katovické diecéze v Polsku, který byl duchovním pastýřem polské menšiny v naší diecézi, dále u oltáře sloužil P. Ing. Petr Koutský SDB z Radomyšle a opět lomečtí otcové, tentokrát bez otce Nepomucena, který byl v nemocnici. Mezi věřícími byl i P. Jan Preisler, který byl děkanem ve Čkyni a nyní byl v Lomečku v rekonvalescenci a vypomáhal v kapli sv. Ducha Šedým sestřím. Této pouti byl přítomen také jeden bohoslovec z východních Čech.

Ordinárium bylo zpíváno latinsky i česky.¹⁴⁰

První mariánská sobota 2. března připadla na svátek sv. Anežky České, kdy už vládla postní doba. Připutovalo kolem 350 věřících. Od 9.15 hod. zpovídal

¹³⁸ Srov. *Ave z Lomečku*, prosinec 1990, s. 9.

¹³⁹ Srov. tamtéž. leden 1991, s. 9.

¹⁴⁰ Srov. tamtéž. únor 1991, s. 5.

otec Slávek a po křížové cestě ho vystřídal otec Donát z Protivína. Křížovou cestu vedl otec František – začínala v 10.00 hod. a procházela Anežčíným životem. Potom slavná mše svatá pod vedením P. Xavera Josefa Kobzy, generálního superiora Kongregace Bratří Nejsvětější Svátosti, dále koncebrovali P. Jan Preisler, děkan ze Čkyně, a lomečtí otcové – Slávek, Jan a František.¹⁴¹

Sobota v dubnu – 6. dubna - proběhla ve velikonočním oktávu. Tento den byl deštivý, dopoledne se konala v poutní svatyni svatba, oddával děkan vodňanský a kaplan lomecký P. Slávek, a odpoledne se už začínali scházet první titelé Panny Marie Lomecké. Už od 15.15 hod. byla obsazená zpovědnice, kde sloužil věřícím otec František. Věřící se modlili růženec. Před 16.00 hod. vystřídal ve zpovědnici otce Františka P. Donát. V 16.00 hod. se v poutní svatyni rozezněla slavná píseň „Aleluja, živ buď nad smrtí slavný vítěz ...“ (tato píseň patří mezi mé oblíbené). K oltáři přicházeli ministranti, bohoslovci (mezi nimi lomecký bohoslovec Bohuslav Richter, pocházející z nedalekých Krtel) a kněží. Hlavním celebrantem byl nejdp. kanovník – senior budějovické kapituly a městský děkan českobudějovický - František Lála. Další přítomní kněží: Prof. ThDr. Jan Sklorz (Polák), P. Emil Soukup, vikář a prelát (Č. Krumlov), a lomečtí otcové, bohužel opět bez Nepomucena. Účast věřících opět pěkná.¹⁴²

V pondělí 8. dubna zavítal do Lomečku pěvecký sbor středoškolaček z Finska. Doprovázející této skupiny byl lomecký poutník pan prof. Theodor Pártl z Prachatic. Krásný zpěv, který vycházel ze svatyně, se rozléhal po celém Lomečku. Hosté se s lomeckými dorozumívali rusky a německy. Výklad o dějinách zdejšího kostela jim podala S. M. Marcela.

V tento samý den – tedy v pondělí 8. dubna - si vykonali pouť u Matky Boží v Lomci klerici a novicové premonstrátského opatství v Želivi, potom odjízděli do bavorovského kostela, kde se zúčastnili večerní slavnosti Zvěstování Páně.¹⁴³

V sobotu 27. dubna navštívili Lomec ještě poutníci z Třeboně a farnost Božského srdce Ježíšova z Prahy – Vinohrady (3 autobusy).

---

¹⁴¹ Srov. *Ave z Lomečku*, březen 1991, s. 5.

¹⁴² Srov. tamtéž. duben 1991, s. 7-8.

¹⁴³ Srov. tamtéž. s. 8-9.

V den prvního máje, za doprovodu lhenického faráře Tampíra, připutovali na poutní místo Lomec rakouští poutníci ze Sendlu, pod vedením P. Rechbergera. Program v kostele proběhl v česko-německém jazyce (AVE, květen, s. 23.).

Májová pouť 4. května byla navštívena opravdu vysokým počtem poutníků. Kromě osadníků z nejbližších farností se sem sjela i auta z různých koutů naší diecéze, jeden miniautobus a dvanáct autobusů - Písek (3), Záhoří, Kašperské Hory, Lhenice, Netolice, Jinín + Paračov, Skočice, Bavorov + Bílsko, Strakonice a kyvadlová doprava Vodňany – Lomec. Před poutí zpovídali P. Slávek a P. Jan Tampír ze Lhenic, během mše sv. obětavě zpovídal otec Donát z Protivína. Za hlaholu lomeckých zvonů přicházel průvod ministrantů, čtyř bohoslovců (lomeckého rodáka Bohuslava, dále Petra, Bedřicha a Dominika), jáhna Karla Lednického z Písku a kněží – P. Antonína Vobra, emeritního vikáře a děkana z Netolic, P. Václava Jana Jindry CFSS, faráře ze Záhoří, P. Karla Zemana CSsR, faráře z Českých Velenic, P. Jana Tampíra, P. Miroslava Nikoly, vikáře a arciděkana z Kašperských Hor, a tří lomeckých otců – ke klášterní zahradě, kde očekával příjezd Jeho Excelence Mons. Dr. Miloslava Vlka, už arcibiskupa pražského, primase a metropolity českého. Biskupské auto se vynořilo z lesní cesty pět minut před 16.00 hod.¹⁴⁴

Malá pouť – slavnost Těla a Krve Páně (Boží Tělo) - připadla v tomto roce na čtvrtek 30. května. Tento den se zařadil mezi velmi rušné dny. Řeholní sestry prožívaly v tyto dny exercicie, také zde byl shodou okolností otec arcibiskup Miloslav Vlk. Ráno sem přijely děti ZŠ ze Zlivi, S. M. Marcela jim umožnila prohlídku kostela. Potom sestra spěchala do klášterní kaple, kde právě začínala mše svatá s otcem arcibiskupem. Do toho přijela výprava ze Špindlerova Mlýna. Proto je sestra Marcela poprosila, zda by chvíli počkali, než skončí mše svatá. Oni s tím ochotně souhlasili, pak se jim sestra už věnovala. Před polednem přijel farář bavorovský a lomecký P. František, a to už začaly velké přípravy na večerní slavnost. Otec Miloslav se však bohužel slavnosti nemohl zúčastnit, musel odjet do své rezidence do Prahy. Moc ho bolelo, že musel odjet. Na večer se sjely autobusy z Vodňan, Bavorova + Bílska, Malenic nad Volyňkou a Kašperských

---

¹⁴⁴ Srov. *Ave z Lomečku*, květen 1991, s. 5.

Hor. Tento autobus vedl osobně P. Miroslav Nikola, vikář klatovského vikariátu a arciděkan kašperskohorský. Koncelebrovaná mše svatá začala v 18.00 hod. Přítomno bylo pět kněží. Hlavním celebrantem byl ThDr. Jiří Svoboda, místopředseda interdiecézního církevního soudu a farář z Prahy – Hostivaře. Po mši svaté následoval tradiční průvod s družičkami.¹⁴⁵

V květnu navštívili poutní místo Lomec ještě poutníci z arcidiecéze poznaňské – Polsko - pod vedením kaplana P. Eugeniusza Kostka, sloužil pro ně mši svatou a pak proběhl další program, kterého se zúčastnil i lomecký farář otec František.

Další poutníci z Púchovska na Slovensku pod vedením p. Matúše a P. Bernardina se objevili v Lomečku jedné noci, kolem 23.00 hod., kde byli mile přivítáni místní Kongregací. Jejich program se skládal ze mše svaté a adorace. Poté odjížděli plni radosti a nadšení z krásy lomecké do Německa.¹⁴⁶

Sobota 1. června byla obzvláště vyjimečná, konaly se zde dvě poutě v jeden den. Pokud mám správné informace, stalo se toto poprvé. Lomeček byl zvyklý na jednu oficiální pouť a pak se zde už konaly poutě soukromé (zájezdy výpravy, atd.).

V 10.00 hod. dopoledne proběhla pouť orelská. Přijely tři autobusy. Jeden autobus přivezl děti z Třeboňska a Borovanska. Texty mše svaté byly vzaty z památky sv. Justina. Celebroval lomecký farář František Hobizal. Po mši následovala beseda. Po besedě S. M. Marcela podala výklad o poutní svatyni. Program probíhal až do odpoledních hodin, kdy byla už možnost přistoupit ke svaté zpovědi. Také byli přítomni obřadu svatého křtu. Ve 14.30 hod. bylo svátostné požehnání. Ve zpovědnici vypomáhali salesiáni z Č. Budějovic a P. Václav Klíma z Bílé Hůrky.

První mariánská sobota tedy navázala na orelskou pouť. Této soboty se zúčastnila salesiánská farnost sv. Vojtěcha z Č. Budějovic a další poutníci. V 16.00 hod. přistupoval k oltáři P. Michael Martinek SDB, ředitel salesiánské komunity a farář od sv. Vojtěcha, dále P. Václav Klíma z Bílé Hůrky, P. Ivo

---

¹⁴⁵ Srov. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 1991, s. 12-13.

¹⁴⁶ Srov. tamtéž. květen 1991, s. 21-22.

Valášek SDB z farnosti sv. Vojtěcha, a lomečtí otcové – Slávek a Jan. Otec František zpovídal.¹⁴⁷

Dne 15. června v sobotu zde proběhla ministrantská pouť. Sešli se ministranti z Bavorovska, Štěčenska a ze severní části okresu (Strakonice – město, Strakonice – Podsrp, Radomyšl, Zadní Zborovice, Katovice, Volenice, Kraselov, Volyně a Předslavice). Přijel autobus ze Strakonicka pod vedením P. Pavla Lišky SDB, vikariátního sekretáře a děkana strakonického, a jeho věrných pomocníků – P. Ing. Petra Koutského SDB a P. Aloise Sassmana SDB. Začátek koncelebrované bohoslužby byl v 10.00 hod. Přítomen byl i lomečtý farář.

Téhož dne přijela soukromá skupina věřících v čele s duchovním správcem P. Vojtěchem Homolou, arciděkanem u sv. Václava v Praze na Smíchově. Zúčastnili se dopoledního ministrantského programu. Odpoledne si vykonali své pobožnosti a odjížděli spokojeni domů.¹⁴⁸

V tomto období navštívil Lomec také P. Hermann Kathenschlagen, který s sebou přivedl 57 poutníků z Kirchofu am Wald (diecéze St. Pölten). Další procesí vedl P. Walter Huber ze Svatého Florianu na Innu (diecéze Linz) – 53 lidí.

Až z Kanady připutoval misionář P. John Molnar CSsR z Edmontonu, kde je velká česká menšina.

V neděli 30. června byla v Lomečku esperantská mše svatá, kterou sloužil P. Xaver Josef Kobza CFSS, generální superior Kongregace Nejsvětější Svátosti (Petrínů), za účasti 40 až 50 esperantistů.¹⁴⁹

O této mariánské sobotě byla návštěvnost o něco menší, snad vlivem velkého horka, a také že tuto sobotu 6. července bylo mnoho jiných duchovních akcí. Přesto atmosféra byla výborná. Před zahájením poutě zpovíдали otcové František a Slávek. Přijely dva autobusy – Počátky a Netolice. Na začátku mše otec František přivítal hlavního hosta slavnosti P. Josefa Břicháčka CSsR, rektora, administrátora ze Svaté Hory, dále P. Jana Hanžla CSsR, faráře ze Stach, pravidelného poutníka P. Emila Soukupa, preláta a vikáře z Č. Krumlova, a P. Dr.

---

¹⁴⁷ Srov. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 1991, s. 6-7.

¹⁴⁸ Srov. *tamtéž.* s. 7 -8.

¹⁴⁹ Srov. *tamtéž.* s. 15.

Jana Sklorze, profesora a duchovního správce polských věřících v naší diecézi. Samozřejmě nechyběli zdejší kaplani P. Slávek a Jan.¹⁵⁰

V úterý 9. července poctil svou návštěvou Lomeček Jeho Excellence Nejdp. Mons. Dr. Jaroslav Škarvada, titulární biskup litomyšlský a ordinář všech českých menšin v zahraničí.

Další pouť – srpnová (3. 8.) - měla neobvykle vysokou návštěvnost. Odhad novinářů (Astra, Zemědělské noviny) – na 3 000 přítomných. Přijelo asi 15 autobusů. Opět se udál lomecký zázrak, v pátek a ještě dopoledne, v den slavnosti – průtrž mračen, odpoledne se ukázalo sluníčko a bylo slunečné a teplé počasí až do samého večera.

Před 16.00 hod. připutovalo do Lomečku lhenické procesí s korouhvemi v čele se svým duchovním. Přivítal je hlahol lomeckých zvonů.

Před 17.00 hod. vyzváněly opět všechny tři zvony a vítaly přijíždějícího vzácného hosta, papežského nuncia Giovanniho Coppu. Naproti mu přišel průvod ministrantů, bohoslovců, jáhnů a kněží. V čele kněží byl přítomen ordinář a administrátor českobudějovické diecéze P. Václav Dvořák, ThDr. Jiří Svoboda z Prahy, P. Václav Malý z Prahy (dnešní pražský biskup), ThDr. Jan Sklorz z Polska, P. Bonfilius, servita z Innsbrucku, P. Josef Rybenský z Františkových Lázní, otcové karmelitáni z Kostelního Vydří (P. převor Cyril Vojtěch Kodet O. Carm a P. Neumann Jan Nep. Fatka O. Carm.) a dalších devět kněží, novokněží (P. Zdeněk Mareš a P. Jan Lachman), dva jáhni (Karel Lednický a Václav Pícha) a samozřejmě lomečtí otcové - Slávek, Jan a František.¹⁵¹

V úterý 20. srpna proběhla na poutním místě další návštěva, a to skupina polských redemptoristů ze Svaté Hory.

První mariánská sobota byla 7. září a hlavní pouť připadla hned na neděli 8. září. Program sobotní začal v 16.00 hod. koncebrovanou mší svatou, pokračoval adorací Nejsvětější Svátosti. Slavnost uzavíral světelný průvod a uctění Panny Marie. Celá tato slavnost byla zaměřena na začátek školního roku.

---

¹⁵⁰ Srov. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 1991, s. 15-16.

¹⁵¹ Srov. *tamtéž*. srpen, září 1991, s. 9-10.

Nedělní pouť začala ranní mší svatou v 8. 15 hod., v 10.00 hod. slavná mše svatá za účasti hlavního celebranta Msgre. Josefa Kavaleho (apoštolský protonotář a kanovník z Č. Budějovic), v 11.30 hod. poutnická mše svatá a uctění Panny Marie, ve 13.15 hod. křížová cesta, ve 14.00 hod. odpolední mše svatá, Te Deum a uctění Panny Marie.¹⁵²

Růžencová pouť proběhla 5. října za účasti cca 900 účastníků, hlavním koncelebrantem byl P. Hroznata Janoušek, O. Praem, děkan z Nýřan, a další kněží.

Dušičková pouť připadla na 2. listopadu. Hlavním celebrantem byl lomecký kaplan a vodňanský děkan P. Slávek Švehla. Odhadovaný počet účastníků byl 300.

Adventní pouť 7. prosince, tedy poslední pouť v roce, kromě tradičního programu byla mimořádná. Během poutě proběhl obřad křtu dospělého a obřad slibů sestry. Hlavním celebrantem byl samozřejmě tehdejší českobudějovický biskup Mons. Antonín Liška, CSsR.¹⁵³

Ve dnech 1. a 2. listopadu byl přítomen v Lomečku arcibiskup pražský, primas a metropolita český, Mons. Dr. Miloslav Vlk. Přijel si odpočinout, ale přesto posloužil řádovým sestrám dvěma bohoslužbami v kapli sv. Ducha.¹⁵⁴

I v tomto roce bylo poutní místo navštíveno tolika poutníky a turisty, že to nelze vše zapsat a některé návštěvy nejsou ani zaznamenány.

Poutě v roce 1992 proběhly takto:

Tříkrálová – 4. ledna, hlavní celebrant Msgre Josef Kavale, vikář českobudějovický, přítomno 300 - 400 poutníků.

Hromniční – 1. února, hlavní celebrant P. Miroslav Nikola, vikář klatovského vikariátu a děkan sušický, přítomno kolem 300 účastníků.

Postní – 7. března, hlavní celebrant P. Emil Soukup z Č. Krumlova, cca 500 účastníků.

---

¹⁵² Srov. *Ave z Lomečku*, srpen, září 1991, s. 18-22.

¹⁵³ Srov. tamtéž. srpen, září 1991, s. 30. Srov. dále ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 54.

Srov. tamtéž. říjen, s. 16-19, listopad, s. 9-10, prosinec 1991, s. 6-13.

¹⁵⁴ Srov. tamtéž. listopad 1991, s. 9.

Předvelikonoční – 4. dubna, hlavní celebrant P. Pavel Liška SDB, děkan ze Strakonic, přítomno kolem 650 poutníků.

Májová – 2. května, hlavní celebrant Mons. Dr. Antonín Liška CSsR, biskup českobudějovický, a mnoho kněží. Této pouti se zúčastnilo kolem 1 300 poutníků, svatých přijímání bylo uděleno na 700.

Svatodušní – 6. června, hlavní celebrant apoštolský nuncius v ČSFR arcibiskup Mons. Dr. Giovanni Coppa. Odhad návštěvníků na 1 300 určitě. Svatých přijímání přijalo minimálně 700 věřících. Přestože o této pouti velmi silně přšelo, poutníky neodradilo navštívit Matičku lomeckou.

Slavnost Těla a Krve Páně – čtvrtek 18. června. Hlavním celebrantem byl P. Miroslav Nikola jako dne 1. února na pouti Hromniční.

Prokopská – 4. července, hlavní celebrant nejdp. Provinciál františkánského řádu P. Matouš Josef Sleziak OFM, přítomno asi 900 věřících.

Začátek této pouti byl už od 17.00 hod. a od této doby probíhají již všechny poutě prvních sobot v letních měsících a Božího Těla vždy v tuto hodinu. V zimních měsících prvních sobot je pravidelný začátek v 10.00 hod., kromě Dušičkové, která začíná v devadesátých letech v 15.00 hod. a vždy na hřbitově.¹⁵⁵

Nyní odbočím od sobotních poutí a zmíním čtvrtek 9. července, obyčejný všední den, ale ne pro lomecké otce. Už je v této práci zmíněno, že v Lomečku je rušno po celý rok, také jsem vypsál první dva roky skoro kompletně podchycených návštěv. Další podrobnosti dalších událostí vypisovat nebudu – není to možné. Přesto bych chtěl ukázat na tomto dni, jak jsou lomečtí kněží plně vytíženi.

Program P. Slávka čtvrtek 9. července: ráno ukončení exercicií dívek, v 10.00 hod. rozloučení a pohřební mše svatá v kostele, před polednem uvítání krajanů ze Švýcarska. Měl k nim promluvu, potom s nimi sloužil mši svatou, spolu s ním kněží, kteří s těmito poutníky přijeli. Odpoledne se ozvaly lomecké zvony, aby přivítaly novokněze P. Richarda Mayera z Rodingu (Bavorsko –

---

¹⁵⁵ Srov. *Ave z Lomečku*, leden 1993, s. 14-16., srov. dále leden – prosinec 1992 (jednotlivé měsíčníky). Srov. také ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s. 54-55.

diecéze řezenská). Sloužil zde primiční mši svatou v 15.00 hod. I otec Slávek byl přítomen u oltáře, dále s otcem Františkem a dalšími kněžími.¹⁵⁶

Tímto jsem chtěl ukázat, jak náročná Boží služba je v Lomečku – kněz pracuje s mladými lidmi, hned na to se loučí se zemřelým, později vítá poutníky, dále opět vítá, a to mladého člověka v kněžské službě – je to velká zátěž na psychiku, musí se dokázat přeorientovat na každou událost. Takto probíhají v Lomečku skoro všechny dny v roce. Naštěstí má duchovní správce oporu v místních řeholních sestřích, které mu obětavě a ochotně se vším pomáhají.

Po této kratší odbočce se opět budu zabývat stručným popisům mariánských poutí.

Letní „Dlouhá“ – 1. srpna. Hlavním celebrantem v 17.00 hod. byl světicí biskup pražský Mons. Jaroslav Škarvada. Přítomno cca 1 200 poutníků. Mše svatá ve 22.00 hod. se jako hlavní host zúčastnil P. Cyril Václav Kodet, O. Carm.

Podzimní - Zářijová – 5. září. Jako vzácný host sobotní slavnosti byl arcibiskup pražský a primas český Mons. Dr. Miloslav Vlk, účastníků kolem 1 000 (15 autobusů a nepočítaně aut).

Velká lomecká – tato pouť připadla na neděli 13. září, v tomto roce spojená s jubileem milostné sošky.

Program byl stejný jako v minulých letech – 8.15 hod. ranní mše svatá v poutní svatyni, v 10.00 hod. pontifikální mše svatá v poutním areálu, celebroidal českobudějovický biskup Mons. Dr. Antonín Liška CSsR, dále v 11.30 hod. byla sloužena poutnická mše svatá v kostele, ve 13.30 hod. křížová cesta – také v kostele, a na závěr ve 14.15 hod. odpolední mše svatá venku s Te Deum a s uctěním Panny Marie.

Růžencová – 3. října. Tuto pouť vedl otec generální vikář českobudějovický P. Václav Dvořák. Přítomno bylo přes 500 poutníků. Slavnost byla zakončena posledním světelným průvodem v roce.

Od říjnu 1992 se začínají konat „Fatimské dny“, které probíhají již každý měsíc třináctého v 17.00 hod. dodnes. Samotný začátek předchází modlitba svatého růžence v 16.30 hod. Fatimský den je už zmíněn v této kapitole na str. 56.

---

¹⁵⁶ Srov. *Ave z Lomečku*, červenec 1992, s. 9-10.

Dušíčková (7. listopadu) – tentokrát byl hlavním celebrantem lomecký kaplan P. Slávek Švehla z Vodňan. Počet věřících přibližně 400.

Adventní (5. prosince) – přítomno 300-350 věřících. Hlavním hostem byl Dr. P. Vít Bohumil Tajovský O. Praem., opat želivský.¹⁵⁷

Od roku 1990 do roku 2001 probíhají všechny poutě podobným stylem, ovšem v roce 1993 při májové pouti prožil Lomeček, celá jeho farnost a okolí vyjimečnou a radostnou událost. V sobotu 1. května, poprvé v historii Lomce, proběhlo zde kněžské svěcení. Na kněze byl vysvěcen místní farník dp. Jáhen ThMgr. Bohuslav Richter z blízké vesničky Krtely. Svěcení přijal z rukou budějovického biskupa Mons. ThDr. Antonína Lišky.¹⁵⁸

Do roku 2001 řídil a plánoval všechny akce P. František Hobizal a P. Slávek Švehla, který dne 15. listopadu 1999 ukončil svou službu děkana ve Vodňanech, faráře ve Skočicích a Chelčicích a kaplana lomeckého. Nastoupil do německého Mnichova, kde duchovně pomáhá krajanům dodnes. Od odchodu P. Slávka řídil veškeré dění na poutním místě P. František Hobizal sám. Novým kaplanem lomeckým, duchovním správcem farnosti, Šedých sester a administrátorem chelčickým byl ustanoven P. Ing. Viktor Frýdl. Do Vodňan k témuž dni nastoupil polský kněz P. Zbigniew Wawrowski (katovická diecéze). Byl ustanoven děkanem vodňanským, farářem ve Skočicích a výpomocným duchovním pro Bavorov, Bílsko, Dub a Lomec.

V neděli 8. července 2001 kolem páté hodiny ranní P. František odešel na věčnost.

V den 1. září 2001 byl jmenován pro lomeckou farnost, Šedé sestry a Chelčice P. Josef Břicháček C.Ss.R., pro Bavorov byl ustanoven P. Ing. Viktor Frýdl.

Poutě do konce roku probíhaly stylem, který naplánoval otec František. Od roku 2002 program veškerých událostí vedl P. Josef Břicháček. Tento velmi vzácný kněz v Lomečku působil velmi krátce, pouze do dubna roku 2004, kdy vážně onemocněl a odešel do charitního domova ve Staré Boleslavi, kde 10.

---

¹⁵⁷ Srov. *Ave z Lomečku*, leden 1993, s. 14-16. Srov. dále jednotlivé měsíčníky leden – prosinec 1992., srov. také ŠIPANOVÁ. Poutní místo, s. 54-55.

¹⁵⁸ Srov. tamtéž. květen 1993, s. 5.

června zemřel. Poutní ruch a veškeré dění v Lomci nemělo stálého kněze. Byly samé zástupy, ale přesto poutě probíhaly dále, ale změnil se jejich styl a ubylo poutníků i kněží.

Dne 1.července nastoupil opět nový duchovní správce farnosti, řeholních sester a farnosti Chelčice P. ThLic. Patrik Prokop Maturkanič.

Jeho příchodem začínají poutě znovu rozkvétat. Opět přichází mnoho poutníků a ctitelů Panny Marie lomecké o hlavních poutích i mimo nich. Musím však smutně konstatovat, že o mariánských sobotách, Fatimských dnech a dalších akcí se účastní méně kněží, většinou je přítomen hlavní celebrant a otec Patrik, nyní už výjimečně někdo další. Do zpovědnice usedá zcela pravidelně P. Pavel Liška z Netolic a od listopadu 2007 P. Vojtěch Antonín Jeniš CFSsS, který je představeným otce Patrika (petríni). Do naší diecéze přišel z diecéze brněnské. Tento kněz je však po tak krátké době v naší diecézi, 25.6.2008, povolán Pánem života i smrti na věčnost. Tudíž v lomecké zpovědnici zůstává jen P. Liška.

Důvod je ten, že mnoho kněží zemřelo. Např. za rok 2001 odešlo na věčnost deset kněží z naší diecéze, tím pádem skoro každý kněz má minimálně na starost tři farnosti. Většina kněží je tedy až přetížena, tudíž jim nezbyvá času ani sil přijet do Lomečku.

Veškeré organizační problémy a samotné řízení poutí zůstává tedy pouze na otci Patrikovi a místních řeholních sestřích. Přesto se těchto úkolů vždy výborně zhostí a poutě za jejich vedení jsou velmi dobře připravené.

Již po dvouměsíčním působení padla na bedra P. Patrika velká organizační zodpovědnost – poutní místo Lomec slavilo třísté výročí posvěcení. Toto významné jubileum bylo zahájeno v předvečer hlavní pouti v sobotu 11. září 2004 a bylo zakončeno v pondělí 12. září 2005.

Program byl opravdu velice náročný. Její program byl následující:

Sobota 11. září 2004

18.30 modlitba růžence

19.00 mše svatá v předvečer slavnosti s nešporami – hlavní celebrant provinciál dominikánů P. Alvarez Kodeda OP

20.30 mládežnický program – divadelní představení o vzniku poutního místa v Lomci

21.30 adorace s modlitbou chval

22.30 tichá adorace s příležitostí svátosti smíření

24.00 ukončení programu¹⁵⁹

Neděle 12. září 2004

08.00 ranní mše svatá, vedl ji P. Dr. Petr Piřha

10.00 pontifikální poutní mše svatá – hlavní celebrant Mons. Jiří Pařour OFMCap. biskup českobudějovický

14.00 divadelní představení o vzniku poutního místa v Lomci

15.00 mše svatá – P. Josef Sláčik, pak následovaly litanie, adorace a závěrečné požehnání

Pondělí 13. září 2004 (Fatimský den)

17.00 obvyklý program Fatimského dne – hlavní celebrant P. Jan Janoušek

19.00 promítání filmu z lomeckých slavností

Úterý 14. září 2004 (Výroční den posvěcení)

17.00 růženec

17.30 mše svatá – hlavní celebrant P. Petr Piřha

18.30 adorace a závěrečné požehnání¹⁶⁰

Při těchto slavnostních dnech se zde vystřídalo mnoho poutníků i kněží. Po celý tento jubilejní rok mohli poutníci získat plnomocné odpustky.

Program k zakončení jubilejního roku vypadal takto:

Neděle 11. září 2005

07.30 rozjímavý růženec

08.00 ranní mše svatá – lomecký farář P. Patrik

10.00 pontifikální mše svatá a požehnání s milostnou soškou – hlavní celebrant českobudějovický biskup Jiří Pařour

14.15 mládežnický koncert z Netolic

15.00 rytmická mše svatá – P. Josef Sláčik

---

¹⁵⁹ Srov. *Ave z Lomečku*, červen 2004, s. 12-13., dále srov. září 2004, s. 5-7.

¹⁶⁰ Srov. tamtéž., dále srov. září 2004, s. 7-9.

Pondělí 12. září 2005

16.30 rozjímavý růženec

17.00 slavnostní mše svatá k zakončení jubilea – hlavní celebrant emeritní biskup litoměřický Mons. Josef Koukl

18.15 beseda s otcem biskupem

18.45 adorace, slavnostní Te Deum, uctění milostné sošky

Úterý 13. září 2005 (Fatimský den)

16.30 obvyklý program Fatimského dne – hlavní celebrant P. JCDr. Jiří Kašný, SDB – děkan Teologické fakulty v Č. Budějovicích.¹⁶¹

Závěrem bych chtěl vyzvednout zásluhy P. Patrika za jeho pětiletého působení u Panny Marie lomecké. Do Lomečku nastoupil coby mladý třicetiletý kněz, který připutoval přímo z Říma, kde dva roky studoval. Hned po svém nástupu se ujal všech povinností, které vyplývaly z jeho působení. Pokračoval v opravě kostela sv. Martina v Chelčicích, kterou započal dnes už zemřelý P. Josef Břicháček. Postaral se o kompletní opravy a údržby jak kostela chelčického, tak celého lomeckého areálu. Také se zasloužil o vznik křížové cesty, která byla instalována v roce 2005 při cestě k místnímu hřbitovu. Hlavním žehnatelem této křížové cesty byl Mons. Prof. Karel Skalický z Č. Budějovic, 4. června 2005 o červnové pouti.¹⁶²

Jako poděkování a opožděný dárek Panně Marii k třístému jubileu posvěcení svatyně nechal P. Patrik vybudovat meditativní zahradu. Tato zahrada by se měla stát místem k odpočinku a rozjímání nad sedmi zastaveními ze života Panny Marie. Uprostřed zahrady je jednoduchý kříž, který vyjadřuje, že právě skrze Pannu Marii se má život obracet ke Kristu. K celému komplexu meditativní zahrady patří mohutná lípa Naděje, která se tu ve své kráse rozkládá už několik staletí a je ozdobou celého kraje.¹⁶³

---

¹⁶¹ Srov. *Ave z Lomečku*, červenec, srpen 2005, s. 27. Také srov. září 2005, s. 4-12.

¹⁶² Srov. tamtéž. červen 2005, s. 3-4.

¹⁶³ Srov. tamtéž. červen 2006, s. 7.

Tato meditatívni zahrada byla slavnostně požehnána za účasti mnoha poutníků 3. června 2006 biskupem Pavlem Posádem (tehdy biskupem litoměřickým), dnes již výpomocným–světícím biskupem českobudějovickým.¹⁶⁴

Na podzim roku 2006 je P. Patrikovi přidělena další farnost – Bavorov, filiální kostel v Blanici a ještě na krátkou dobu farnost Dub u Prachatic (do 1. neděle adventní 2007). I zde neodpočíval. Veškeré své úsilí dal do opravy střechy filiálního kostela a později se pustil do kompletní opravy kostela a fary v Bavorově.

V letních měsících roku 2007 bylo zjištěno, že lomecký oltář je napaden zhoubnou dřevomorkou – hotová katastrofa pro Lomeček, hrozilo zhroucení celého oltáře. P. Patrik okamžitě vyhlásil finanční sbírku na tento účel. S opravou se začalo týden před hlavní poutí, která byla v neděli 9. září, tudíž všechny mše musely být slouženy venku.¹⁶⁵

Jsem si vědom, že předchozí odstavce již přesahují stanovený rámec diplomové práce, leč kulaté výročí svatyně v Lomci tvoří její přirozený a logický závěr.

---

¹⁶⁴ Srov. *Ave z Lomečku*, červen 2006, s. 4-5.

¹⁶⁵ Srov. tamtéž. září 2007, s. 4-7.

7. Významné osobnosti

V této kapitole bych se rád alespoň v krátkosti zmínil o třech významných osobnostech poutního místa Lomec: o P. Mědílkovi, P. Brabcovi a P. Hobizalovi. Každý z nich se svým způsobem vepsal do historie tohoto poutního místa. Mohu předeslat, že jedno měli společné: pro Lomec „dýchali“, jinak řečeno pro něho žili celým svým tělem i duší. Vše dobré, co se od roku 1946 do roku 2001 v Lomci událo, bylo převážně zásluhou těchto kněží.

P. Antonín Mědílek

Dne 10. března 1946 přišel do Lomce farář – p. Antonín Mědílek. Přišel z Hamru u Veselí nad Lužnicí. Pater Antonín byl malý, skoro sehnuté postavy. Měl dlouhé, černé, mírně vlnité vlasy, které postupně šedivěly. Na dlouho poznamenaly Lomec, protože zde měli jediného „vlasatého“ pana faráře. Na faru lomeckou s ním přichází také jeho maminka, která zde založila malé hospodářství s proslulými kozami. P. Antonín byl nemocný – měl tuberkulózu, právě kozí mléko mu pomáhalo v léčbě.

Za svého téměř pětadvacetiletého působení si dovedl získat srdce mnoha farníků i poutníků. Dokázal poutavě vykládat návštěvníkům dějiny Lomečku se všemi událostmi kolem i se zvláštními projevy přízně Panny Marie k těm, kdo ji prosili. Svá kněžská léta věnoval jakémusi napodobení svatého faráře z Arsu – Jana Marie Vianneye. Nejen svým zjevem, ale i po duchovní stránce. Postupem času se stával proslulou a živou legendou Lomce.

Dnešní starší generace vzpomíná na dobu, kdy zde jako skauti prožili krásné exerciční dny. Vzpomínají, jak se mohli prostřednictvím patera Antonína dotýkat Boží lásky.

Začátkem ledna 1970 odchází do penze, o čtyři měsíce později umírá. Je pochován spolu se svojí maminkou a s bratrem Josefem, také knězem (zemřel 2.

prosince 1978), na zdejší hřbitově. Dodnes na něj každý, kdo ho znal, rád vzpomíná.¹⁶⁶

P. Stanislav Brabec

Narodil se jako chudý syn v nadějkovské farnosti 13. listopadu 1913. Na kněze byl vysvěcen 25. června 1939, primici slavil v Táboře – Klokoty.

Jako kněz začínal u Panny Marie a u ní také svůj kněžský život ukončil. Působil jako kaplan, hlavně v Soběslavi, na toto působení velice rád vzpomínal. Dále působil v Dolním Bukovsku a odtud byl povolán za biskupského sekretáře do Českých Budějovic. Zde mu začal těžký a velmi dlouhý kříž – kvůli nenávisti komunistické moci byl deset let vězněn. Odpykal si celý trest a pak dalších deset let musel manuálně pracovat.

V roce 1968 začal opět kněžsky pracovat ve své rodné nadějkovské farnosti.

Dne 1. března 1972 přichází – na vyzvání biskupa Msgre Josefa Hloucha – na mariánský Lomeček. Stává se zde duchovním správcem farnosti a brzy i sester III. řádu sv. Františka. Jako duchovní správce farnosti v Lomečku působí do února 1981. Od této doby slouží pouze řeholním sestřím.¹⁶⁷

O tomto vzácném služebníkově Božím mi svěřila své vzpomínky dnes nejstarší žijící řeholnice lomecká S. M. Marcela, která na něho vzpomíná s velkou úctou a láskou.

„V roce 1972 – v únoru - se stal výpomocným duchovním na Lomci P. Stanislav Brabec. Měl za sebou složitý život – deset let byl vězněn, odpykal si celý trest, pak dalších deset let pracoval manuálně a v roce 1972 dostal souhlas pro duchovní službu a působil v Lomci do své smrti.

V roce 1981 byl zbaven státního souhlasu pro lomeckou farnost a byl pouze duchovním správcem sester. Souhlas pro lomeckou farnost dostal znovu po

---

¹⁶⁶ Srov. ŠIPANOVÁ. *Poutní místo*, s.27. také Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. – HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 1. vyd., taktéž 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000, 2004, s. 41, 49.

¹⁶⁷ Srov. FA Lomec. s. 263-264.

dvou letech. Tyto dva roky zastával farnost Lomec P. Jan Stejskal (farář chelčický), který 8. března 1983 zemřel. P. Brabcovi byl souhlas opět udělen, ale téhož roku 18. června umírá i on.¹⁶⁸

P. Brabec nebyl dobře zapsán u církevních tajemníků. Byl věrným knězem, neslevoval nic ze základů Kristova učení, věnoval se plně farníkům, zvláště rodinám a v první řadě dětem. Jeho ovoce je možné hodnotit právě dnes, kdy tehdejší děti, kterým se věnoval, mají dobré věřící rodiny. P. Brabec připravoval cestu Páně i do slova. Staral se o lesní cestu ke kostelu, stále ho bylo vidět s lopatou a nářadím na cestě, kterou urovnával, zasypával dolíky, vyrovnával štěrkem a kamením. Základ cesty byl nepevný, po dešti rozmáčený. Zorganizoval úpravu a údržbu hřbitova, opravila se rozpadající zeď, hřbitov byl upraven tak, aby byl důstojným místem odpočinku.¹⁶⁹

Většina farníků si vážila jeho všestranné péče o ně, ovšem to mu vysloužilo nelibost církevních tajemníků – krajského i okresního. Hájil zájmy farníků – byl na jejich straně. Když byl zakázán příjezd ke kostelu ze všech stran, hájil přístup ke hřbitovu, odvolával se na právo, i když si tím ublížil. Věnoval se cele i poutníkům a turistům, kterých i v době normalizace bylo mnoho. Lomec navštívili i lidé ze zahraničí.

Zlá doba (velké nervové vypětí) nastal pro P. Brabce, když byl pro Charitní domov sester (v roce 1974) ustanoven civilní vedoucí – pan František Bláha, který byl před tím asi patnáct let církevním tajemníkem a byl známý tím, jak kněžím znepříjemňovat život. Protože pro nedostatek místa bydlení nebylo pro jeho pracoviště místo, bydlel ve farní kanceláři, která byla součástí kněžského bytu – byl tedy spolehlivým hlídačem kněze ...

Urychleně se tedy musel budovat byt pro vedoucího a to v části, kterou ještě obývala bývalá učitelka, třebaže už mnoho let škola nefungovala.

Pan vedoucí byl vzorným pozorovatelem a informátorem. Všechny sestry byly upozorněny na to, že nemohou chodit do kostela na mše svaté, že máme svoji domácí kapli, že nemají chodit po vesnicích, nemají dávat příležitost bavit se

---

¹⁶⁸ Zvukový záznam osobních vzpomínek S. M. Marcely z Lomce (rozhovor se S. M. Marcelou ze dne 17.10.2007).

¹⁶⁹ Tamtéž.

s lidmi, jakmile přijel autobus nebo auto, už pozoroval, zda jsou příkazy plněny. Sestra, která se o kostel starala, měla nařízeno kostel odemknout a odejít (hlavně od Němců) a zamknout kostel po jejich odchodu.¹⁷⁰

Duchovní otec Brabec připomínal náboženskou svobodu, garantovanou ústavou, tím se stále více dostával do špatného světla pánům tajemníkům a vše od něho bylo bráno jako nepřátelské působení. Při jedné promluvě na pouti ve Skočicích nabádal, aby si účastníci vážili kněží, že se může stát, že jich bude ještě méně a to byl důvod k rozčilení pro pana okresního církevního tajemníka a P. Msgr. Votruba (z Vodňan), který otce Brabce požádal o mši svatou ve Skočicích, měl po této „nepříjemné“ situaci přísně zakázáno P. Brabce někam na pouť zvat.

Když zemřela první sestra představená na Lomci, chtěl ji P. Brabec pochovat, ale P. Stejskalovi se nepodařilo získat mu souhlas pro tento pohřeb. Pan tajemník byl na dovolené, paní úřednice mohla kněžím souhlas k jednorázové činnosti dávat, ale vysloveně nesměla vyjít vstříc P. Brabcovi (P. Brabec neměl odvahu vydat se do Strakonice na okresní úřad pro povolení, protože tušil, že mu tajemník nevyhoví, proto požádal o pomoc P. Stejskala – faráře z Chelčic, svého souseda a přítele).

P. Brabec se staral o budovu kostela – dal do pořádku Boží dům – byla nově zavedena elektřina, kostel byl vymalován ze vnitř i z venku, ale především se staral o to, aby žila farnost jako dobrá rodina.

Připravoval děti k prvnímu svatému přijímání, na Lomci bylo i biřmování, navštěvoval nemocné a uděloval svátost nemocným“.¹⁷¹

Po smrti P. Stejskala se znovu ujímá prozatímní správy lomecké farnosti P. Brabec. S radostným elánem, ale podlomeným zdravím. Od 30. dubna 1983 se jeho zdraví viditelně zhoršilo a 26. května nastoupil do nemocnice ve Strakoncích. Odtud se na vlastní přání vrátil do Lomce, ve středu 15. června – ve vážném zdravotním stavu. Byl ale připraven. Před odchodem do nemocnice se nechal zaopatřit P. Františkem Hobizalem z Bavorova, který ho zastupoval.

---

¹⁷⁰ Zvukový záznam osobních vzpomínek S. M. Marcely z Lomce (rozhovor se S. M. Marcelou ze dne 17.10.2007).

¹⁷¹ Tamtéž.

Od pátku 17. června bylo zřejmé, že nastává poslední zápas a v sobotu 18. června upadl do agonie, ale při plném vědomí. V neděli ráno přijal ještě tělo Páně a odpoledne uctil naposledy milostnou sošku Panny Marie lomecké.

Zemřel ještě tentýž den, tedy v neděli 19. června večer ve 20.43 hod.

Poslední rozloučení se konalo v Lomci ve čtvrtek 23. června. Zádušní mši svatou sloužil a pohřební obřady vykonal vikář strakonického vikariátu P. František Votruba z Vodňan. Homilii pronesl bavorovský děkan P. František Hobizal, t. č. spravující Lomeček. Účast lidu i řádových sester byla veliká. Kněží bylo devadesát oblečených a asi přes deset v civilu.

Pak byl převezen do Nadějkova, kde v místním farním kostele byla sloužena druhá zádušní mše svatá vikářem P. Josefem Melkou z Blovic, podle přání zesnulého. Ten jej také pohřbil do hrobu rodičů.

P. Stanislav byl kněz velkých duchovních rozměrů a upřímný ctitel Matky Boží lomecké. Byl duchovním vůdcem mnohých, zvláště mladých, a průvodcem zasvěcených lomeckých památek.

Sám zachytil v kronice různá zastavení svého lomeckého působení.¹⁷²

Na závěr si dovoluji citovat výrok P. Stanislava, který zapsal do lomecké kroniky, když mu byl odebrán státní souhlas pro farnost: „*Hoši, tím končím, říkával můj jeden p. profesor na gymnásiu. Já také končím, protože byl mi omezen státní souhlas dne 1.II. 1981*“.¹⁷³

P. František Hobizal

Další živou legendou Lomečku je Pater František. Narodil se 10. března 1933 v Českých Budějovicích, na kněze byl vysvěcen 24. června 1956. Někjaký čas působil v rodných Budějovicích jako archivář a sekretář na kapitulní konsistoři a od roku 1957 spravoval farnost Stráž nad Nežárkou.

Od 7. února 1960 byl ustanoven duchovním správcem v Bavorově a okolních farnostech. Od roku 1985 byl vikářem strakonického vikariátu. V roce

---

¹⁷² Srov. FA Lomec. s. 264-265.

¹⁷³ Cit. tamtéž. s. 258.

1987 se stal i farářem lomeckým a od 1. února roku 2000 byl také kanovníkem katedrální kapituly v Českých Budějovicích.

Od roku 1987, kdy byl otec František (jak mu říkali všichni v Lomečku) pověřen správou tohoto poutního místa, neúnavně a všestranně přispíval k jeho velkému rozkvětu. Zasloužil se o vznik prvních mariánských sobot, fatimských dnů a dalších poutí. Velké úsilí vynaložil k vydávání měsíčníku AVE z Lomečku – byl jeho redaktorem, v čemž mu vydatně pomáhal lomecký kaplan a vodňanský děkan P. Bohuslav Švehla (Slávek). P. František byl autorem četných povídek a románů (Schreinerské kořeny, Schöningerské pastviny, Údolí Vogelsang, Moje Strážsko, Moje Doudlebsko a další). Poslední jeho vydaná díla byla „Humor v církvi dovolen“ a „Svatá země s Františkem Hobizalem“. Poslední zmíněnou knihu mi P. František osobně věnoval krátce před svou smrtí (21. června 2001). V této knize popisuje program a zážitky z pouti ve Svaté zemi, kterou navštívil v březnu roku 2001. Návštěva Svaté země byla jeho velkým snem, který se mu díky Pánu Bohu splnil na sklonku jeho života. Zemřel 8. července 2001.

Otec František k Lomečku neodmyslitelně patřil. Byl velmi obětavým knězem, který viděl svůj smysl života ve službě Bohu a všem, které mu Bůh svěřil. Lomeček velmi miloval, a proto pro něj obětoval všechnu svou energii a schopnosti. Byl velmi citlivý a vnímavý ke každému člověku (od malého dítěte až po staré lidi).

Otec František odešel na věčnost z bavorovské fary v neděli 8. července kolem páté hodiny ráno.¹⁷⁴ V úterý 3. července byl pro velkou bolest na prsou a teplotu odvezen do nemocnice, kde vzpomínal: „*Do mládí bych se vrátit nechtěl, ale těch čtyřicet let kněžství bylo krásných*“.¹⁷⁵

Toto je krásné svědectví o jeho lásce ke kněžství. Ať mu jeho velkou lásku Pán Bůh věčným životem odplatí.

---

¹⁷⁴ Srov. ŠIPANOVÁ, S. M. – HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie*. 2. uprav. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004, s. 51. Dále srov. HOBIZAL, F. *Moje Strážsko*. Borovany: Jelmo, 2001, s. obal knihy (údaje jsou napsány na předním straně knihy). A také srov. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 2001, s. 14, 22.

¹⁷⁵ Cit. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 2001, s. 14.

Se zesnulým otcem Františkem jsme se rozloučili v pátek 13. července v 11.00 hod. v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Bavorově.

Asi hodinu před pohřbem byl kostel úplně přeplněný. Mnoho lidí tedy muselo být venku. V presbytáři kostela visel pruh černé látky od stropu až k zemi. V kostele i mimo něj bylo vše dobře ozvučeno, aby všichni mohli vnímat atmosféru v kostele. Pohřbu se zúčastnilo skoro 90 kněží a jáhnů, desítky řeholnic, bohoslovci, ministranti a velké množství věřících.

Hlavním celebrantem této pohřební mše svaté byl českobudějovický biskup ThDr. Antonín Liška CSsR. Kazatelem byl Mons. Josef Kavale.

Po mši svaté vystoupili se smutečními promluvami: starosta města Bavorova Ing. František Vavruška a přednosta OkÚ Strakonice Ing. Josef Kalbáč.

Potom byla rakev se zesnulým za hlaholu zvonů a hudby nesena na místní hřbitov, doprovázená velkým průvodem. Jeho tělesná schránka byla uložena na místním hřbitově do hrobu jeho tety Růženy.

Zde zmiňuji slova otce biskupa z úvodu mše svaté:

„Milí spolubratři v kněžské a jáhenské službě, milí bohoslovci, sestřičky, ministranti, kdo sloužíte v církvi, milé sestry, milí bratři.

Když odejde otec, jsme zarmoucení. Jeto velký zármutek. Kolikrát si říkáme, že končí jedna etapa našeho života a že nikdy to nebude tak, jak to bylo dřív. Takové pocity vyvolává smrt našeho milého pana kanovníka, děkana bavorovského a hlavně správce poutního místa z Lomce.

Pán ho povolal a my jsme přesvědčeni, že Panna Maria ho přijala do svého náručí a pokud by byly nějaké námitky proti jeho vstupu do věčného života, takže je u svého Syna setřela, smazala, protože náš zemřelý byl jejím nadšeným, vroucím, horlivým ctitelem.

Když se s ním dnes loučíme, chceme poděkovat především Bohu za to, že jej povolal ke kněžství, že jej provázel svou milostí, a potom Panně Marii za její přímluvu a ochranu, že přes své zdravotní potíže mohl jí stále s důvěrou, s horlivostí a zvláště s radostí sloužit“.¹⁷⁶

---

¹⁷⁶ Cit. Ave z Lomečku, červen, červenec 2001, s. 15.

Potom otec biskup osobně poděkoval zemřelému Františkovi za službu, kterou prokázal naší diecézi, a zvláště za nebývalý rozvoj poutního místa Lomec. Působil zde 14 let (v Bavorově 41 let).

Z homilie Mons. Kavale:

„Otče biskupe, moji spolubratři, sestry, bratři a sestry.

Tady na tomto místě jsem už stál mnohokrát. V této bavorovské katedrále, jak jsem říkal Františkovi, poněvadž je to nádherný kostel, který vévodí jako takový vykřičník víry celému tomuto kraji. A kdykoliv jsem tady byl, tak to byla liturgie velmi radostná. Dnes je to opak a já myslím, že mi porozumíte a že mě chápete, že bych v takovéto chvíli nejraději pronesl to nejkratší kázání“:

„Františku, za všechno Pán Bůh ať je tvou odměnou!“¹⁷⁷

Mons. dále hovořil o Františkových zásluhách, které za 68 let života uskutečnil, doporučil nám všem přítomným jít za vírou, kterou on hlásal.

Nyní bych vzpomenu na mé osobní setkání s otcem Františkem. První osobní setkání se uskutečnilo v chelčickém kostele, kde zastupoval místního faráře, děkana vodňanského a kaplana lomeckého P. Slávka, kde jsem ministroval. Svým vystupováním a chováním si mne okamžitě získal. Velmi mile mne překvapilo, jak chtěl být při homilii co nejbliže lidem. Spolu se mnou opustil presbytář a šli jsme do lavic mezi věřící, kde jsme společně rozebírali jednotlivá čtení. Při takovýchto příležitostech získal i mého staršího bratra Pavla k ministrování a ke službě lektorské, kterého také později připravoval k přijetí svátosti biřmování.

Od této doby jsem začal pravidelně navštěvovat lomecké poutě, kde jsem sloužil Pánu Bohu u oltáře jako ministrant.

Další velkou vzpomínku v srdci mám už z doby mé dospělosti, kdy jsem vykonával civilní službu v římskokatolické farnosti vodňanské, kterou mi zařídil tehdejší děkan vodňanský a kaplan lomecký otec Slávek. Ten však později z vodňanské farnosti odešel do německého Mnichova. Když jsem tedy nastupoval 1. srpna 2000 do civilní služby, byl zde děkanem a dosud je polský kněz ThLic. Zbigniew Wawrowski. V této farnosti zavedl v devadesátých letech tehdejší

---

¹⁷⁷ Cit. *Ave z Lomečku*, červen, červenec 2001, s. 16.

děkan P. Slávek velmi dobrou tradici, že každý první pátek v měsíci pozval otce Františka do chrámu Narození Panny Marie ve Vodňanech, aby zde posloužil věřícím ve svátosti smíření a pak byl hlavním celebrantem večerní bohoslužby. Otec Zbyšek, který do farnosti přišel o první neděli adventní roku 1999, v této tradici pokračoval. A právě z jedním úkolů mé služby bylo dopravit otce Františka z Bavorova do Vodňan a zpět. Při těchto příležitostech jsme se ještě více sblížili. Vyprávěl mi různé životní příběhy a zkušenosti. Dokázal mi poradit i v mých problémech, se kterými jsem se mu svěřil. Od té doby jsem u něho vykonával svátost smíření.

Těch různých vzpomínek a zážitků bylo mnoho, vždyť v Lomci a okolí působil 14 let.

Tento výjimečný kněz a člověk otec František dokázal spolu s lomeckým kaplanem otcem Slávkem spojit veškerý Boží lid v okolí včetně svých duchovních správců v setkávání se v Lomci při poutích.

Na závěr této i všech předešlých kapitol musím uvést, že kde jsem použil citaci, tak tím jsem dodržoval i přesné mezery, odstavce, různé překlapy a pravopisné chyby.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo vyzvednout a přiblížit dějiny a významné události tohoto poutního místa.

V této práci jsem se snažil kriticky zhodnotit dostupnou odbornou literaturu, která se vztahuje k životu a působení Lomce. Další údaje jsem získal z pramenného výzkumu. Jednalo se především o prameny z domácích archivů – Státního oblastního archivu v Třeboni, Státního okresního archivu v Písku a zejména Státního okresního archivu ve Strakoniciích.

Přes pramennou nouzi, se kterou jsem se setkal, bylo mou snahou popsat Poutní ruch v Lomci ve 20. století. Velkou pozornost jsem v této práci věnoval především období tzv. normalizace, pro jehož zpracování jsem použil archivní materiál – korespondenci církevních tajemníků. Dále období po roce 1989, kde jsem použil literární materiál a dobový tisk – Ave z Lomečku. Dále jsem představil tři osobnosti - kněze, kteří měli velké zásluhy o rozvoj tohoto krásného místa. K této části mi posloužila kniha Lomec – Poutní kostel Panny Marie - a další literatura, farní kronika a dobový tisk. Poměrně podrobně jsem popsal průběh poutí na začátku devadesátých let 20. století.

Díky této práci jsem si více obohatil své vědomosti, mohl jsem nahlédnout do doby tzv. normalizace, o které jsem něco slýchal, ale vůbec jsem neměl tušení, co se vlastně dělo – co to bylo za období. Také jsem rád, že tento malý příspěvek pomůže i dalším lidem přiblížit zmíněné období a bohatou historii Lomečku.

Jak jsem zmínil výše, nebylo pro mne lehké sehnat materiály vztahující se na tuto problematiku. Pokud se však najde nějaký badatel, který se bude také zabývat tímto poutním místem, konkrétně však rokem 1989 a dále, bude to pro něho určitě snazší, protože dnes už jsou přímo v Lomci archivovány všechny výtisky časopisu Ave z Lomečku, kde je podchycen celý život Lomce. A dokonce je zachována i obrazová dokumentace jednotlivých poutí – každá pouť se natáčí na videokameru.

Seznam pramenů a literatury

Prameny

A) Prameny nevydané

Farní archiv Lomec, *Farní kronika Lomce – III. Liber Memorabilium Ecclesia Lomecensis ab.*

Osobní vzpomínky S. M. Marcely z Lomce (rozhovor se S. M. Marcelou ze dne 17.10.2007).

SOkA Strakonice, fond ONV Strakonice, odbor církevní – církevní záležitosti, církevní materiál, 1970-1980, dosud nezpracováno.

B) Dobový tisk

Věstník poutního kostela v Lomečku. Lomec: Duchovní správa, 1929, číslo 3, 1932, číslo 6, 7, 1933, číslo 8.

Divotvorná Matka Boží na Lomci u Netolic. Lomec: Duchovní správa, 1928.

Ave z Lomečku. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, leden – prosinec 1990 – 2006.

Literatura

BLESÍK, J. *Z paměti Libějovic.* Vodňany: Kolej redemptoristů, 1948.

ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada, HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie.* 1. vyd. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2000. ISBN 80-238-5561-1.

ŠIPANOVÁ, S. M. Mlada - HRDINA, P. *Lomec – Poutní kostel Jména Panny Marie.* 2. uprav. vyd.. Lomec: Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, 2004. ISBN 80-238-5561-1.

ŠIPANOVÁ, S. M. *Mlada. Poutní místo Lomec*. České Budějovice, 1999. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra církevních dějin. Vedoucí práce V. Teřhal.

300 let poutního kostela Jména Panny Marie na Lomci. Sborník příspěvků z odborného semináře, konaného dne 14. září 2004 v Městské galerii ve Vodňanech u příležitosti kulatého výročí vysvěcení chrámu. Vodňany: Městské muzeum a galerie, 2005. ISBN 80-239-5085-1.

BOHÁČ, Z. *Poutní místa v Čechách*. Praha: Debora 1995. ISBN 80-85923-07-6.

DIBELKOVÁ, I. *Poutní místa v Čechách*. Praha: Olympia 2004. ISBN 80-7033-844-X.

Řeholní život v českých zemích – Řeholní řády a kongregace, sekulární instituty a společnosti apoštolského života v České republice. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. ISBN 80-7192-222-6.

VLČEK, V. *Ženské řehole za komunismu (1948-1989)*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2003. ISBN 80-7699-195-7.

WEIS, M. *Jihočeské ave. Duchovní průvodce po putovních místech českobudějovického biskupství*. Praha: Arista, 2001. ISBN 80-86410-14-5.

SEDLÁK, J. *Půl století služby u nemocných (1856-1906)*. Praha: Kongregace Šedých sester u sv. Bartoloměje na Starém městě, 1906.

HOBIZAL, F. *Moje Strážsko*. Borovany: Jelmo, 2001.

RESUME

Poutní ruch ve 20. století v Lomci

Mariánské poutní místo Lomec se nachází na přesné hranici prachatického a strakonického okresu mezi městy Netolice a Vodňany. Obcí patří do Libějovic. Lomecký areál, jehož dominantou je kostel zasvěcený Jménu Panny Marie, je obklopen hustými lesy, proto jej z dálky není vidět. Přesto je mezi lidmi velice znám a hojně navštěvován. Pro svojí velikou oblíbenost byl v minulosti – a je i v současnosti – nazýván lidově Lomeček.

Tématem předkládané diplomové práce je **Poutní ruch ve 20. století v Lomci**. Cílem je ukázat náboženský život související s poutním ruchem na tomto starobylém místě na pozadí významných událostí zmíněného období. Těmito významnými událostmi nemíním pouze takové historické předěly, jakými byly světové války či nástup komunistické totality po roce 1948, ale kupř. i některá rozhodnutí, kterými státní úředníci ovlivňovali náboženský život i na takových místech jako byl Lomec. Bylo možné, aby docházelo i k takovým „absurdním“ situacím, jako na počátku sedmdesátých let, kdy tehdejší státní úředníci začínali zakazovat konání venkovních poutí, ale na druhou stranu v roce 1971 v Lomci povolili vznik řeholního domu Kongregace Šedých sester III. řádu sv. Františka, při kterém zanedlouho vznikl charitní domov, který vedl státní úředník, jenž byl ve spisech veden pod označením „tajemník“.

Při zpracování zmíněného tématu jsem se snažil použít veškerou dostupnou literaturu, různé prameny, dobový tisk a další materiály.

O problematice poutního ruchu a o dějinách Lomce do současnosti napsalo kratší či obsáhlejší díla několik autorů. Jedná se o díla vědecká i populární, v posledních letech existuje i bakalářská práce, která se tématem okrajově zabývá. Jejich seznam se nachází v *Seznamu pramenů a literatury* na konci mé práce.

Kromě archivních pramenů jsem použil i dobový tisk, jiné nevydané prameny a svědectví pamětníků. Dosti informací jsem získal také od S. M. Marcely, která mi převyprávěla celou historii Lomce od roku 1971, tedy od roku,

kdy tam sestry začaly působit. Právě ona žije v Lomci od samotného vzniku kláštera. Dnes je už jedinou pamětnicí tehdejší doby – z jejího vyprávění mám zachován zvukový záznam.

Informace načerpané z literatury a pramenů mi do značné míry určily strukturu celé práce. Tam kde je to možné, postupuji chronologicky, tam kde je to nutné, tématicky. Diplomovou práci jsem rozčlenil do sedmi kapitol:

První kapitola je rozdělena do čtyř částí. Zde se zaměřuji na stručný popis poutního místa a jeho historii, dále zde uvádím původ milostné sošky Panny Marie a vznik a život místní Kongregace.

Další kapitola pojednává o poutním ruchu, od samého počátku do roku 1900. V této kapitole popisují začátky Lomce – tehdejší církevní situaci, jak poutní, tak farní.

Ve třetí kapitole se zabývám poutním ruchem před komunistickým režimem, tedy od roku 1900 do roku 1948.

Čtvrtá kapitola této práce je věnována počátku komunistické totality do období normalizace. K tomuto tématu se mi nepodařilo získat téměř žádné podklady, tudíž jsem zmíněnou problematiku více nerozvíjel.

Nejvíce je diplomová práce zaměřena na pátou a šestou kapitolu, kde se zmiňuji o počátku tzv. normalizace – nastává útlum poutního života v Lomci. A hned po roce 1989 velký nárůst poutního života.

Poslední kapitola pojednává o třech významných kněžích – o P. Mědílkovi, o P. Brabcovi a o P. Hobizalovi, kteří se zasloužili o rozkvět mariánského poutního místa.

Resumé

Pilgrimage Activitiy At Lomec In The 20th Century.

Lomec is a place of pilgrimage dedicated to the Holy Virgin. It is located at the border between the Prachatice and Strakonice district and lies amidst two small towns, Netolice and Vodňany. The Lomec premises are dominated by the church of the Name of the Virgin Mary and surrounded by dense woodlands, which makes them invisible from the surroundings. Nevertheless, Lomec is well-known and very popular. Folk call it Lomeček, which expresses their love for the place.

The subject of this thesis is the pilgrimage activity at Lomec in the 20th century. Its aim is to show the religious life at this place of worship against a background of important events in the mentioned period. By those important events are not only meant historic ridges like the second world war or the communist totalitarian regime, but also for example administrative measures, which influenced religious life at Lomec considerably and the internment of the Fransiscan Congregation of Grey Sisters at Lomec.

I have tried to use all accessible literature, various other sources, contemporary press and information on the basis of interviews, all of which are listed in the bibliography of the thesis.

The thesis is divided into seven chapters. The first chapter focuses on the description of Lomec, the origin of the statue of the Virgin Mary and the life of the Franciscan Congregation. The second chapter describes the pilgrimage activity at Lomec from 1900, including the situation of the church life, both from a pilgrimage and parochial point of view. The third chapter contains information about pilgrimage activity before the start of the communist totalitarian regime in 1948. The period from 1948 until the so-called political normalisation can be found in the fourth chapter. Due to lack of reliable sources I was not able to go into depth. The major part of this thesis is contained in the fifth and sixth chapter, which starts from the normalisation, which can be characterised by a period of

decay of religious life at Lomec until the velvet revolution 1989, which marks a major increase in religious life and pilgrimage. The last chapter focuses on three notable priests, which were stationed at Lomec. P. Mědílek, P. Brabec and P. Hobizal.

Key words: Pilgrimage

Local religious life in Czech in the 20th century

History of Lomec in the 20th century